

PERSFOCUS

DERDE JAARGANG NUMMER 3

--

MAART 1987

knipselkrant van vereniging martijn
over kinderen, volwassenen en seksualiteit

In dit nummer:

Simonis: slot	pag. 2
De monogame oplossing	pag. 7
De homo's	pag. 10
De blote billen van Pasqua	pag. 14
Een berg kinderporno	pag. 16
Het gezag	pag. 20
Ontucht van maand	pag. 22
De woongroep	pag. 25
Incest-signalen	pag. 26
Opvoedings-perikelen	pag. 30
Achtergrond	pag. 34
Documentatie-lijst	pag. 39

PERSFOCUS, derde jaargang, nummer 3, mrt. 1987

Knipsels uit:

Trouw	Tr
Het Parool	Par
De Volkskrant	Vk
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
De Telegraaf	Tel
Leids Dagblad	LD
Haarlems Dagblad	HD
Haagsche Courant	HC
Utrechts Nieuwsblad	UN
Nieuwsblad vh.Noorden	NvhN
Binnenhof	Bh
Rooie Vrouwen Aktueel	RVA
Naturisme	Nat
De Morgen	DM
De Nieuwe Gazette	NG
HUMO	HUMO
Libération	Lib
Parisien	Psn
International Herald Tribune	IHT

Abonnementen op Persfocus kosten f 55,- per jaar.
Losse nummers f 6,50.
Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam.

R.-k. leer mag nog verkondigd

Rechter wijst alle eisen tegen Simonis af

Tr 6-3

UTRECHT (ANP) - De president van de arrondissementsrechtbank in Utrecht heeft donderdag de vorderingen van de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit (COC) in een kort geding tegen kardinaal Simonis afgewezen.

De rechtbank achtte de stelling van het COC onjuist dat de r.-k. leer discriminerend is en daarom niet meer mag worden verkondigd. Kardinaal Simonis is naar Nederlands burgerlijk recht bevoegd uiteen te zetten wat het standpunt van zijn kerk ten aanzien van homoseksualiteit is; hij heeft zich daarbij niet onnodig grievend en discriminerend uitgelaten.

Als niet een enkele zin maar het geheel van het betoog van de kardinaal bij het radio-interview in ogeschouw wordt genomen, liggen de uitspraken van kardinaal Simonis binnen de grenzen van wat geoorloofd is - aldus de uitspraak van de president, mr. C.L. baron van Harinxma thoe Slooten.

De president verwierp het betoog van het COC dat kardinaal Simonis ook andere bestaande opvattingen binnen de r.-k. kerk over homoseksualiteit had moeten weergeven. De Nederlandse kerkprovincie maakt onlosmakelijk deel uit van deze wereldkerk en daarin bepaalt uiteindelijk het hoogste gezag wat de leer van die kerk is. De kardinaal kan niet worden verplicht andere stromingen uit te dragen, vindt de rechter, zelfs als veel katholieken

een ruimere opvatting aanhangen dan hij.

Godsdienstvrijheid

De leer dat homoseksuele gedragingen ongeoorloofd zijn, wordt al eeuwen door (onder meer) de r.-k. kerk verkondigd en valt daarom binnen de vrijheid van geloof en belie-

den, zoals die door de grondwet en internationale verdragen wordt gegarandeerd. Het discriminatieverbod (uit diezelfde grondwet en verdragen) beoogt niet de leer van de kerk te verbieden.

Volgens de president van de rechtbank kan men niet spreken van een conflict tussen godsdienstvrijheid

en discriminatieverbod. Alleen als de wetgever uitdrukkelijk had bepaald dat het discriminatieverbod boven de godsdienstvrijheid uitgaat, zou de verkondiging van de betreffende leer eventueel zijn te verbieden. Dit is niet het geval. Volgens het vonnis hadden krante-artikelen een vertekend beeld gege-

ven van wat de kardinaal in het omstreden radio-gesprek met het Humanistisch Verbond had gezegd. Van mensen die meenden gekwetst te zijn mocht men verlangen dat ze zich alsnog van de gehele tekst op de hoogte stelden en niet slechts afgingen op enige citaten.

Betogen in de vastentijd

Woensdag, aswoensdag, het begin van de vasten, hebben aanhangers van verschillende kerken op de trappen van het Capitool betoogd tegen de Amerikaanse inmenging in Midden-Amerika. Op de meegevoerde kruisen stonden de namen van slachtoffers. De betogers zijn voornemens tijdens de vastentijd elke woensdag op deze plek terug te komen, onder meer om te bidden voor een andere politiek tegenover Nicaragua.

De president plaatste in zijn vonnis de verschillende door het COC gewraakte passages in het geheel van het interview. In zijn vonnis heeft de president bij de omstreden passages telkens de gewraakte zin of uitdrukking in het geheel van het interview geplaatst.

Kamerverhuurder

Ten aanzien van de meest berucht geworden opmerking over de kamerverhuurder die geen homo wijst de rechter er in de eerste plaats op dat Simonis zo'n houding niet perse aanprijst. Bovendien mag er volgens de president niet aan worden voorbijgegaan dat ook volgens de wet zo'n kamerverhuurder niet ongeoorloofd handelt. En ook gaat het in het gesprek over het verhuur van een kamer, iets wat volgens de rechter diep kan insnijden in het privéleven óók van de verhuurder. Deze mag zijn privé-opvattingen mee laten tellen. „Het verwijt dat kardinaal Simonis zo zou aanzetten tot verboden gedragingen, is geheel misplaatst,” aldus het vonnis.

De vraag of de homocultuur jonge

Rechter wijst eisen van COC tegen Simonis af

UTRECHT, 5 maart — De president van de arrondissementsrechtbank in Utrecht heeft vanmorgen de vorderingen van de Nederlandse vereniging tot integratie van homoseksualiteit (COC) in een kort geding tegen kardinaal Simonis afgewezen.

Het COC en de Utrechtse politicus H. Branderhorst hadden uitlatingen van kardinaal Simonis in een radio-interview als discriminerend voor homoseksuelen ervaren en drongen er bij de rechtbank op aan Simonis te verbieden in de toekomst vergelijkbare uitspraken te doen.

Kardinaal Simonis is volgens de president, mr. C.L. baron van Harinxma thoe Slooten, naar Nederlands burgerlijk recht gemeten bevoegd uiteen te zetten wat het standpunt van de rooms-katholieke kerk over homoseksualiteit is. Ook heeft hij zich niet onnodig grievend en discriminerend uitgelaten.

Misplaatst

„Als niet een enkele zin maar het geheel van het betoog in ogeschouw wordt genomen, liggen de uitspraken van kardinaal Simonis binnen de grenzen van wat geoorloofd is.” De president noemde het verwijt dat kardinaal Simonis door begrip te tonen voor een rooms-katholiek die weigert een kamer aan een homoseksueel te verhuren, zou aanzetten tot verboden gedragingen geheel misplaatst.

Door homoseksuele katholieken is de paasactie „oog in oog met de

bisschop” aangekondigd: „praktiserende” homo's zijn opgeroepen, voorzien van een grote roze driehoek, op paaszondag (19 april) in Den Bosch aanwezig te zijn bij de mis die door bisschop Terschure wordt opgedragen. (ANP)

NRC 5-3

Rectificatie niet nodig Uitlating Simonis over homofilie is geen discriminatie

(Van een onzer verslaggevers)

UTRECHT — Kardinaal Simonis heeft geen advertentie te plaatsen waarin hij de door het COC en H. Branderhorst als grievend ervaren uitlatingen over homoseksuelen rectificeert.

Rechtbankpresident mr. C. baron van Harinxma thoe Slooten heeft de eis daartoe van de belangenvereniging voor homoseksuelen, het COC afgewezen. Evenmin zijn Simonis' overige uitlatingen over homoseksualiteit door de rechter betiteld als discriminerend. Zowel het COC als PSP/CPN-lijstaanvoerder bij de komende Statenverkiezingen H. Branderhorst zijn veroordeeld tot betaling van de kosten van het geding, in totaal tweehalfduizend gulden.

De rechter heeft zich in zijn vonnis vooral beroepen op de vrijheid van meningsuiting en geloofsbelijdenis. Over de uitspraak die de kardinaal op 26 januari jl. in een radio-interview met het Humanistisch Verbond deed (als homoseksualiteit openlijk gepropageerd wordt als iets normaal zou het jonge mensen in hun ontwikkelingsfase op een verkeerde manier kunnen fixeren), zei mr. Van Harinxma dat dit standpunt 'sinds heel lang door de rk-kerk wordt gehuldigd' en 'bezien in hun context niet onrechtmatig is'. „Het uitdragen van een mening die af-

wijkt van die van eisers betekent niet dat die onrechtmatig zou zijn”, aldus de president. Hij betoogde dat de publicaties in de pers naar aanleiding van het gewraakte interview 'een vertekend beeld gaven van hetgeen de kardinaal heeft gezegd'.

mensen in hun ontwikkeling slecht kan beïnvloeden, zoals de kardinaal zei, is een kwestie voor deskundigen, geen zaak voor een kort geding. Evenmin hoort de vraag naar de juistheid van een geloofsopvatting niet thuis in burgerlijke rechtszaak, zegt de Utrechtse rechtbankpresident.

Het COC noemde het in een eerste reactie uiterst merkwaardig dat al zijn eisen waren afgewezen. Als half Nederland tegen de uitspraken van de kardinaal is, dan had de rechter toch wel een opening moeten vinden om die uitspraken juridisch aan te pakken, meent het COC. Het beraadt zich op mogelijkheden om in hoger beroep te gaan.

In het kort geding, dat het Landelijk interdisciplinair overleg feminisme en theologie (LIO) en de Amerikaanse theologe Mary Daly tegen Simonis hadden aangespannen wegens een geruchtmakend artikel over feministische theologie verklaarde de president de eiseressen niet-ontvankelijk; dat had hij twee weken geleden op het eind van de zitting overigens al aangekondigd.

Vut - Het landelijk beraad gereformeerde predikanten heeft geprotesteerd bij de kerken in Leek en Barchem, die per advertentie om een geëmeriteerde predikant vroegen. Het beraad stelt zich feller op tegen de aanstelling van predikanten die in de vut of met emeritaat zijn.

de Volkskrant van VRIJDAG 6 MAART 1987

„PERS GAF VERTEKEND BEELD VAN UITLATINGEN”

Rechter wijst vorderingen van COC tegen Simonis af

Van onze verslaggever
UTRECHT — De president van de Utrechtse rechtbank, mr. C. Baron Harinxma thoe Slooten, heeft donderdag de vorderingen van de homo-belangenvereniging COC in een kort geding tegen kardinaal Simonis afgewezen. De president acht de stelling van het COC onjuist dat de rooms-katholieke leer voor homo's discriminerend is.

Hij wijst de eis van het COC af dat deze leer op dat punt daarom niet meer mag worden verkondigd. De president vindt dat Simonis volgens Nederlands recht bevoegd is het standpunt van de katholieke kerk ten aanzien van homoseksualiteit uiteen te zetten. Daarbij heeft Simonis zich naar het oordeel van de rechter niet onnodig grievend en discriminerend uitgelaten.

Het COC en de Utrechtse PSP-politicus H. Branderhorst noemden de uitlatingen die kardinaal Simonis deed in een radio-interview met het Humanistisch Verbond discriminerend voor homoseksuelen. Zij vroegen de rechtbank Simonis te verbieden zich in de toekomst beledigend, kwetsend, denigrerend of discriminerend over homoseksualiteit of homoseksuelen uit te laten of begrip te tonen voor discriminatie van homoseksuelen.

President Harinxma thoe Slooten merkt in zijn vonnis op dat de uitspraken van Simonis binnen de grenzen van het geoorloofde liggen als het gehele betoog van Simonis in ogenschouw wordt genomen, in plaats van losse uitspraken.

De president noemde het verwijt „geheel misplaatst” dat Simonis zou aanzetten tot verboden gedragingen door het tonen van begrip voor een rooms-katholiek die weigert een kamer te verhuren aan een homo.

„Het komt in wezen hierop neer, dat kardinaal Simonis er begrip voor heeft dat een verhuurder die zich ook in zijn maatschappelijke gedragingen laat leiden door hetgeen de kerk hem leert, problemen heeft om woonruimte te verhuren aan personen wier levenswandel de verhuurder niet juist acht”, aldus het vonnis. Daarmee heeft Simonis naar

het oordeel van de rechter alleen maar begrip getoond voor de gewetensnood van rooms-katholieken.

Afwijking

Het gebruik van het woord „afwijking” voor homoseksualiteit als afwijking van de door God geschapen natuurlijke orde heeft geen denigrerend karakter, aldus de uitspraak.

De president verwierp het betoog van het COC dat kardinaal Simonis ook andere opvattingen in de Nederlandse katholieke kerk over homoseksualiteit had moeten weergeven. De kerkelijke leer wordt bepaald door het Vaticaan, aldus de president. De kardinaal is niet verplicht de opvattingen van verschillende stromingen in de Nederlandse katholieke kerk uit te dragen, of een soort grootste gemene deler daarvan.

De leer dat homoseksuele gedragingen ongeoorloofd zijn, valt, onder meer op grond van artikel 6 van de Grondwet, binnen de vrijheid van geloof en belijdenis. Het discriminatieverbod, onder meer vastgelegd in artikel 1 van de Grondwet, beoogt niet de leer van de kerk te verbieden. Er is hier volgens de president dan ook geen sprake van een conflict van grondrechten.

Slechts als de wetgever bij de parlementaire behandeling van de Grondwet uitdrukkelijk had uitgesproken dat artikel 1 van de Grondwet zwaarder weegt dan artikel 6, had de onderhavige leer niet meer mogen worden verkondigd. Dat is niet het geval.

In een kort geding kan een rechter pas het verkondigen van een leer verbieden nadat de wetgever ondubbelzinnig heeft laten blijken dat het discriminatieverbod ook voor de katholieke leer geldt, of nadat de hoogste rechterlijke instanties zich ondubbelzinnig in gelijksoortige zin hebben uitgelaten. Dit is niet het geval. Daarom mag de rooms-katholieke leer omtrent het ontoelaatbaar zijn van homoseksuele gedragingen, worden verkondigd, aldus de president.

Bij de vraag of kardinaal Simonis zich onnodig grievend of kwetsend heeft uitgelaten, overwoog de president dat het ging om een vraaggesprek voor de radio, waarbij de ondervraagde niet de gelegenheid krijgt in alle ruste nuances

aan te brengen. Gelet op het uitermate delicate karakter van de kwestie zal de ondervraagde er rekening mee moeten houden dat luisteraars snel kunnen worden gekwetst. Daarom zal hij uiterst voorzichtig moeten zijn in zijn bewoordingen.

Anderzijds mag van degenen die menen door het interview te zijn gekwetst, worden verlangd dat zij niet slechts afgaan op enige citaten, maar kennis nemen van wat kardinaal Simonis werkelijk heeft gezegd, dus van de gehele tekst van het interview. Harinxma thoe Slooten stelde dat in de dagbladen een vertekend beeld is gegeven van wat kardinaal Simonis in het interview heeft gezegd.

In het ruim twintig pagina's tellende vonnis haalde de president bij de omstreden passages steeds de hele tekst van het interview aan.

Volgens de rechter wordt het standpunt van kardinaal Simonis dat de homocultuur jonge mensen in hun ontwikkelingsfase op een verkeerde manier kan beïnvloeden, sinds lang door de rooms-katholieke kerk gehuldigd. De vraag of dit standpunt in het licht van de thans geldende wetenschappelijke opvattingen nog kan worden verkondigd, kan slechts worden beantwoord op grond van een deskundigenonderzoek, waarvoor in een kort geding geen plaats is.

Het COC en Branderhorst stelden dat het aanvaarden van homoseksuelen als volwaardige leden van de samenleving door de uitlatingen van kardinaal Simonis wordt belemmerd. De rechter oordeelde dat dit, zelfs als het juist zou zijn, niet betekent dat het uitdragen van een afwijkende mening onrechtmatig is.

Volgens W. Ruygrok, woordvoerder van het COC, is het uiterst merkwaardig dat alle eisen zijn afgewezen. In een latere reactie heeft het COC laten weten dat het vonnis eens te meer duidelijk maakt hoezeer er behoefte is aan een goede Wet Gelijke Behandeling. Het COC neemt binnen veertien dagen een beslissing of tegen het vonnis beroep zal worden aangetekend.

Kardinaal Simonis liet weten het te betreuren dat een aantal mensen zich gegriefd heeft gevoeld.

Dutch Judge Rejects Ban On Cardinal

IHT United Press International 6-3

UTRECHT, Netherlands — A Dutch judge rejected Thursday a suit filed by homosexuals that sought to ban a Roman Catholic cardinal from criticizing them.

The Utrecht court president, Cees van Harinxma Thoe Slooten, in a brief ruling, said Cardinal Adrianus Simonis was entitled under Dutch law to voice the church's standpoint on homosexuality.

The Amsterdam-based Association for the Integration of Homosexuality filed the suit after the cardinal, leader of Holland's 5.5 million Catholics, said in a radio interview in January that he had "an understanding" of Catholic landlords who rejected homosexual tenants.

The suit sought to order the cardinal to apologize for "insulting, degrading or discriminatory" remarks about homosexuals and to ban him from repeating them.

The cardinal's lawyer argued during a hearing Feb. 19 that the remarks were in line with centuries-old religious teachings and called the suit "emotional and exaggerated." A gag order on the cardinal, he argued, would violate his client's fundamental liberties.

The judge also dismissed a separate suit against Cardinal Simonis filed by feminists who claimed he discriminated against women in his teachings. Both homosexual and feminist plaintiffs said they would consider appealing the rulings.

Simonis mag anti-homostandpunt verkondigen

UTRECHT (ANP) — De rechtbank van Utrecht heeft gisteren alle vorderingen tegen kardinaal Simonis afgewezen. Het hoofd van de rooms-katholieke kerk in Nederland was o.a. door de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC voor de rechter gedaagd omdat hij in een radio-interview had gezegd dat homoseksualiteit een 'afwijking' is en dat hij begrip heeft voor een rooms-katholiek die weigert een kamer te verhuren aan een homoseksueel. Het COC vindt dergelijke uitspraken discriminerend en ontoelaatbaar.

KARDINAAL Simonis is naar Nederlands burgerlijk recht bevoegd uiteen te zetten wat het standpunt van de katholieke kerk ten aanzien van homoseksualiteit is. Ook heeft hij zich niet onnodig grievend en discriminerend uitgelaten. Als niet één enkele zin, maar het geheel van het betoog in ogenschouw wordt genomen, liggen de uitspraken van Simonis binnen de grenzen van wat geoorloofd is. Dit heeft de president van de rechtbank, mr. C.J. Baron van Harinxma Thoe Slooten, donderdag in zijn vonnis uitgesproken. De president noemde het verwijt dat kardinaal Simonis door be-

van verschillende stromingen binnen de Nederlandse kerk uit te dragen, aldus de president van de rechtbank.

De leer dat homoseksuele gedragingen ongeoorloofd zijn, wordt al eeuwen door de rooms-katholieke kerk verkondigd en valt daarom binnen de vrijheid van geloof en belijdenis (artikel 6 van de Nederlandse grondwet, art. 9 verdrag van Rome en art. 18 verdrag van New York). Het discriminatieverbod (artikel 1 van de grondwet, art. 14 verdrag van Rome en art. 26 verdrag van New York) beoogt niet de leer van de kerk te verbieden. Er is hier derhalve geen sprake van een conflict van grondrechten (godsdienstvrijheid tegenover discriminatieverbod). Alleen als verschillend wordt gedacht, bepaalt het hoogste gezag binnen de kerk, het Vaticaan, wat uiteindelijk de leer van de kerk is. In een toelichting op wat het Vaticaan over de pastorale zorg voor homoseksuelen heeft gezegd, is kardinaal Simonis niet verplicht tal

In het kortgeding, dat het Landelijk Interdisciplinair Overleg Feminisme en Theologie (LIO) en de Amerikaanse theologe Mary Daly tegen Simonis hadden aangespannen wegens een geruchtmakend artikel over feministische theologie, werden beide eiseressen niet-ontvankelijk verklaard. De woordvoerder van het COC, Willemien Ruygrok, heeft in een eerste reactie op de uitspraak gezegd dat het "uiterst merkwaardig is dat de president van de rechtbank alle eisen heeft afgewezen. Als half Nederland de uitspraken van de kardinaal afwijst, vraag ik mij af waarom de president geen openingen heeft kunnen vinden om de uitspraken juridisch recht te zetten", aldus Ruygrok. Zij woe erop dat vele rooms-katholieken het COC hebben laten weten dat ook zij de uitlatingen van de kardinaal afwijzen. Het bestuur van de COC zal zich nu beraden over het instellen van beroep tegen de uitspraak.

Ondertussen is in Nederland een tweede konflikt aan het groeien tussen een gezagsdrager van de rooms-katholieke kerk en de homoseksuelen. Ditmaal gaat het om bisschop Tersteele, die vindt dat praktiserende homo's niet ter communie mogen gaan. De bisschop leest op paasavond om 10u15 de mis in Sint-Jan in Den Bosch. Aktievoerders hebben een oproep gelanceerd om die bewuste dag bij bisschop Tersteele ter communie te gaan. De actie wordt gevoerd onder het motto "Oog in oog met de bisschop". De oproep luidt: "Speld kort voor je ter communie gaat een grote roze driehoek op, duidelijk voorzien van het woord praktiserend. Indien de bisschop de hostie weigert blijf je waardig maar demonstratief voor in de katedraal staan, totdat de mis is afgelopen." De organisatoren vragen geen spandoeken mee te brengen: "Het gaat om een subtiel maar indrukwekkend gebaar".

Eisen van COC tegen kardinaal afgewezen

UTRECHT — De president van de Utrechtse rechtbank, mr. C. baron Van Harinxma thoe Slooten, heeft vanmorgen de eisen van het COC in kort geding tegen kardinaal Simonis verworpen.

In een tweede zaak tegen kardinaal Simonis, aangespannen door feministische theologen, verklaarde de rechtbankpresident het LIO met betrekking tot de uitlatingen van de kardinaal niet ontvankelijk. De president motiveerde zijn

afwijzende vonnis tegenover het COC in een 20 pagina's tellende beschouwing. Afwijzend oordeelde hij over de overweging dat de kardinaal in strijd zou hebben gehandeld met het grondwettelijk discriminatieverbod. Het discriminatieverbod beoogt niet een leer te verbieden van de rooms-katholieke kerk zoals die over de homoseksualiteit. Evenmin meende de rechtbankpresident dat de kardinaal zich op onnodig grievende wijze over homoseksuelen had uitgelaten. Het is niet juist in een dergelijke delicate zaak, aldus de

rechtbankpresident, enkele uitspraken te lichten uit het interview van de kardinaal met het Humanistisch Verbond. Voor een juist oordeel moet het hele interview gelezen worden.

Wel oordeelde de rechtbankpresident het COC in zijn eisen tegen de kardinaal ontvankelijk, omdat het COC representatief mag worden beschouwd voor de belangen van homoseksuelen. De rechtbankpresident verklaarde grote terughoudendheid te moeten betrachten wanneer de wetgever de consequenties van twee met elkaar strijdig lijkende grondrechten, het discriminatieverbod en de godsdienstvrijheid, nog niet duidelijk heeft afgegrensd. De maatschappelijke discussie hierover is nog volop gaande. Het COC overweegt in hoger beroep te gaan.

COC verliest geding tegen Simonis

'Uitspraken over homo's niet discriminerend'

(Van een onzer verslaggevers) Par 5

UTRECHT — Het COC, de belangenvereniging van homoseksuelen, is in het kort geding tegen kardinaal A.J. Simonis door de Utrechtse rechtbankpresident in het ongelijk gesteld. Volgens president mr. C. Baron van Harinxma thoe Sloten heeft de kardinaal in het radioprogramma van het Humanistisch Verbond slechts de opvattingen van het Vaticaan over homoseksuelen weergegeven.

De eis van het COC, dat Simonis zijn woorden moet herroepen, wees de rechtbankpresident af omdat die eis gebaseerd zou zijn op de onjuiste stelling dat de katholieke leer discriminerend is en daarom niet meer mag worden verkondigd. Verder achtte hij de opmerkingen van Simonis niet grievend en beledigend omdat ze uit het verband van diens hele betoog zijn gelicht.

Volgens de rechtbankpresident bestaan er nog geen algemeen aanvaarde standpunten waardoor een rechter de uitspraken van Simonis als onrechtmatig kan verbieden. Hij verwees daarbij naar de discussies in het parlement rond de wet gelijke behandeling.

Het COC en de lijstvoerders H. Branderhorst van PSP/CPN bij de statenverkiezing werden tot de kosten van het geding veroordeeld.

Advocaat mr. J. Wijn, de verdediger van Simonis, toonde zich tevreden met de uitspraak. Willemlen Ruys-

rok, beleidsmedewerker van het COC, noemde de noodzaak van een wet gelijke behandeling opnieuw bewezen. "Het blijkt dat je als homo nog steeds enigszins vogelvrij bent. De uitspraken van Simonis hebben veel commotie in het land veroorzaakt. Nog steeds bellen mensen ons op over deze zaak. Maar met dit kort geding hebben we in ieder geval duidelijk gemaakt dat we niet meer alles pikken."

De rechtbankpresident verklaarde vanochtend het kort geding dat door het Landelijk Interdisciplinair Overleg feminisme en christendom (het LIO) samen met de Amerikaanse auteur Mary Daly tegen de kardinaal was aangespannen, niet ontvankelijk. Hij achtte het niet bewezen dat het LIO de feministische theologes vertegenwoordigt en noemde het onwaarschijnlijk dat een Amerikaanse zich beledigd kan voelen door een Nederlandse bisschop.

Ook COC tegen Simonis in beroep

AMSTERDAM (ANP) — Het COC, de belangenorganisatie van homoseksuelen, manen en lesbische vrouwen, tekent hoger beroep aan tegen de uitspraak in het kort geding waarin de president van de Utrechtse rechtbank op 5 maart de eis van organisatie tegen kardinaal Simonis afwees.

Het COC eiste dat kardinaal Simonis uitspraken over homoseksuelen via een advertentie zou rectificeren en zich in de toekomst zou onthouden van discriminerende en onnodig grievende uitspraken over homoseksuelen. Kardinaal Simonis heeft onder meer gezegd begrip te tonen voor een verhuurder die op grond van zijn geweten woonruimte weigert aan homoseksuelen.

COC gaat in beroep na afwijzing eis tegen kardinaal Simonis

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — De homo-belangenvereniging COC gaat in beroep tegen het vonnis in het kort geding tegen kardinaal Simonis aangespannen kort geding. De president van de rechtbank in Utrecht wees op 5 maart de vorderingen van het COC af. De eis was Simonis te verbieden zich in de toekomst nog beledigend, kwetsend, denigrerend of discriminerend over homoseksuelen uit te laten.

Ook het landelijk interdisciplinair overleg feminisme en theologie LIO en de Amerikaanse schrijfster Mary Daly hebben beroep aangetekend tegen de uitspraak in het kort geding dat zij tegen de kardinaal voerden. De beroepszaken zullen dienen bij het gerechtshof in Amsterdam.

Het COC meent dat de rechter in zijn vonnis fouten maakte, onder meer ten aanzien van de afweging van grondrechten. De president was van oordeel dat het in artikel 1 van de Grondwet neergelegde discriminatieverbod niet beoogt de vrijheid van godsdienstbelijdenis aan te tasten. Simonis zou derhalve niet discrimineren als hij het standpunt van de katholieke kerk over homoseksualiteit uiteenzet.

Het COC vindt dat de rechter voorbij is gegaan aan het feit dat de homo-vereniging niet de katholieke leer heeft willen aanvallen, maar het uitdragen door Simonis van opvattingen die volgen uit die leer. Iedereen komt het grondwettelijk recht op vrijheid van godsdienst toe, maar de uitoefening daarvan mag geen strijd opleveren met andere wettelijke bepalingen.

Politicus PSP/CPN gaat in beroep tegen vonnis over Simonis

VK Van onze verslaggever 14-3

AMSTERDAM — H. Branderhorst heeft bij het gerechtshof in Amsterdam beroep aangetekend tegen het vonnis in het proces tegen kardinaal Simonis. Branderhorst is lijsttrekker van de PSP/CPN bij de statenverkiezingen in Utrecht. Mr. C. Baron van Harinxma thoe Slooten, president van de rechtbank in Utrecht, oordeelde eind vorige maand dat de uitlatingen van kardinaal Simonis over homoseksualiteit niet onrechtmatig waren.

Simonis deed zijn uitspraken in een radio-interview met het Humanistisch Verbond. Branderhorst meent dat de overwegingen en het vonnis gevaarlijke jurisprudentie opleveren, als het vonnis niet alsnog wordt vernietigd of gewijzigd. Volgens mr. B. Tomlow, de advocaat van Branderhorst, stelde de rechtbankpresident in zijn vonnis dat er nog geen algemeen aanvaarde opvatting bestaat dat mensen op grond van hun homoseksualiteit niet zouden mogen worden gediscrimineerd. De rechtbankpresident verwees daarbij naar het ontbreken van een Wet Gelijke Behandeling.

Daarnaast meent Branderhorst dat hij met een aantal rapporten afdoende heeft aangetoond dat de uitspraak van kardinaal Simonis, dat jongeren door contacten met homoseksuelen een homoseksuele gerichtheid kunnen ontwikkelen op geen enkele wetenschappelijke steun kan rekenen.

Branderhorst blijft bij zijn opvatting dat Simonis daarom onrechtmatig heeft gehandeld en dat de president van de rechtbank zich ten onrechte heeft beroepen op onvoldoende wetenschappelijke gegevens op dit punt. De belangenvereniging van homoseksuelen COC, besluit volgende week of het in beroep zal gaan tegen het vonnis.

Hoger beroep tegen Simonis

AMSTERDAM (ANP). — De Nederlandse belangenorganisatie van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen (COC), tekent hoger beroep aan tegen de uitspraak in het kort geding waarin de voorzitter van de Utrechtse rechtbank op 5 maart de eis van organisatie tegen kardinaal Simonis afwees.

HET COC eiste dat kardinaal Simonis uitspraken over homoseksuelen via een advertentie zou wijzigen en zich in de toekomst zou onthouden van discriminerende en onnodig grievende uitspraken over homoseksuelen.

Kardinaal Simonis heeft onder meer gezegd begrip te tonen voor een verhuurder die op grond van zijn geweten woonruimte weigert aan homoseksuelen.

Het vonnis bevat naar het oordeel van een aantal door het COC geraadpleegde deskundi-

gen veel fouten en foutieve interpretaties van hetgeen aangevoerd is. Bovendien worden in het vonnis discriminatoire uitspraken gedaan. Zo wordt onder meer gesteld "bovendien mag niet voorbij gegaan worden aan het feit dat een verhuurder door aldus te beslissen niet ongeoorloofd handelt".

Een dergelijke uitspraak is een vrijbrief om woonruimte aan homoseksuelen te weigeren. Het COC wordt dus genoodzaakt in hoger beroep te gaan, aldus de verklaring. In het vonnis wordt verder gesteld dat de wetgever of de hoogste rechterlijke instantie

zich onduidelijk zal moeten uitspreken over de vraag of discriminatie van homoseksuelen geoorloofd is met een beroep op de vrijheid van godsdienst. De voorzitter zei in zijn overwegingen het niet verantwoord te achten daarover een uitspraak te doen alvorens die uitspraak er is.

Het COC heeft besloten beide in het vonnis genoemde wegen te bewandelen: enerzijds wordt hoger beroep aangetekend, anderzijds wordt een dringend beroep gedaan op de politiek om zich onduidelijk uit te spreken tegen discriminatie van homoseksuelen en voor een goede wet die gelijke behandeling garandeert.

Boosheid na verlies kort geding UN 6-3 COC onzeker over beroep

(Van onze correspondent)
UTRECHT — Het COC, de belangenorganisatie van homoseksuelen, beslist binnen twee weken of hoger beroep wordt aangetekend in het verloren kort geding tegen kardinaal Simonis.

Het COC reageerde gistermiddag boos en teleurgesteld op de uitspraak van de Utrechtse rechtbankpresident, die volgens de organisatie niet oordeelt over de vermeende discriminatie door de prelaat, maar zijn verantwoordelijkheid afschuift naar de wetgever.

De advocaat van het COC vond dat de rechter zich er met een slimmigheidje van had afge maakt. Zij verklaarde te geloven dat het vonnis in Amsterdam wel eens heel anders had kunnen uitpakken.

Kardinaal Simonis won beide tegen hem aangespannen gedingen. In het tweede verklaarde de rechter de eisers — het Landelijk Interdisciplinair Overleg Feminisme en Theologie en de Amerikaanse theologe Mary Daly — niet ontvankelijk. Het Liof was tijdens de behandeling al als et-

ser afgewezen, in zijn uitspraak gaf de rechter te kennen dat hem niet duidelijk was welk belang de ver weg wonende Amerikaanse had in deze zaak. Dit geding werd gevoerd, omdat Simonis zich in een beschouwing denigrerend zou hebben uitgelaten over vrouwen.

Leer

De kardinaal liet gistermiddag in een reactie weten dat hij nooit de bedoeling heeft gehad anderen te kwetsen, maar slechts de leer van de kerk heeft willen uiteenzetten. Hij betreurt het dat een aantal mensen zich desondanks toch gegriefd heeft gevoeld, maar hoopt dat de uitspraak van de rechter deze mensen alsnog overtuigt van zijn goede bedoelingen.

Niettemin is de rooms-katholieke leider 'bedrukt', omdat het voeren van rechtsgedingen tegen hem in het buitenland veel vraagtekens oproept. Volgens de econoom van het aartsbisdom Utrecht, Klok, is de hele affaire dagelijks onderwerp van gesprek in het bisschoppelijk paleis. Hij noemde dat 'in triest'.

VTM betreurt vrijspraak voor kardinaal Simonis

UTRECHT — De Vereniging voor theologie en maatschappij (VTM) betreurt dat het niet tot een veroordeling van kardinaal Simonis is gekomen. Een Wet Gelijke Behandeling is volgens de vereniging eens te meer nodig. Het is voor de VTM de vraag of iemand als kardinaal Simonis die onderworpenheid kweekt, het recht heeft zich als vertegenwoordiger van de christenheid op te werpen. De VTM denkt bij het woord Kerk niet aan een met goddelijk gezag bekleed instituut, maar aan een gemeenschap zonder pretenties en hoogwaardigheid. De VTM, die in 1983 werd opgericht, bundelt progressieve groeperingen die opkomen voor een maatschappelijk geëngageerde theologie. Zij verzorgt aan de sociale academie De Horst cursussen.

BH 10-3

Rechter begeeft zich op NRC glad ijs in zaak-Simonis 7-3

Centraal in de uitspraak in het kort geding COC cq H. Branderhorst tegen A.J. Simonis staat de verhouding wetgever-rechter.

Zo ook ten aanzien van de artikelen 1 (het non-discriminatiebeginsel) en 6 (vrijheid van godsdienst) van de grondwet. Omdat

Door Jan Glastra van Loon
en Rob Tielman

de wetgever ergens heeft aangegeven dat artikel 1 prevaleert boven artikel 6, concludeert mr. Harinxma thoe Slooten: „Verkondiging van de leer van de Rooms-Katholieke Kerk is toegestaan.”

Maatschappelijk gezien komen we met een dergelijke redenering op glad ijs terecht. De vraag is namelijk niet, zoals mr. Harinxma thoe Slooten hem stelt en ook beantwoordt, of de Rooms-Katholieke leer mag worden verkondigd. De in de grondwet verankerde vrijheid van godsdienst en van levensovertuiging staat dat toe en wordt ook door ons beschouwd als een groot goed. Nee, het gaat niet om een interne katholieke aangelegenheid, maar om de relatie tot andersdenkenden.

Het blijft niet bij kardinaal Simonis die, desgevraagd, zijn opvattingen en die van de RK-kerk over homoseksualiteit verkondigt. Er gaan overheidsmiddelen naar katholieke scholen. Katholieke woningbouwverenigingen maken gebruik van de algemene middelen. Als de overheid mee-betaalt aan dit soort voorzieningen, mag de overheid daar ook zorgvuldigheidseisen aan stellen. Een eerste eis zou dan toch moeten zijn, dat de personen en instanties die de betreffende leer uitdragen de zorgvuldigheid in acht nemen die in het maatschappelijk verkeer betaamt. Dat houdt onder andere in: geen andersdenkenden kwetsen; niet discrimineren.

„Simonis heeft niet aangezet tot verboden gedragingen”, concludeert de rechter. „Een dergelijk verwijt van het COC is geheel misplaatst.”

Dat is een feitelijk oordeel waarover je van mening kunt verschillen. Wellicht zijn wij te ach-

terdochtig. Maar het gaat hier om een interpretatie van de bedoeling van Simonis' woorden. Wij zijn in elk geval door de uitleg die de rechter daaraan geeft niet geheel overtuigd.

„Juist op het grensvlak van de verschillende grondrechten zijn heel gevoelige politieke kwesties aan de orde. Derhalve is de wetgever de aangewezen figuur om hier nadere regels te geven, niet de rechter.” Aldus mr. Harinxma thoe Slooten in zijn uitspraak op 5 maart.

Delicaat

Dat is waar. De wetgever — regering en parlement — heeft hier een taak te vervullen. Het gaat hier om een delicate kwestie. Dat de rechter daar zijn vingers niet aan wenst te branden is begrijpelijk. Hij mag er, volgens onze democratische spelregels, met zijn vingers niet eens aankomen. Waar wel rechtersrecht ontstaat — zoals ten aanzien van euthanasie — gebeurt dat in een machtsvacuüm. Als noodzakelijke wetgeving uitblijft omdat een patstelling tussen regering (partijen) en parlement wetgeving verhindert:

Het is de vraag of in de verhouding tussen de grondwetsartikelen 1 en 6 regering en parlement er wel uitkomen. Dat zou dan moeten gebeuren door een Wet Gelijke Behandeling. Maar over hoe zo'n wet er uit moet zien, zijn de politici het bij lange na nog niet eens. Druk op de wetgever uitoeffenen is dan ook heel belangrijk. Maar belangrijker is nog om de opvattingen van mensen te veranderen. Het is een belangrijk onderdeel van de wereldlijke staat dat niet de ene overtuiging goed is en andere slecht. Mensen zijn vrij om te geloven en te belijden wat ze willen, al doet hun geloof hen nog zo lijden. Maar die vrijheid mag nimmer anderen belemmeren om te denken en te leven zoals zij dat, overeenkomstig hun opvattingen, willen.

De auteurs zijn respectievelijk emeritus hoogleraar rechtsfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam en voorzitter van het Humanistisch Verbond.

Rechter op glad ijs

De auteurs Jan Glastra van Loon en Rob Tielman publiceren een artikel op de opiniepagina van NRC Handelsblad van 7 maart onder de titel „Rechter begeeft zich op glad ijs in zaak-Simonis”.

In dit artikel wordt de rechter in het betreffende kort geding mr. Harinxma thoe Slooten gekapitteld om zijn uitspraak: „Verkondiging van de leer van de rooms-katholieke kerk is toegestaan”, omdat — zeggen de auteurs — we met een dergelijke redenering maatschappelijk gezien op glad ijs terecht komen.

Maar hoe komt het nu, dat we maatschappelijk gezien steeds vaker merken dat we ons met ons allen gevraagd of ongevraagd reeds op glad ijs bevinden? Dit

komt o.a. door een instelling als het COC die onmiddellijk naar de rechter stapt om te trachten via diens uitspraak de eigen mening dwingend aan de andersdenkende op te leggen, populair gezegd: „door de strot te drukken”.

Gelukkig heeft de rechter zich juist niet laten verleiden zich op glad ijs te begeven waardoor hij recht overeind kan blijven staan als Onafhankelijke Rechter.

De kop boven het artikel zou tot de gedachte kunnen leiden dat de rechter de intentie zou hebben gehad zich op glad ijs te begeven. De kop: „Rechter begeeft zich desgevraagd op glad ijs in zaak-Simonis” zou juist zijn geweest.

R.E. de Wit,
Amsterdam.

NRC17

COC in hoger beroep tegen mgr. Simonis

AMSTERDAM — Het COC, de belangenorganisatie van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen, tekent hoger beroep aan tegen de uitspraak in het kort geding waarin de president van de Utrechtse rechtbank op 5 maart de eis van organisatie tegen kardinaal

Simonis afwees. Dit heeft de belangenorganisatie gisteravond meegedeeld.

Het COC eiste dat kardinaal Simonis uitspraken over homoseksuelen via een advertentie zou rectificeren en zich in de toekomst zou onthouden van discriminerende en onnodig grievende uitspraken over homoseksuelen. Kardinaal Si-

monis heeft onder meer gezegd begrip te tonen voor een verhuurder die op grond van zijn geweten woonruimte weigert aan homoseksuelen.

Het vonnis bevat naar het oordeel van een aantal door het COC geraadpleegde deskundigen veel fouten en foutieve interpretaties van hetgeen aangevoerd is. Bovendien worden volgens het COC in het vonnis discriminatoire

uitspraken gedaan. Zo wordt onder meer gesteld „bovendien mag niet voorbij gegaan worden aan het feit dat een verhuurder door aldus te beslissen niet ongeoorloofd handelt”. Een dergelijke uitspraak is een vrijbrief om woonruimte aan homoseksuelen te weigeren. Het COC wordt dus genoodzaakt in hoger beroep te gaan, aldus de verklaring.

Het COC doet verder een dringend beroep op de politiek om zich ondubbelzinnig uit te spreken tegen discriminatie van homoseksuelen en vóór een goede wet gelijke behandeling. De Utrechtse rechtbankpresident motiveerde zijn afwijzende vonnis onder meer op het feit dat discriminatie van homoseksualiteit niet uitdrukkelijk wordt genoemd in de wet.

De mislukte gedingen tegen Simonis

door H.W. SANDBERG

HET hoofd van de Nederlandse katholieke kerkprovincie, kardinaal Simonis, is recentelijk tweemaal in kort geding gedagvaard. Eénmaal door een vereniging die zich 'Landelijk Interdisciplinair Overleg feminisme en theologie' (LIO) noemt, te samen met de Amerikaanse auteur Mary Daly. Zij maakten bezwaar tegen een artikel dat Simonis had geschreven in de december ('86) - uitgave van het internationale katholieke tijdschrift 'Communio', waarin hij op zijn wijze de vloer had aangeveegd met 'de feministische theologie'. En éénmaal door 'De Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit O.O.C.', te samen met de heer Brandhorst. Zij maakten bezwaar tegen een aantal uitspraken van Simonis in een radioprogramma van het Humanistisch Verbond over homoseksuelen, homoseksueel gedrag en wat de kerkelijke leer daarover te zeggen heeft.

Beide zaken dienden voor de president van de rechtbank in Utrecht (de woonplaats van Simonis). In beide gevallen kregen de eisers de kous op de kop, zij het op zeer verschillende wijze.

In het eerste geding kwam de rechter aan de behandeling van de eisen van Daly en het LIO niet toe: hij verklaarde Mary Daly onontvankelijk in haar vordering, en omdat Simonis zich, ná kennisgeving van haar bezwaren, bereid verklaard had in de eerstvolgende editie van 'Communio' alsnog te vermelden dat hij mede uit haar werk had geput en omdat hij niet kon inzien welk spoedeisend belang deze in de Verenigde Staten gevestigde auteur zou hebben bij de door haar gevraagde voorzieningen.

Ook het LIO werd door de rechter niet-ontvankelijk verklaard. Met name achtte hij het LIO allerminst representatief voor de aanhangers van de feministische theologie in Nederland - eerder was dat de Universitaire Werkgroep Feminisme en Theologie (van Catharina Halbes), maar die werkgroep had nu juist uitdrukkelijk afgezien van enige actie voor de burgerlijke rechter. Kortom het LIO werd, als nauwelijks bestaand en in ieder geval niet representatief, de deur gewezen.

HEEL anders verliep het geding van het COC en Brandhorst. Het vonnis betreft voor het overgrote deel de argumentatie van het COC. Om het niet ingewikkelder te maken dan nodig is zij hier uitsluitend ingegaan op wat de rechter over die argumentatie te zeggen heeft.

Om te beginnen verwerpt hij het verweer van Simonis dat het COC niet ontvankelijk zou zijn. Het COC kan, als bij uitstek representatieve vereniging, wel degelijk als eisende partij optreden.

Met aandacht en tot in detail gaat

de rechter dan in op alle elementen van de argumentatie van het COC. Om te beginnen verwerpt hij de stelling dat Simonis in het gewraakte interview het standpunt van de Nederlandse kerkprovincie, dat gematigder en genuanceerder zou zijn dat dat van Rome, had behoren weer te geven. Nee, zegt de rechter, aan Simonis was gevraagd een toelichting te geven op Vaticaanse standpunten. Het was zijn burgerlijke recht en mogelijk zijn kerkrechtelijke plicht dat te doen.

Vervolgens behandelt de rechter de stelling dat de Rooms-Katholieke leer over homofilie een verboden discriminerend karakter zou dragen. In beginsel is het weergeven van de kerkelijke leer gedekt door de vrijheid van geloof en belijdenis (art. 6 van de Grondwet). Weliswaar bevat de Grondwet ook een bepaling (artikel 1) die discriminatie verbiedt. Van een conflict tussen grondrechten (vrijheid van geloof en belijdenis enerzijds, recht op non-discriminatie anderzijds) zou alleen dan sprake kunnen zijn als wetgever en/of hoogste rechterlijke instanties duidelijk zouden hebben aangegeven dat het verbod van discriminatie zich kan uitstrekken tot de verkondiging van een bepaalde leer. Maar dat is niet het geval. De rechter, en zeker de rechter in kort geding, past hier grote terughoudendheid. Dus: geen verbod tot het verkondigen van de Rooms-Katholieke leer op dit punt.

Dan rest nog de vraag of de wijze waarop Simonis de opvattingen van zijn kerk heeft verkondigd, onzorgvuldig en daarmee onrechtmatig is geweest.

Aan de hand van de volledige tekst van het omstreden interview behandelt de rechter de afzonderlijke bezwaren van het COC. Hij vindt niet dat Simonis zich onzorgvuldig of onnodig grievend heeft uitgelaten. Zo heeft de kardinaal 'begrip' getoond voor de gewetensnood van homoseksuelen of de ouders van homofiele kinderen en het woord 'afwijking' heeft hij niet in denigrerende zin gebruikt. Verder heeft hij eventuele verhuurders niet opgeroepen tot 'verboden gedragingen' jegens homoseksuele aspirant-huurders, al heeft hij blijk gegeven van begrip voor het probleem waarvoor zij zich, gezien hun verhouding tot de kerkelijke leer, gesteld kunnen zien. Tenslotte vindt de rechter ook niet dat Simonis homoseksueel gedrag als 'duivels' heeft veroordeeld: de relatie van homoseksualiteit met 'het kwaad' (dat 'des duivels' is) is door de interviewer gelegd en niet door Simonis in het gesprek gebracht. "De kardinaal valt hier geen enkel verwijt te maken", want toen de vraag eenmaal was gesteld heeft hij niet anders gedaan dan uitleg te geven van de leer van de kerk.

MEER in het algemeen is de rechter van oordeel dat discussies over de juistheid of onjuistheid van

argumentaties in geloofskwesties 'in één geding voor de burgerlijke rechter niet thuishoren'. In dit verband merkt hij nog op dat het uitdragen, door de kerk en Simonis, van een mening die niet bevorderlijk is voor de doeleinden van het COC nog niet met zich meebrengt dat derhalve zulks jegens het COC onrechtmatig zou zijn. Op al deze gronden wijst de rechter alle vorderingen van de eisende partij af.

Het eerste geding is dus, gezien de niet-ontvankelijkverklaring van de eisende partijen, als een nachtkaaars uitgegaan. Het was ook nogal amateuristisch aangespannen en lichtelijk chaotisch gemotiveerd.

Het tweede daarentegen heeft een aantal belangwekkende overwegingen opgeleverd, vooral op het punt van de vrijheid van geloof en belijdenis. Aan de boeiendste vraag, namelijk hoe een conflict van grondrechten zou moeten worden beoordeeld, is de rechter in dit geval niet toegekomen - om de eenvoudige reden dat hij zo'n conflict in dit geval niet aanwezig achtte. Maar gezien het

feit dat het verbod van discriminatie ook in Grondwet is verankerd zal het op wat langere duur toch wel onvermijdelijk zijn dat de rechter zich, al of niet in kort geding, uitsprekt over de vraag wat het begrip discriminatie eigenlijk inhoudt en hoe het recht van de één om niet gediscrimineerd te worden zich verhoudt tot het recht van de ander om in vrijheid zijn geloof te belijden. Tegelijkertijd ligt er een wijze raad opgesloten in de passage in het vonnis die de strekking heeft de discussies over pro en contra in geloofskwesties zoveel mogelijk buiten de rechtszaal te houden. Hoe wenselijk dat echter ook is - het is juist de wetgever die de deur naar de rechtszaal tenminste op een kier heeft gezet - door het grondrecht van de non-discriminatie en de strafbaarstelling van discriminatie (wat dat dan in concreto ook moge zijn) in de wetgeving op te nemen. Een vergelijkbaar conflict is te verwachten op het terrein van de vrijheid van meningsuiting: wanneer krijgt een geuite mening een discriminatoir karakter en wat is dan het gevolg?

Uitspraak rechter verbazingwekkend

Uit het proces tegen Simonis is gebleken dat het in ons rechtsbestel mogelijk is allerlei uitspraken te doen die min of meer een beleving inhouden van diverse bevolkingsgroepen. Daarom wil ik de niet al te jonge, schertsmatige figuur onder de aandacht brengen dat een vorige paus, gezeteld in Rome, de wapens van Mussolini zegende. Wapens waarmee in combinatie met die van zijn „vriendje" uit Duitsland duizenden joden, homoseksuelen, zigeuners en onvolwaardigen zijn vermoord.

Het is voor mij als 64-jarige een zeer onverkwikkelijke zaak dat een Nederlandse rechter aan elke rechtsvorm, die betrekking heeft op het fatsoen, voorbijgaat door zich geroepen te voelen de achterdeur van vrije meningsuiting en geloofsbelijdenis open te zetten voor mensen die weten wat er in de afgelopen wereldoorlog is geschied.

Als een kardinaal, grootgebracht in een mannengemeenschap, zo weinig weet wat de gevoelens van mannen onderling en vrouwen onderling voor een ieder van hen kan betekenen, zou men er beter aan doen een boek te schrijven over „De zwarte kardinaal" in plaats van over „De zwarte non".

Het is niet alleen verbazingwekkend dat twee grote organisaties veroordeeld worden in de kosten van het geding. Tevens is daarmee voor mij het aantoonbare bewijs geleverd dat het rechtsgevoel en het respect voor de Nederlandse wetgeving op de tocht komt te staan.

In een dergelijke onfatsoenlijke manier van handelen en het zich laatdunkend uitlaten over mannen en vrouwen - en daarbij niet uitsluitend al diegenen die niet de volwaardigheid bezitten van Zijne Eminentie - zal naar mijn mening, elke vorm van rechtvaardigheid ten onder gaan.

Ik hoop, dat het COC, vele vrouwenverenigingen en politici zo lang zullen doorgaan dat er een wet op rechtsgelijke behandeling tot stand komt, die uitspraken zoals die van de heer Simonis in hoge mate strafbaar zal stellen. Van de afgelopen wereldoorlog en al datgene wat daarna is geschied, blijkt hij weinig of niets geleerd te hebben. Achtung voor een dergelijk iemand is voor mij tot het tegengestelde gereduceerd.

DIRKSHORN

Victor Moll

Vk 14-3

Slecht verliezer

Kardinaal Simonis heeft het tegen hem door het COC aangespannen kort geding met vlag en wimpel gewonnen. De president van de Utrechtse rechtbank stelde het COC, de grootste belangenorganisatie van homoseksuelen in Nederland, op alle punten in het ongelijk. **Tel 7-3**

Volgens de president heeft de kardinaal in zijn befaamde radio-interview slechts zijn katholieke overtuiging naar voren gebracht en daarmee heeft Simonis zich niet schuldig gemaakt aan discriminatie van homoseksuelen.

Van vele kanten zijn bezwaren aangevoerd om de rechtspraak als platform te gebruiken waarop een actuele maatschappelijke discussie wordt uitgevochten. Desondanks heeft het COC zijn kort geding doorgezet.

Nu de homofielenorganisatie de kous op de kop heeft gekregen, zegt zij het vonnis met groeiende verbazing te hebben gelezen, het een merkwaardige uitspraak te vinden en hoogst verontwaardigd te zijn over de wijze waarop de rechtbankpresident ingaat op Simonis' opvattingen over het verhuizen van kamers aan homoseksuelen. Ook heeft de president de grieven van een grote groep van de bevolking niet serieus genomen, aldus het COC.

Wie naar de rechter stapt spreekt daarmee zijn vertrouwen uit in ons rechtssysteem. Wie niet het vonnis krijgt dat hij verwachtte en vervolgens afgeeft op de kwaliteit van de rechter toont zich een slecht en kinderachtig verliezer.

De monogame oplossing

EM 21-3

Over de bestrijding van het alcoholgebruik in het verkeer is nauwelijks verschil van opvatting. Het uitzenden van afschrikwekkende tv-spots, waarin de rampzalige gevolgen van alcoholgebruik in het verkeer worden getoond wordt volstrekt acceptabel geacht. Zodra het echter om bestrijding en liefst het voorkomen van de rampzalige ziekte aids gaat, worden de muren van de privacy-bescherming razendsnel en torenhoog opgetrokken. Alsof we iets te verbergen hebben. Geen aids-test bij het afsluiten van een levensverzekering of het keuren voor militaire dienst en zeker geen pogingen om langs publieke weg veranderingen aan te brengen in de leefstijl.

Is zo'n houding consequent en verstandig? Steken we met name in Nederland waar het de bestrijding van aids betreft de kop niet in het zand? Het lijkt er erg veel op. Hebben we onze lessen dan niet geleerd met de enorme schade die in het milieu is en nog wordt toegebracht door onze materialistische en niet zelden egoïstische levenshouding? De rekening wordt ons op allerlei manieren gepresenteerd. Zullen we die rekening alleen betalen en verder ongeremd doorleven of gaan we toch naar de bron van het kwaad, de vervuiler? Die aanpak wordt in het milieubeleid luide gepropageerd. Terecht.

Waarom niet dezelfde methode toegepast nu we op steeds indringender manier met de in vele opzichten nog zo mysterieuze ziekte aids worden geconfronteerd? Aids, vier letters die geen woord vormen, maar een begrip waarbij we steeds meer gaan huiveren. Er is alle aanleiding ons om meer dan één reden grote zorgen te maken over de verbreiding van aids, waartegen nog geen medisch kruid is gewassen.

Zou aids in alle hevigheid kunnen toeslaan — en die kans is zeker aanwezig — dan heeft dat afschuwelijke gevolgen voor de vele duizenden die het rechtstreeks treft, zal het tot enorme kostenverhoging in de gezondheidszorg leiden en zijn de gevolgen voor de samenleving niet te overzien. En dan te weten dat aids een moderne geslachtsziekte is die voorkomen kan worden. Naar de mens gesproken heeft iedereen dat in eigen hand. Bekend is immers dat aids zich vooral verspreidt bij seksueel verkeer met wisselende partners en het gebruik van heroïnespuiten. Een andere levensstijl zou derhalve de kansen op aids zo niet geheel doen verdwijnen, dan toch in

hoge mate terugdringen. Niemand zal dat tegenspreken.

Toch wordt daaruit in brede kring niet de enig juiste conclusie getrokken door met name de seksuele relatie te beperken tot één vaste partner. Wie in de aids-discussie het pleit voert voor monogame seks, wordt naar het schijnt niet serieus genomen. Zo'n opstelling wordt als volstrekt achterhaald beschouwd. Een vertegenwoordigster van de NVSH stelde onlangs dat een seksuele relatie met één partner geen levenlang is vol te houden. Uit statistieken zou je kunnen opmaken dat de meerderheid van ons volk dat standpunt deelt, hoewel ik daarover toch mijn twijfels heb. We moeten ons intussen terdege afvragen of iedereen diep

door Meindert Leerling

doordrongen is van de grote risico's die men zowel voor zichzelf als voor anderen met wie men een intieme relatie onderhoudt en daarnaast de samenleving als geheel loopt.

Het is daarom naar mijn mening een uitstekende zaak dat de overheid binnenkort zelf een actieve rol gaat spelen in de voorlichting over aids. Wat nu op dit gebied reeds wordt gedaan, is onvoldoende en bovenal onvolledig. In de overheidsvoorlichting via met name de uitzendingen van Postbus 51 zal heel indringend en op niet mis te verstane, zij het integere wijze moeten worden gewaarschuwd tegen aids als dodelijke ziekte. Voorts moet eerlijke en heldere voorlichting worden gegeven over de wijze waarop aids wordt overgedragen en hoe men aids kan voorkomen. Het zou een ernstige tekortkoming zijn die onnodige schade kan veroorzaken als in die voorlichtingscampagne niet met nadruk werd gewezen op de grote gevaren van seksuele relaties met wisselende partners. Of het nu om jongeren gaat of om ouderen.

Natuurlijk kan men van de overheid niet verlangen op het gebied van de seksualiteit iets dwingend voor te schrijven, maar het is te goedkoop om over deze belangrijke — zo niet de belangrijkste vorm van besmetting te zwijgen uit angst moraliserend bezig te zijn. Het geven van technische aanwijzingen als bij voorbeeld het gebruik van een schone spuit bij het gebruik van heroïne of condooms van een goede kwaliteit

bij geslachtsverkeer is niet zonder belang, maar daarmee mag het niet blijven. Het is te hopen dat we door schade en schande ook op dit terrein wijs geworden bereid zijn te constateren dat aids in feite een streep zet door de vrije seksuele moraal. Net zo min als ongelimiteerd alcoholgebruik in het verkeer acceptabel is, is het de mens blijkbaar gegeven een losbandig seksueel leven te leiden. Wie iets van de oorsprong van de mens weet en de bedoeling die de Schepper met de mens had en heeft, zal dat niet verbazen. Daar waar wordt geluisterd en gehandeld zoals God dat goed acht en het de mens voorschrijft, zal worden uitgegaan van het principe dat seksualiteit wordt bedreven tussen één man en één vrouw die „tot één vlees" worden. Wie niet bereid is het eigen handelen onder de toets van de kritiek te plaatsen en niet de juiste consequentie trekt, zal vroeg of laat niet verbaasd moeten zijn dat de wal het schip van de „vrije-seksmoraal" keert. We moeten weliswaar alles doen om te voorkomen dat de aids-patiënt in een soort paniecreactie tot de moderne melaatse van onze tijd wordt verklaard en buiten de samenleving wordt gezet uit angst voor besmetting. Aan de andere kant ontgaat mij de logica van het verzet tegen een verplichte aids-test ingeval men bij voorbeeld een levensverzekering wil afsluiten. Dat drs. J. van Wijngaarden, coördinator van het landelijk beleidsbureau voor aids daar net zo over denkt, acht ik intussen niet zonder betekenis. Zeker op langere termijn, als iedereen doordrongen mag worden geacht van het aids-kwaad, moet een test niet worden uitgesloten. Waarom mag een levensverzekeringsmaatschappij wel medisch laten onderzoeken of er een of andere verborgen ziekte is bij degene die een verzekering wil afsluiten, maar moet aids buiten beschouwing blijven? Wat heeft dat met privacy te maken?

Gelijksoortige vragen zouden kunnen worden gesteld waar het gaat om de hoogte van de premiebedragen ziektekosten. We hebben immers te maken met een zelfgekozen leefstijl, die grote risico's met zich brengt. Ik merk daarbij op dat in dat kader ook gesproken moet worden over de gevaren die roken en overmatig gebruik van alcohol met zich meebrengen, al gaat het hier om zaken die wat hun uitwerking betreft niet direct overdraagbaar zijn.

Hoe dit alles vorm zal moeten worden gegeven, staat ook mij niet helder voor de geest. Zaak is dat we alles doen wat in ons vermogen ligt om het aids-probleem uit te roeien en intussen alles te doen om hen die met het dodelijke virus zijn besmet, liefdevol en met inzet van alle beschikbare middelen terzijde te staan.

Meindert Leerling is voorzitter van de Tweede-Kamerfractie van de RPF, de Reformatorische Politieke Federatie.

Experimenteel vaccin tegen Aids

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM - Een groep van twaalf wetenschappelijke onderzoekers heeft een experimenteel vaccin tegen Aids ontwikkeld dat twee verschillende afweerreacties tegen het Aidsvirus blijkt te veroorzaken. Ze hebben dit bekendgemaakt in het Britse wetenschappelijke tijdschrift Nature. De onderzoekers zeiden echter niet of er ook proeven zijn genomen om te zien of het vaccin de besmetting met het Aidsvirus kan voorkomen.

Hoofd van het onderzoeksteam, Daniel Zagury van de Pierre en Marie Curie universiteit in Parijs, diende zichzelf en een aantal vrijwilligers uit Zaïre het middel toe waarop twee soorten immuunreacties werden te weeggebracht. Het is de eerste keer dat een experimenteel vaccin direct op mensen werd getest.

Volgens Jan van Wijngaarden van het Landelijk Aids Coördinatieteam doet men al veel langer onderzoek naar dit vaccin. "Nu we weten dat het antistoffen oproept is dat wel mooi maar nog geen schokkend resultaat. Veel belangrijker is de vraag of het vaccin ook als preventief middel werkt."

Van Wijngaarden zet daar vraagtekens bij. Het Aidsvirus kan verschillende uiterlijke vormen aannemen. De door het vaccin opgeroepen antistoffen zijn gericht op een bepaald uiterlijk van het virus. Wanneer het Aidsvirus van vorm verandert is het de vraag of het vaccin de juiste antistoffen blijft produceren.

"De komende jaren moet blijken of je op deze klassieke manier een vaccin tegen Aids kunt maken. In het internationale onderzoek wordt dat als hamvraag gezien. Dit nieuwe vaccin lijkt daarop echter nog geen antwoord te kunnen geven," aldus van Wijngaarden.

Aids-remmer AZT sneller beschikbaar

(Van een onzer verslaggevers)

AMSTERDAM - De industriële productie van AZT, het virusremmende middel tegen Aids, zal over twee maanden zo zijn opgevoerd dat het beschikbaar is voor de behandeling van alle daarvoor in aanmerking komende Aids-patiënten.

Dat heeft een woordvoerder van Wellcome, de Britse fabrikant van het middel, gisteren in Parijs bekendgemaakt. AZT kon tot voor kort alleen uit haringsperma worden gemaakt. Voor deze grondstof, thymidine, is nu een chemische vervanger gevonden. Wellcome laat twee nieuwe fabrieken in Engeland bouwen om het middel op grote schaal te kunnen produceren. AZT is geen geneesmiddel voor Aids, maar lijkt de voortgang van de ziekte te vertragen. Volgens J. Goudsmit, viroloog in het Academisch Medisch Centrum (AMC) heeft de farmaceutische fabriek Hoffman la Roche inmiddels een andere Aids-virusremmer ontwikkeld. Dit middel, deoxycyclidine (DOC), lijkt veel minder bijverschijnselen te veroorzaken dan het middel van Wellcome. AZT is giftig, vertraagt de aanmaak van bloedcellen en kan leiden tot ernstige bloedarmoede. "DOC bevindt zich nog in de

laboratoriumfase. Maar een klein onderzoekje in de Verenigde Staten heeft al zeer goede resultaten opgeleverd," aldus Goudsmit. Volgens B. Eijmond, arts bij het Aids-coördinatieteam, zijn de farmaceutische fabrikanten nu in een zware concurrentieslag gewikkeld rond de virusremmende middelen. Wellcome, dat veel geld heeft geïnvesteerd in de ontwikkeling van AZT, zou de productie en beschikbaarheid van het middel nu snel willen vergroten om de onderzoekskosten voor het middel er op korte termijn uit te halen. "En ze moeten snel zijn, want er bestaat een grote kans dat het AZT het over een paar jaar niet meer kan opnemen tegen de andere virusremmers die in ontwikkeling zijn," aldus Eijmond. Het AMC in Amsterdam gaat over enkele weken het effect van AZT op het afweersysteem onderzoeken bij twaalf Aids-patiënten en twaalf mensen die met het virus in aanraking zijn geweest.

Gedwongen aidstest zou averechts effect hebben

(Vervolg van pagina)

UTRECHT — De Utrechtse arts Hans de Groot zegt zich te kunnen voorstellen dat verslaafden zich met opzet met het aids-virus zullen laten besmetten, omdat zij zich op die wijze verzekeren van heroïne. „Een heroïnehoer is maar in één ding geïnteresseerd: haar dope. Dat ze ook het risico loopt om aids te krijgen neemt ze misschien op de koop toe”.

De problematiek van de heroïneprostitutie is één van de vele onderwerpen die De Groot in „AIDS, voorlopig ongrijpbaar” behandelt. Het is een compact geschreven en uiterst helder boek over alle facetten van de ziekte, dus zowel de medische en natuurwetenschappelijke als de maatschappelijke (o.a. aanstellingskeuringen en levensverzekeringen) aspecten.

Het boek is een uitstekende handleiding voor iedereen die beroeps- of privé met de ziekte in aanraking komt of kan komen en is tevens voor louter geïnteresseerden goed leesbaar. Tot op heden waren in Nederland twee boeken over aids verschenen, maar die zijn al lang niet meer actueel. Het boek van De Groot is bijgewerkt tot en met februari; de jongste ontwikkelingen zijn opgenomen in een supplement.

1981

Hans de Groot raakte al in 1981 geïnteresseerd in de toen nog volstrekt onbekende immuniteit-afbrekende ziekte, die later de naam aids zou krijgen. In zijn werk als arts bij de BVG (de Bedrijfsvereniging voor de Gezondheid Geestelijke en Maatschappelijke Belangen) is hij nog slechts zijdenings met de aids-problematiek in aanraking gekomen.

maar als medisch redacteur van het populair wetenschappelijke blad Aarde & Kosmos schrijft hij er sinds 1985 over. Zijn artikelen vormden de basis voor dit boek.

Als gitarist van de band Hixx genoot De Groot beginjaren tachtig enige bekendheid in Utrecht en omstreken. Muziek is nog steeds een van zijn passies. Het gesprek met hem vindt plaats met op de achtergrond muziek van Killing Joke — hoe cynisch dat in dit verband ook moge lijken.

De arts meent dat tot op heden in Nederland een goed aids-beleid is gevoerd. Hij is het er mee eens dat mensen die hun bloed op de aanwezigheid van anti-stoffen willen laten testen, dat ook moeten kunnen laten doen. „Testen moet niet, maar mag wel. Elke vorm van repressie dient te worden vermeden, want mensen trachten zich altijd aan dwang te onttrekken. Dan gaan juist de personen die risico lopen ondergronds en raak je het zicht op de ontwikkelingen volledig kwijt. Met alle gevaren vandien”.

Sommigen menen dat tatoeëren van geïnfecteerde personen de verspreiding van het virus zou kunnen tegengaan. Maar alleen al omdat het onmogelijk is om alle geïnfecteerde personen te achterhalen, heeft zo'n maatregel zijns inziens absoluut geen zin en dan laat hij de ethiek zelfs nog buiten beschouwing.

„Bovendien: wat is de volgende stap? Liquidatie? In biologisch opzicht is liquidatie van alle zieken en besmetten inderdaad een effectieve methode. Bij de bestrijding van de varkenspest werkt dat bijvoorbeeld zo. Maar we hebben hier met mensen te maken. Uit

ethisch oogpunt is het domweg verwerpelijk om zulk soort maatregelen zelfs maar te overwegen. Onze beschaving vereist dat de samenleving als geheel bereid is risico's te dragen om de individuele vrijheid te garanderen”.

De Groot vreest dat voorlopig geen medische oplossing kan worden verwacht voor de aids-problematiek. Eén ding staat echter wel voor hem vast: „Wie nu nog via seksueel verkeer met het virus besmet raakt, krijgt het niet maar neemt het. Want langzamerhand moet het voor iedereen toch overduidelijk zijn dat het zonder-condoom-gemeenschap-hebben met een ander dan je vaste partner uiterst stupide is. Als je nu als hetero nog denkt dat de kans op aids zo klein blijft dat een condoom in dat soort gevallen overbodig is, vergis je je. Het virus is langzamerhand bezig in de heterowereld binnen te dringen”.

Moralisme verfoelt hij: „De realiteit is dat veel mannen én vrouwen er meerdere seksuele contacten op nahouden en er op kicken om vreemd te gaan. Daar kan je wel op tegen zijn, maar zo is het nu eenmaal. Het heeft daarom geen zin om monogamie te prediken en dat zou ik ook helemaal niet willen”.

Ook het bepleiten van andere dan penetrerende vormen van seksueel contact als middel om aids-besmetting tegen te gaan beziet De Groot met scepsis. „Leuk voor de variatie maar de realiteit is dat de meeste mannen en vrouwen zin hebben in een gewone recht-op-en-neer-wip. Je kunt er dus maar beter voor zorgen dat ze dat veilig doen: met een condoom”.

„Aids, voorlopig ongrijpbaar” door Hans de Groot, ISBN 90 72001 01 X. Prijs f 24,50.

Aids-controle op reizigers zinloos

GENEVE (UPI, AP) — De Wereldgezondheidsorganisatie acht controle op aids in het internationale reizigersverkeer zinloos.

De epidemie heeft zich al over de hele wereld verspreid. Daardoor kan men door zo'n controle de verspreiding op zijn best alleen maar vertragen en niet tegenhouden. Het zou zuiver verspilling van geld zijn, aldus de WHO.

Het voor passagierscontrole uitgetrokken geld kan men beter gebruiken voor voorlichtingsdoeleinden en maatregelen om de voorziening met bloed zuiver te houden, aldus deskundigen van de WHO die gisteren in Genève bijeenkwamen. Het reizen van besmette personen betekent op zichzelf geen gevaar voor anderen, zo werd gezegd.

Tal van landen, waaronder Groot-Brittannië en Australië, hebben lijders aan aids toegangsbeperkingen opgelegd.

Het Amerikaanse Hooggerechtshof heeft gisteren bepaald dat lijders aan besmettelijke ziekten niet van banen bij de overheid mogen wor-

den uitgesloten, tenzij hun ziekte een gevaar vormt voor andere werknemers.

De zaak was aangespannen door een leraar in Florida, die zijn baan verloor omdat hij aan tuberculose leed.

In West-Duitsland heeft een advocaat de strenge anti-aids maatregelen in de deelstaat Beieren onwettig genoemd. Advocaat Manfred Bruns, aangesloten bij het Federale Hof van Beroep, zei dit tijdens een protestbijeenkomst in München. In Beieren hebben de plaatselijke autoriteiten grote bevoegdheden om mensen aan aids-onderzoeken te onderwerpen.

In Engeland besloot de regering gisteren tot de productie van het medicijn Retrovir door de Wellcome Foundation. Retrovir geneest aids niet, maar verzacht wel de symptomen.

Discussie Voorlichtingsraad Promiscuïteit mogelijk aspect campagne aids

Door een onzer redacteuren

NRC 16-3

DEN HAAG, 16 maart — De voorlichtingscampagne over aids, die naar verwachting in de eerste week van mei begint, zal zich waarschijnlijk niet beperken tot een pleidooi voor het gebruik van condooms, maar ook aandacht schenken aan promiscuïteit, seks met verschillende partners.

In een discussie in de Voorlichtingsraad, een adviesorgaan van de regering waarin de directeurs voorlichting van de ministeries bijeenkomen, suggereerde Hans Hillen (financiën) dat het een slechte zaak zou zijn als promiscuïteit in de voorlichtingscampagne onbesproken zou blijven. „Dan mis je een essentieel punt”, aldus Hillen vanmorgen. Hij wijst onder meer op de „harde” voorlichtingscampagne van het ministerie van WVC tegen alcoholgebruik en niet mis te verstane waarschuwingen tegen roken, zoals die onder meer vermeld staat op elk pakje sigaretten, „Roken bedreigt de gezondheid”.

Volgens Hillen zouden risicogroepen die niet veilig vrijen, vooral homoseksuelen, „de zwarte Piet toespeeld kunnen krijgen” als aan promiscuïteit wordt voorbijgegaan en de nadruk komt te liggen op veilig vrijen.

Hoewel landelijk aids-coördinator J. van Wijngaarden het nog te vroeg vindt om uitlatingen te doen over de inhoud van de campagne, is hij bang dat een pleidooi voor monogamie, zoals gehouden door Hillen, bepaalde groepen niet zal aanspreken. Hij is daarom voorstander van een „boodschap waar iedereen wat mee kan”.

„Die anderen, bijvoorbeeld prostituées, wil ik ook bereiken.” Over de inhoud van de campagne, die op 14 april aan de pers zal worden gepresenteerd, zegt Van Wijngaarden echter niets te willen uitsluiten.

Ook RVD-directeur Van der Voet is het als voorzitter van de Voorlichtingsraad met Hillen eens. Verwijzend naar de strijd die WVC tegen het alcoholgebruik voert, beschouwt hij het als min of meer vanzelfsprekend dat in de campagne wordt gewaarschuwd voor de gevaren van promiscuïteit. „Als je geen wisselende contacten hebt, je bent niet besmet met aids en je partner ook niet, dan kun je ook geen aids krijgen. Dat is de basis van het geheel. We gaan niet zeggen: 'dat mag je niet doen'. Die voorlichting kan heel neutraal, zonder beleerend te worden.”

Hillen betwijfelt overigens het nut van de campagne. Hij vreest dat er na alle „free-publicity”, zoals voorlichting door de pers, nauwelijks iets kan worden toegevoegd en dat er een „alibi-campagne” wordt gevoerd. „In de zure-regen-campagne is ook miljoenen uitgegeven, terwijl er geen druppel zure regen minder door is gevallen.”

Meerderheid Kamer tegen aids-test buitenlanders

DEN HAAG — Een ruime kamermeerderheid van PvdA, VVD en de kleine linkse partijen is fel tegen het afnemen van een aids-test bij buitenlanders die in ons land komen wonen.

Ook staatssecretaris Dees (Volksgezondheid) voelt daar niets voor. Het idee voor een dergelijke test, dat onlangs door onder anderen het RPF-kamerlid Leerling werd geopperd, is volgens de staatssecretaris ook beslist niet aan de orde in de discussies binnen het kabinet over het indam-

men van de stroom asielzoekers naar Nederland.

„Een aids-test voor buitenlanders zet geen zoden aan de dijk bij de bestrijding van de ziekte”, verklaarde Dees zaterdag na afloop van een conferentie met aids-deskundigen in Zeist. Een woordvoerder van het ministerie van WVC verklaarde dit weekeinde, dat zo'n test de buitenlanders ten onrechte in een verdachte hoek zet. „Zoiets kan stigmatiserend werken”, aldus de woordvoerder. „Bovendien lopen er in Nederland al duizenden mensen met het aids-virus rond. Op zo'n groot aantal vi-

rusdragers vormt de kleine groep buitenlanders die zich hier meldt maar een druppel op een gloeiende plaat”.

Voor de televisie verklaarden de kamerleden Franssen (VVD) en Haas-Berger (PvdA) zaterdag eveneens dat buitenlanders niet tot verdachten bestempeld mogen worden, terwijl het helemaal niet zeker is of zij ten aanzien van aids tot de verhoogde risicogroepen behoren. De directeur van de GGD in Amsterdam, J. Coutinho, noemde een aids-test voor buitenlanders „volstrekt zinloos”.

Bh
23

Aids-patiënten VS kunnen niet meer worden ontslagen

Van onze correspondent ^{Vk}
JANNY GROEN ⁴⁻³

WASHINGTON — Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft dinsdag met zeven stemmen voor en twee tegen bepaald dat personen met een besmettelijke ziekte, zoals tuberculose en Aids, moeten worden beschouwd als invaliden. Op grond van de federale wet op de burgerrechten mogen personen met een handicap niet worden gediscrimineerd. Dat wil zeggen dat zij niet kunnen worden ontslagen en recht hebben op sociale uitkeringen.

De uitspraak werd gedaan in een zaak die een vrouw uit California had aangespannen tegen haar werkgever, die haar had ontslagen omdat ze tuberculose heeft. Maar de uitspraak heeft ook juridische consequenties voor Aids-patiënten. Een woordvoerder van de homoseksuele belangengroepering noemde het besluit van het hooggerechtshof een grote overwinning. „Er ligt een juridisch precedent en de boodschap is duidelijk: stop de discriminatie van Aids-patiënten,” aldus de woordvoerder.

Een belangrijke overweging voor het hof is dat er een einde moest komen aan de hoge mate van rechtsongelijkheid, die in geval van besmettelijke ziekten in de praktijk is ontstaan en die vaak voortvloeit uit „irrationele angsten”. Vooral wat de ziekte Aids betreft is er langzamerhand sprake van een angstpsychose. Mensen die zijn besmet met

het Aids-virus worden maatschappelijk geïsoleerd en worden vaak ontslagen, omdat collega's vrezen te worden aangestoken. Medische onderzoek heeft evenwel uitgewezen dat er in de normale dagelijkse omgang geen besmettingsgevaar bestaat.

Volgens de Aids Discrimination Unit in New York, de stad waar de meeste gevallen van Aids zijn geconstateerd, werd het hoog tijd dat er een juridische richtlijn werd opgesteld. Vorig jaar heeft de Unit 314 klachten verwerkt van Aids-patiënten of dragers van het Aids-virus die op onrechtmatige gronden ontslag hadden gekregen. Dat is een enorme stijging van het aantal klachten; in 1983 registreerde de Unit nog maar drie van dergelijk zaken.

Hoewel medewerkers van de Unit verheugd zijn over de uitspraak van het hooggerechtshof, wijzen zij erop dat er „nog meer oneffenheden moeten worden weggewerkt”. Zo blijft de discriminatie van dragers van het Aids-virus die niet ziek zijn en normaal kunnen werken een probleem. De gerechtelijke uitspraak biedt hen geen extra bescherming, omdat zij niet kunnen worden aangemerkt als gehandicapt.

Pagina 4

Overzicht van Aids-maatregelen in het Westen en de toestand in Afrika

ITALIANEN RAKEN IN PANIEK:

„Je geld of aids”

(Van onze correspondent ^{Bh} Gerard Kessels ¹⁷³)

ROME — Dreigen met aids is de nieuwste methode van straatroof in Rome. Drugverlaafden met een bloederige spuit in de hand eisen de beurs van een slachtoffer met de kreet: „Je geld of aids!”. De schrik voor de gevreesde ziekte zit er in Italië zo in, dat de overvaller toesteekt vlot hun portemonnee of handtas overhandigen. In één ziekenhuis in Rome meldde zich een paartje dat was overvallen door een man die zei dat hij aids had. Op de weigering geld af te geven, volgde een vechtpartij,

waarbij beiden in aanraking waren gekomen met de injectiespuit van de overvaller. Het paartje wilde onmiddellijk een aids-test, maar kregen alleen een tetanuspriek. De schrik voor aids heeft zich in Italië ontwikkeld tot een ware volkspychose. Kranten, radio en televisie proberen elkaar af te troeven in even uitgebreide als vaak sensationele berichtgeving. Een groot aantal mensen heeft zelfmoord gepleegd, omdat ze ervan overtuigd waren aids te hebben. Een chauffeur moordde zijn gezin uit en sloeg vervolgens de hand aan zichzelf, omdat hij er na een radio-uitzending zeker was dat hij aids had.

Aids-besmette kinderen vast

LONDEN — Een aantal met het aids-virus besmette Britten wordt vastgehouden in speciale isolatieafdelingen in het land om hen uit het seksuele verkeer te houden. Dat heeft het Britse Lagerhuislid voor de Labourpartij Michael Meacher gisteren gezegd. Het ministerie van gezondheid heeft ontkend dat er kinderen worden vastgehouden om redenen zoals Meacher aangeeft.

Angst voor aids leidt tot moorden

HAMBURG (AP) — Een West-Duitsler die vreesde met het aids-virus te zijn besmet, heeft een prostituee en een hotelbediende doodgeschoten voordat hij gisteren een eind aan zijn leven maakte. De 28-jarige man ging met de prostituee naar een hotel aan de Hamburgse Reeperbahn. Daar schoot hij haar dood. Een gearmeerde hotelemployé werd doodgeschoten toen hij poolshoogte kwam nemen. Een collega van de man raakte door pistoolschoten gewond. De dader schoot zich vervolgens een kogel door het hoofd en overleed. In een brief aan zijn familie had hij laten weten het denkbeeld niet te kunnen verdragen aan aids te overlijden.

Aids-advies voor tandarts

UTRECHT (ANP) — Tandartsen moeten om Aids-besmetting door bloedspatjes te voorkomen werken met maskers, handschoenen en brillen. Instrumenten moeten na gebruik niet alleen worden schoongemaakt, maar ook worden gesteriliseerd. De tandarts moet verder minstens eenmaal per dag schone werkkleding aantrekken en de volle kleren minstens tien minuten heet wassen. Dat heeft de geneeskundige hoofdinspectie de tandartsen geadviseerd. De adviezen gelden ook voor mondhygiënist en tandartsassistenten. De inspectie heeft tandartsen al eerder gevraagd maatregelen te nemen tegen de mogelijkheid van hepatitis-B-besmetting (geelzucht). Dat advies is vrij algemeen in de wind geslagen, aldus tandheelkundig inspecteur M. Hage in zijn brief aan de tandartsen. „De noodzaak van een hygiënische praktijkvoering is thans, gezien de Aids-problematiek, meer dan ooit noodzakelijk,” schrijft hij.

Angst voor Aids geen reden ontslag

HOORN (ANP) — Irritatie bij personeelsleden over de homofiele geaardheid van een collega en/of angst voor besmetting met Aids vormen geen grond voor ontslag. Dat heeft de Hoornse kantonrechter mr. J. van Dijk gisteren bepaald in een ontslagprocedure, die het grafische bedrijf Euroset B.V. uit Amsterdam heeft aangespannen tegen een verkoop-medewerker.

Voor zover bekend is het de eerste keer dat een rechter zich in ons land uitsprekt over een verzoek tot ontslag uit wegens homofilie en angst voor Aids.

Volgens het bedrijf was de man sinds zijn echtscheiding en de bewustwording van zijn homofiele geaardheid in 1982 'door zijn veranderde levenshouding' steeds minder

in staat produktienormen te halen. Zijn collega's ergerden zich aan het ringetje dat hij in 'n oor droeg en ook klanten van het bedrijf namen er aanstoot aan, zo voerde Euroset in haar verzoek om een ontslagvergunning aan.

Toen de verkoopmedewerker vorig jaar juli de leverziekte hepatitis B kreeg, gingen er binnen korte tijd geruchten door het bedrijf dat hij besmet was met Aids. Door die onterechte - veronderstelling wilden de collega's niet dat hij terugkeerde in het bedrijf. De verkoopmedewerker was niet besmet met Aids, maar als dat wel het geval zou zijn geweest, was dat nog geen grond voor ontslag, zei de rechter. De ziekte kan binnen normale arbeidsverhoudingen niet worden overgedragen.

Höffner: Groenen medeschuldig aan AIDS

KEULEN — Volgens de voorzitter van de Duitse RK bisschoppenconferentie, kardinaal Joseph Höffner, gaan de Groenen met hun eis seksueel verkeer met wisselende partners en homoseksuele relaties gelijk te stellen aan het huwelijk niet alleen in tegen de Duitse grondwet. Zij bevorderen daarmee ook de verspreiding van de ziekte aids. Höffner zei dat na af-

loop van de vergadering van de bisschoppenconferentie in Keulen. Hij herhaalde zijn opvatting, dat rooms-katholieken niet op de Groenen kunnen stemmen, omdat zij naar zijn mening de bescherming van het ongeboren leven door de overheid hebben prijsgegeven en het huwelijk als instituut op de tocht zetten.

BOEKEN

Onderzoek mishandeling
homo's krijgt vervolg

VK 18-3

Ruim een jaar geleden bevestigde het gerechtshof in Den Haag een besluit van het Schadefonds Geweldsmisdrijven geen uitkering toe te kennen aan een man die in Amsterdam in een park bij het Nieuwe Meer was mishandeld. De man was door drie jongens aangevallen; een van de jongens had daarbij geslagen met een honkbalknuppel. De man raakte als gevolg van de mishandeling arbeidsongeschikt en claimde een schadevergoeding bij het fonds.

De commissie die de aanvraag beoordeelde wees het verzoek af met het argument dat het slachtoffer medeschuldig was aan hetgeen hem overkwam, omdat bekend was dat bij het Nieuwe Meer vaker mannen werden mishandeld. Door naar die plek te gaan, had de man risico genomen.

Het Haagse gerechtshof formuleerde het minder bedekt. Bij het Nieuwe Meer worden niet zomaar mannen mishandeld, maar vooral homoseksuelen. Het is een van de plekken in Amsterdam waar homo's elkaar ontmoeten voor anonieme sekscontacten (in jargon „de baan“). Het hof overwoog dat het slachtoffer homoseksueel is, vaker anonieme contacten zocht op afgelegen plekken en daarbij al een keer eerder was mishandeld. Hij wist welke risico's hij liep. En wie bewust het risico zoekt, moet zelf de gevolgen aanvaarden.

De redenering van het gerechtshof riep vragen op. Kan het zo zijn dat een slachtoffer van geweld, dat geweld uitlokt louter door een bepaalde plek te bezoeken? Zou het anders zijn geweest als de man in kwestie voor het eerst contact had gezocht. Zou het oordeel anders zijn geweest als hij niet bekend stond als homo, maar als hetero?

Een ding was wel duidelijk; het gerechtshof was er voetstoots van uitgegaan dat homo's in zekere mate zelf het risico van geweld opzoeken en kunnen inschatten. Het gerechtshof ging blijkbaar ook uit van de theorie dat er onderscheid is tussen gewone mishandeling en mishandeling speciaal gericht tegen homo's.

Het vorige week verschenen boek *Flikkers moeten we niet*, met de ondertitel „Mannen als doelwit van anti-homoseksueel geweld“, laat zien dat veronderstellingen zoals het gerechtshof die hanteerde, gebaseerd zijn op vooroordelen. Het boek is een verslag van een onderzoek in opdracht van de Schorerstichting naar de ervaringen van slachtoffers van zogenoemde potenrammers.

Onderzoeker Henk van den Boogaard concludeert dat potenrammers hun slachtoffers willekeurig uitkiezen. Daders en slachtoffers kennen elkaar niet persoonlijk. Wat dat betreft kan er van uitlokking geen sprake zijn. Daders zijn er wel bewust op uit een „mietje“ of „poot“ te pakken. Van den Boogaard trekt de conclusie dat er geen sprake is van gewone mishandeling, maar van een vorm van seksueel geweld.

De seksuele afwijking, de anders ingevulde mannelijke rol, roept de agressie op. Daders, die altijd in groepjes optreden, zijn ervan overtuigd dat hun slachtoffers kwetsbaar zijn omdat homoseksualiteit, maatschappelijk gezien, niet als vanzelfsprekend wordt ervaren. Tekenend is, dat ze vaak verbaasd zijn als ze worden gearresteerd.

Opvallend is het gegeven dat het geweld niet voornamelijk voorkomt op „de baan“. Van den Boogaard heeft 25 slachtoffers geïnterviewd. Van hen werden er acht mishandeld op de bekende ontmoetingsplaatsen. Alle anderen werden op neutrale plekken aangevallen: op straat bij het boodschappen doen, op een overvol strand, vlak voor het instappen in de auto die voor een COC-pand stond geparkeerd, bij het uitlaten van de hond, bij het joggen, in huis, tijdens het werk.

Het is duidelijk: de man die in elkaar geslagen werd bij het Nieuwe Meer en achteraf het verwijt kreeg dat hij niet daarheen had moeten gaan, had de klappen net zo goed elders kunnen krijgen. Hij kan achteraf wensen dat dat het geval zou zijn geweest: dan had hij een grotere kans op schadevergoeding gehad.

Het onderwerp geweld tegen homo's is niet eerder zo uitgebreid onderzocht als Van den Boogaard heeft gedaan. Zijn bevindingen zijn niettemin een bevestiging van ervaringen uit een experiment van het Groningse gemeentepolitiecorps en ervaringen uit de praktijk van hulpverlening door de Schorerstichting, de homobelangenvereniging COC en de Stichting Op Je Flikker Gehad. Die ervaring is dat de aangiftebereidheid minimeert bij slachtoffers.

De Stichting Op Je Flikker Gehad registreert sinds een aantal jaren anoniem gevallen van mishandeling van homo's. Slachtoffers van anti-homoseksueel geweld melden zich daar wel, maar niet bij de politie. Volgens Van den Boogaard zijn ze bang niet serieus genomen te worden of ze vrees vooroordeelen bij de politie.

De veronderstelling dat veel slachtoffers niet uitkomen voor hun seksuele voorkeur en daardoor eerder kans lopen te worden mishandeld en vervolgens niet bereid zijn aangifte te doen, klopt niet volgens de schrijver. Helemaal zeker kan hij het niet weten. Hij selecteerde voor zijn boek 25 slachtoffers. Zonder selectie had hij hooguit dertig mannen kunnen interviewen. Meer slachtoffers vond hij niet bereid tot medewerking. Hij geeft toe dat het onderzoek daardoor mank gaat aan representativiteit. Reden voor hem om het boek als vooronderzoek te beschouwen. Een volgend project zou zich ook meer moeten richten op de motieven van de daders.

JOSE SMITS

Henk van den Boogaard: *Flikkers moeten we niet*. Mannen als doelwit van anti-homoseksueel geweld. Uitgeverij SUA Amsterdam. Prijs f 20,-.

Utrecht — De homo-jongeren-groep van het COC, die een paar jaar geleden is opgehouden te bestaan, wordt heropgericht. De eerste bijeenkomst van de homo-groep is dinsdag 24 maart om 20 uur in het COC-gebouw.

UN 11

Homo's en
dansles

„In principe hoort stijldansen door een dame en een heer te gebeuren. Dat is al sinds oudsher zo en heeft niets met wel of niet homo-zijn te maken“, vertelt Hellen Sluyk van Danscentrum Wildschut uit Utrecht. „Bij onze dansschool dansen ook homo's maar wel gewoon met iemand van de andere sekse“.

In Amsterdam werd een dansschool kort geleden beschuldigd van discriminatie, door homoseksuele paren te weigeren voor privéles. Burgemeester van Thijn van de hoofdstad kan weinig doen om de dansschoolhouder aan te pakken. Er was om te beginnen geen aangifte gedaan en het maken van onderscheid naar seksuele voorkeur is volgens de huidige wetten geen strafbaar feit, meent hij.

Veel dansscholen in het Utrechtse reageren terughoudend op de vraag hoe zij homoseksuele dansparen behandelen. Dansschool Midden-Nederland wil geen uitspraken doen en ook Zegers van Danscentrum Zegers wil de vraag niet beantwoorden. De Stichting 7152 geeft in Utrecht al vijf jaar dansles aan lesbische en bi-seksuele vrouwen. Anne van Stichting 7152 vertelt dat de vrouwen die bij hen dansen vaak in eerste instantie wel probeerden op 'gewone' dansscholen les te krijgen maar vervelend behandeld werden door de dansleraren. „Als vrouwen met vrouwen willen dansen moet dat kunnen. Wij leren de vrouwen zowel volgen als leiden en dat gaat prima. In Nijmegen is nu een dansschool waar homoseksuele mannen en vrouwen samen dansles kunnen nemen“.

Annek van de Brand

Chr. gereformeerden
verbieden levenswijze
van homoseksuelen

VEENENDAAL — In de bijbel wordt homoseksualiteit veroordeeld. Het wordt een gruwel genoemd en is tegennatuurlijk want in strijd met de instelling van God. Dat staat in een rapport over homoseksualiteit, dat de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben vrijgegeven. Het rapport werd vorig jaar op de synode van deze Kerken besproken maar werd toen buiten het bereik van de pers en belangstellenden gehouden. Het rapport is bedoeld als een pastorale handreiking voor de omgang met homofiele gemeenteleden.

Volgens het rapport maakt de bijbelse wetgeving duidelijk „dat homoseksuele handelingen uitdrukkelijk in strijd zijn met de wil van de Heilige God. De kaders, waarin de Heilige Schrift over de homoseksualiteit spreekt, zijn duidelijk negatief: het wordt verboden, het is een gruwel, het is als tegennatuurlijk in strijd met Gods instelling“, aldus het rapport.

Een homofiele relatie, dan wel een homoseksuele praktijk, kan volgens het rapport niet stelen op enig gegeven uit de Schrift inzake goddelijke instelling, goddelijk gebod of een goddelijke belofte. Waar de seksualiteit wordt losgemaakt van het huwelijk, komt niets anders dan de zonde in het zicht, aldus het rapport.

Onweerstaanbaar?

„Koffie Verkeerd“, het homo-programma van de Antwerpse vrije radio Contraal, heeft met verbazing kennis genomen van het vonnis, dat de korrektionele rechtbank van Leuven geveld heeft in de Zaak Meynendonckx. Betrokkene werd veroordeeld tot drie jaar, omdat hij zijn werkmakker gewaagd had en bestolen. Het homoseksuele slachtoffer zou „avances“ gemaakt hebben en Meynendonckx kreeg daarop 'een onweerstaanbare drang' om zijn slachtoffer te vermoorden.

Wij protesteren met klem tegen het feit dat seksuele avances een onweerstaanbare drang tot gevolg hebben om homo's te vermoorden. Door deze redenering maakt men in feite het slachtoffer tot dader. De mannelijkheid van de echte dader moet wel erg broos zijn, als ze al door een ont-

bloot mannenlichaam zo fundamenteel wordt bedreigd dat hij gaat moorden.

Wij roepen niet op tot een zwaardere bestraffing. Gevangenisstraffen zijn sowieso al veel te lang. Wij protesteren wel tegen de discriminatie van homo's. Als men kortere straffen wil, dan moet dat over de hele lijn geschieden en niet alleen bij misdrijven waarvan homo's, vrouwen en Marokkanen het slachtoffer zijn.

Het is immers duidelijk dat dit misdrijf voor het Assisenhof was gekomen, indien het om een hetero-verhaal ging. Het is tekenend voor de pseudo-tolerantie, die in onze maatschappij heerst tegenover homo's. „Koffie Verkeerd“ dringt erop aan dat de uitlokkingstheorie in dit soort zaken niet zou mogen gebruikt worden, zoals in Denemarken het geval is.

Jo PATTIN
Antwerpen
„DE MORGEN“
5 MAART 1987.

NRC 5-3 Homoseksualiteit en de natuur

Wim Bergmans

Kardinaal Simonis herhaalde onlangs de oude rooms-katholieke leerstelling dat homoseksualiteit tegennaatuurlijk is — in strijd met de natuur. Niet met de natuur als samenstel van zintuiglijk waarneembare verschijnselen en levende wezens, maar met, zoals Frans Kellendonk het in de Haagse Post van 28 februari samenvatte, "de door God gewilde ordening, zoals die vanuit de Schrift is afgeleid door de katholieke traditie en de heilige congregatie voor de geloofsleer." Volgens de leer van de rooms-katholieke kerk heeft God homoseksualiteit nooit gewild, wil Hij haar niet, en zal Hij haar nooit willen. De kerkelijke waarheid is lang geleden voor altijd vastgesteld. De wetenschap en onze verbeterde waarneming vermogen daarin kennelijk nog geen nuance te veranderen. Een argument dat wel wordt aangevoerd om de onnatuurlijkheid van homoseksualiteit aan te tonen is dat het fenomeen bij dieren niet zou voorkomen. (Van Dale definieert nog steeds: "seksuele gerichtheid op personen van hetzelfde geslacht.") Van een aantal zoogdieren is echter inmiddels bekend dat homoseksualiteit en bisexualiteit een vaste plaats hebben in het gedragspatroon. Homoseksueel gedrag bij zoogdieren is voor zover bekend exclusief noch permanent. (Men leze in dit verband Meyer-Holzappel, 1961. Homosexualität bei Tie-

ren. Praxis, Schweizerische Rundschau für Medizin 50.) Deterministische biologen zijn geneigd om zulk gedrag bij dieren als abnormaal te beschouwen. Maar voor wie zich in het onderwerp verdiept wordt duidelijk dat vormen van homoseksueel gedrag bij een aantal hoog ontwikkelde en sociaal levende zoogdiersoorten gewoon en algemeen verbreid zijn. Tot nu toe zijn er waarnemingen gedocumenteerd over tandwalvissen, dolfinen, vleermuizen, apen en mensapen. Ook over andere, in het algemeen als lager ontwikkeld beschouwde zoogdiersoorten, en over vogels, vissen, en mogelijk nog meer. Als Gods majesteit in de schepping geopenbaard wordt, en als Hij met de niet-humane schepping een wil of bedoeling heeft gehad, dan heeft Hij ook die homoseksualiteit gewild. Interessant is dat dat gedrag bij apen sociale functies vervult — zoals bij deze soorten heteroseksueel gedrag bepaald geen exclusief-biologische functie heeft. Al in 1895 hebben twee gerenommeerde Franse biologen, Rollinat en Trouessart, geschreven dat zij bij vleermuizen uitsluitend homoseksueel gedrag tussen mannetjes hadden waargenomen. Vesey-Fitzgerald schreef later (1949) over Engelse vleermuizen dat zulk gedrag bij alle twaalf soorten in de lente, maar vermoedelijk ook in de zomer, algemeen is. Hij keek al zeker twintig jaar naar die beestjes, thuis en in het veld. Greenhall, hoofd van de zoogdierafdeling van de United States Fish and Wildlife Service, hield een kolonie

vampiervleermuisjes in gevangenschap (betrekkelijk eenvoudig, mits men goede connecties met een abattoir heeft) en in een artikel over hun gedrag komt de volgende passage voor: "Op een dag zag ik een seksueel actief mannetje (dat wil zeggen: met ingedaalde, grote testes. W.B.) met een erectie dat met zijn buikzijde naar de waarnemer gekeerd was. Een tweede vleermuis hing met zijn rug naar mij toe. Beide vleermuizen bewogen samen, buik tegen buik, en de tweede vleermuis begon het mannetje te likken, volgens het gebruikelijke poetsgedrag. Zijn tong likte het dier van kop (inclusief de binnenkant van de oren) tot teen. Een minuut of wat werd besteed aan het genitale gebied. Plotseling draaide de poetser zich om, en werden zijn eigen grote testes en erectie zichtbaar." Later kwam een derde mannetje naar het eerste, en likte dit van kop tot teen, zelf hangend aan één voetje en zich met het andere masturberend (1965. In: Mammalia 29). Onder anderen Lilly schreef over duidelijke homoseksuele activiteiten tussen mannetjesdolfijnen in gevangenschap — kunstjes die waarschijnlijk in vele dolfinaria voorkomen (naar vermeldt ook tussen vrouwtjes) maar niet worden vertoond (1975. Lilly on dolphins. Anchor Press/Double Day, New York). De Canadese walvisonderzoeker Bigg van het Pacific Biological Station in Nanaimo schreef mij vorig jaar in een brief over orka's, die schitterende zwart-witte zwaardwalvissen, in het wild, waarvan vaak gezien wordt dat mannetjes getweeën of gedrieën in

kennelijk opgewonden staat en intiem lieflijk contact aan de zeespiegel darten. De meeste gepubliceerde waarnemingen betreffen manlijke dieren. Bij apen is er mogelijk een verbinding tussen sociale status en homoseksueel gedrag. Bij vleermuizen, dolfinen en orka's fungeert homoseksualiteit als geïntegreerd onderdeel van het gedrag van individuen, naast heteroseksualiteit. Het etiket zou 'bisexueel' kunnen zijn, maar 'ongedwongen seksueel' lijkt mij beter. De voortplanting van de betreffende soorten schijnt er intussen niet onder te lijden. Voor veel mensen zijn deze voorbeelden echter nietszeggend. Naar hun oordeel zijn de handelingen van dieren niet ingegeven door een bewustzijn en kunnen dus niet vergeleken worden met menselijke handelingen, dus ook niet met menselijke homoseksualiteit. Deze gedachte berust echter op een denkfout. Veel denkbelden over dieren berusten niet op kennis maar op overgeleverde veronderstellingen. Theologen en filosofen gaan dikwijls uit van een bepaalde gesteldheid van de niet-humane natuur, zonder al te zeer te weten wat er van die natuur bekend of, nog belangrijker, onbekend is. Maar ook de meeste biologen gaan er vaak gemakshalve van uit dat dieren geen beeldvorming kennen, geen onderling communicatie van enige mentale importantie, geen reflectie over het eigen of 'andermans' handelen, en geen andere dan 'instinctieve' bedoelingen (wat men daaronder ook verstaat). De Amerikaanse bioloog Donald R.

Utrechtse over geboorte van kind bij lesbische dochter

(Door Patricia van der Zalm)

UTRECHT - „We wisten allang dat mijn dochter en haar vriendin een kind wilden. Ik wist vroeger niet eens wat homoseksualiteit was, ik had geen voorbeelden. Maar met behulp van informatie op radio en tv én door m'n eigen gezonde verstand te gebruiken, heb ik er begrip voor gekregen. Het blijft altijd je kind. Ik weet niet of er mensen zijn die dit begrijpen. Ik vind: we zijn maar zo kort bij elkaar om elkaar het leven zuur te maken. Waarom moeten we onze eigen normen altijd zo opleggen aan anderen, op alle gebieden?"

Aan het woord is mevrouw J.A. Levering (55) uit Utrecht, die kortgeleden oma is geworden doordat haar dochter en 'schoondochter' via inseminatie een kind kregen. Het is een meisje. De vader is de homoseksuele zoon van een vriendin van mevrouw Levering. Ze noemt zichzelf 'een trotse oma, die er niet zo moeilijk over doet'. Ze wil echter geen namen noemen, ze wil niet op de foto en ze wil met haar meisjesnaam in de krant. Als belangstellend gevraagd wordt om een foto van de pasgeborene, kijkt ze verbaasd maar laat er even later toch een zien.

Niet alles is even voorspoedig gegaan. De zoon van mevrouw Levering en haar man kon niet aan het idee wennen. Hij wil niets meer met 'die meiden' te maken hebben, vond het vies en smerig wat ze deden. Hij komt ook niet meer thuis. „Ik zei tegen hem: jongen, er komt misschien nog zoveel vies en smerigs waar je je voor kunt schamen."

Toen de zoon des huizes moeilijk begon te doen, zocht mevrouw Levering contact met Bettie Nieweg van de Vereniging Ouders van een homoseksueel kind, die haar aanraade om

ILLUSTRATIE: Elly Hees

„Hoe kunnen mensen zo iets als smerig afdoen?"

haar verhaal te vertellen. Een soort positief geluid temidden van de verhalen van ouders die er zo'n moeite mee hebben als hun kind homoseksueel blijkt te zijn, dat ze hem of haar de deur wijzen.

„Het idee voor een kind is van beide meiden uitgegaan. Ze wa-

ren al in Leiden geweest voor gesprekken en inseminatie. Maar dat is duur en bovendien moeilijk, omdat je daar precies op tijd bij moet zijn. Mijn dochter vond het toch geen leuk idee, zo'n kind dat s'n achtergrond later niet meer zou kunnen achterhalen. Ik vroeg of ze niet iemand

UN 9-3

wisten die donor wilde zijn. Dat bleek de zoon van een vriendin te zijn. Ik was stomverbaasd, heb weken gedacht hoe ik dat moest aanpakken. Ik wilde niet dat onze vriendschap eronder zou kunnen lijden. Haar reactie was: „Ik oma worden? Van Peter? Iemand die de honderdduizend had gewonnen, zou niet blij zijn geweest."

„Ik ken een christelijke vrouw die hier niet enthousiast over was. Zelf ben ik ook christelijk maar ik vind dat ieder mens de vrijheid heeft om te leven op een manier die hem of haar gelukkig maakt, mits ze er niemand schade mee berokkenen. Dat kind is met zoveel liefde ontvangen. En liefde is zo belangrijk, daar gaat het toch om? Mijn vriendin, haar zoon en zijn vriend zijn tijdens de bevalling de hele nacht in het ziekenhuis geweest. De vader is een week gebleven en had grote moeite om te vertrekken. Als ze iets ouder is, zal ze af en toe wel eens bij haar vader logeren. Ook de artsen en de vroedvrouw waren vol lof. Dan denk je bij jezelf: hoe kunnen mensen zo iets nu afdoen als smerig en abnormaal? Een tijdje geleden zag ik een uitsending van de EO over zelfdoeding. 'zo iets doe je niet' was de ondertoon. Dan zie je weer hoe makkelijk er over anderen geoordeeld wordt."

Misselijk

„Mijn man gaf mij op een gegeven moment het boekje 'Hebben homoseksuelen nog ouders?'. Ik werd er misselijk van. Niet alleen voor homoseksualiteit geldt dat mensen vaak arrogant hun eigen normen aan anderen opleggen. Iemand die put inbellen is zo makkelijk. Het is veel moeilijker om met s'n allen aan de rand van de put te blijven. En het zou helemaal mooi zijn als je iemand over de rand van de put kan meeslepen. Ik weet alleen van mijn dochter en haar vriendin dat de intentie goed is. Daar moet je blij mee zijn."

Griffin betoogt in 'The question of animal awareness' (1976. Rockefeller University Press) dat zulk soort veronderstellingen berust op gebrek aan onderzoek en op onmacht om voor zulk een onderzoek — met een extreem hoge moeilijkheidsgraad — methoden te ontwikkelen. Vanuit de evolutionaire optiek beschouwd missen zij elke grond. De ondertitel van Griffins boek luidt 'Evolutionary continuity of mental experience'. We weten volgens hem zo goed als niets van de mogelijkheden van dieren om geestelijke gewaarwordingen en ervaringen te hebben en uit te wisselen maar we doen alsof we dat wel weten. Eén aanzet in een andere richting bieden, naast Griffin zelf, de Zweedse biologen Fichtelius en Sjölander in hun boek 'Smarter than man?' over intelligentie bij walvissen, dolfinen en mensen (1974. Ballantine Books, New York). In een paragraaf over intelligentie en seks leggen zij verband tussen de hoogte van intelligentie op de evolutionaire schaal en de mate van vrijheid in seksueel gedrag. Die vrijheid is bij dolfinen opmerkelijk. Zij vertonen een buitengewoon gevarieerd scala aan seksueel gedrag, inclusief homoseksualiteit, dat niets met voortplanting te maken heeft. Zij doen dat niet alleen in hun jeugd — 'het is maar spel' — maar ook als volwassenen. Hun hersenen zijn bijna een derde zwaarder dan die van ons en lijken ook qua structuur tot veel in staat. Onze onwetendheid over de dierlijke geest zou tot bescheidenheid kunnen nopen, eerder dan tot hoogmoedig kerkgezag.

Niemand weet precies wat 'potenrammers' bezielt

door FRANS BOSMAN

Als Jacques een smal pad inslaat ziet hij twee jongens op zich af komen. Hij vertrouwt het niet en wil er vandoor gaan. Maar van de andere kant komen ook enkele jongens aanlopen. Eén van hen smijt hem tegen de grond en met z'n allen slaan en trappen ze hem: "Vuile poot! Vuile Flicker! We zullen 't jou wel eens afleren!" Hoe harder hij roept, des te feller wordt er op hem ingebekt. Wanneer hij tenslotte geen geluid meer geeft en onbeweeglijk op de grond blijft liggen, gaat ze er met zijn portemonnee vandoor.

Jacques is één van de vijftientwintig slachtoffers die Henk van den Bogaard interviewde voor zijn boek *Flikkers moeten we niet. Mannen als doelwit van anti-homoseksueel geweld*. Van den Bogaard deed, in opdracht van de Amsterdamse Schorerstichting, onderzoek naar de ervaringen van mannen die het slachtoffer werden van zulke agressie. Gisteren overhandigde hij het boek aan Brinkman, de coördinerend minister voor het homobeleid. Conclusie: bij potenrammerij, zoals het verschijnsel beter bekend is, gaat het niet om incidenten. Geweld tegen homo's komt voort uit een maatschappij waarin homoseksualiteit niet tot de vanzelfsprekendheden behoort.

Overigens gebruikt Van den Bogaard de term 'potenrammen' liever niet. "Omdat dader en slachtoffer onbekenden voor elkaar zijn, kunnen de daders slechts vermoeden dat het beoogde slachtoffer homoseksueel is. Om die reden kunnen in principe alle mannen slachtoffer worden van deze vorm van geweld," schrijft hij.

Ook op straat

Mannen worden niet alleen in elkaar geslagen en mishandeld in parken, urinoirs en op parkeerplaatsen, maar ook gewoon op straat en op klaarlichte dag. Zo werd Corné, die met twee volle boodschappentassen op weg was naar zijn woning, ingehaald door een groepje van drie jongens en een man van veertig die hem voor 'poot' uitscholden. Meteen daarna maakte één van de jongens een karate-sprong en trapte hem in het gezicht. Een ander begon met een honderiem op hem in te slaan, terwijl de oudere man toekiek. Pas toen Corné bloedend en onthutst op straat lag, werden de vier, alsof er niets was geweest, weer rustig verder. "Zoveel ik in mijn leven nog niet

Henk van den Bogaard
...geen 'probleemjongeren'...

FOTO DIKSTRA

gezien, het is alsof ze gek waren," vertelt het slachtoffer later. Zelfs de eigen woning blijkt geen beveiliging tegen geweld van buiten te bieden. Zo vertelt Bart hoe hij 's nacht in zijn nieuwe huis wakker werd, toen de buurman met twee anderen zijn slaapkamerraam insloeg en op hem afkwam met de woorden: "Flicker, we maken je kapot."

Terwijl aan geweld in het algemeen meestal een (persoonlijk) conflict voorafgaat, zo stelt Van den Bogaard, is daarvan bij anti-homoseksueel geweld geen sprake. Het motief van de daders komt voort uit agressie tegen homoseksualiteit en soms is het ook de bedoeling iemand te beroven. De daders zijn er van overtuigd dat hun slachtoffers kwetsbaar zijn, zich niet zullen verweren, geen aangifte gaan doen en er niet over durven praten. Ze hebben, zo is de ervaring van een politierechercheur, vaak het idee dat geweld tegen homoseksuelen maatschappelijk toelaatbaar is. En als ze worden opgepakt, verwachten ze in de politie een bondgenoot aan te treffen.

Wie zijn die daders? In het onderzoek ging het om jongens van rond de twintig jaar, die altijd in groepverband opereerden. Volgens de schrijver waren het geen 'probleemjongeren' en was er ook geen sprake van overmatig drank- of druggebruik. Een beter profiel wordt niet gegeven. Ofschoon de theorie dat de agressie voort zou komen uit een onderdrukking van de eigen homoseksuele gevoelens niet bewezen wordt, constateert Van den Bogaard wel dat er bij de daders sprake is van een opvallende belangstelling voor het gedrag tussen mannen onderling en voor homoseksualiteit.

De aanvallen komen zo onverwachts en duren zo kort, meestal niet meer dan een aantal minuten, dat de slachtoffers er nauwelijks een

antwoord op hebben. Door dat geweld ontstaat het gevoel de controle over het eigen bestaan kwijt te raken. Of zoals twee slachtoffers het beschrijven: "Iemand neemt blijkbaar zomaar het recht mij zonder reden in elkaar te timmeren," en: "Het voelt alsof je niet meer in je eigen lichaam zit, je bent helemaal gedesorïenteerd."

De slachtoffers verkeren na afloop bijna altijd in een staat van verdooving en ontredde. Pas veel later komt de opgekropte woede naar boven. "Ik heb het gevoel dat ik zoveel agressie in me heb dat ik er zo op los zou kunnen timmeren; dat het niet meer normaal is!"

Van een goede en onbevooroordeelde opvang is volgens Van den Bogaard eerder niet dan wel sprake. Het blijkt nauwelijks mogelijk te zijn de gevolgen van het geweld te bespreken met familie, vrienden of collega's. Zo reageerde een vader op de opmerking van zijn zoon, dat hij door drie mannen was mishandeld was, met de woorden: "Dat had ik altijd al verwacht."

Taboes

"Slachtoffers zien daarom ook zelf vaak af van een gesprek omdat ze de taboes, vooroordelen en onwetendheid over homoseksualiteit en homoseksuelen die in hun directe omgeving bestaan kennen," zegt Van den Bogaard.

Maar ook de contacten met de politie en met de medische en psychosociale hulpverlening verlopen niet zonder problemen. De slachtoffers voelen zich door de politie pas serieus genomen als ze in staat worden gesteld aangifte te doen. Ze zijn tevreden als de daders worden opgepakt en het contact met de politie daarmee wordt afgesloten. Maar wanneer dat niet zo is en de slachtoffers zelf naar het verloop van het onderzoek informeren, worden ze in veel gevallen van het kastje naar de muur gestuurd. Datzelfde geldt volgens Van den Bogaard ook voor de professionele hulpverlening. Er is nauwelijks ervaring met de hulp aan slachtoffers van anti-homoseksueel geweld. "Wanneer dat wel het geval is, lijken ook hier bevooroordeeldheid en ondeskundigheid het contact tussen hulpverlener en cliënt te verstoren," zo is zijn bevinding.

Aanbevelingen

Hij geeft daarom een paar nuttige aanbevelingen om tot een betere opvang van de slachtoffers te komen. De overheid wil het doen van aangifte stimuleren. Dat lukt alleen als

de politie duidelijk maakt dat dit geweld ernstig wordt genomen en dat men bereid en in staat is ertegen op te treden. Van den Bogaard bepleit daarom onderzoek naar de kennis en opvattingen die er binnen de politie bestaan ten aanzien van homoseksualiteit en homoseksuelen.

Ook moeten de professionele hulpverlening en de projecten Slachtofferhulp in het land meer toegankelijk worden voor slachtoffers van anti-homoseksueel geweld. Verder zou er meer aandacht dienen te komen voor de daders. Want alleen dan kan duidelijk worden onder welke condities de anti-homoseksuele gevoelens omslaan in fysiek geweld. Maar als eerste en belangrijkste voorwaarde om het geweld te keren noemt hij een duidelijke stellingname van de overheid tegen discriminatie van homoseksuelen, waarbij een anti-discriminatie-wetgeving niet langer mag worden uitgesteld.

Henk van den Bogaard: *Flikkers moeten we niet. Mannen als doelwit van anti-homoseksueel geweld*, uitg.: SUA, Amsterdam, 1987, / 29,00.

GPV tegen wet gelijke behandeling

Van onze politieke redactie

HAARLEM — Het kabinet zou er er volgens het Tweede-Kamerlid Schutte (GPV) goed aan doen af te zien van een Wet gelijke behandeling. Schutte zal dit gisteravond op een partijbijeenkomst in Haarlem, naar aanleiding van de rechterlijke uitspraken in het kort geding tegen kardinaal Simonis.

Uit de uitspraak blijkt volgens Schutte duidelijk dat het discriminatieverbod in de Grondwet niet is bedoeld om de vrijheid van godsdienst en andere klassieke grondrechten te beperken. De Wet gelijke behandeling zal alleen maar een steun in de rug zijn voor organisaties als het COC, aldus Schutte.

Sovjets in geweer tegen homo's

Van onze correspondent

MOSKOU - Moskovski Komsomlets, het officiële orgaan van de communistische jeugdliga, vindt dat homoseksualiteit in de Sovjet-Unie een groeiend probleem vormt.

Volgens het blad leidt het toenemend aantal gevallen van echtscheiding en éénouderschap tot een verstoring van het seksuele rollenspel.

Het blad gaf geen schatting van het aantal homoseksuelen in het land, maar pleitte er wel voor om homoseksualiteit te bestrijden als

een misdaad om verdere verspreiding ervan te voorkomen. Ook de verspreiding van aids zou daarmee tegengegaan kunnen worden.

Verder pleit het blad voor een voortzetting van de harde aanpak van de homoseksualiteit, een verschijnsel dat volgens het blad uitgeroeid kan worden met een goede opvoeding.

In het artikel wordt een seksuoloog aangehaald die het verhaal uit de doeken doet van een man die als enig kind werd opgevoed door zijn moeder en grootmoeder.

De twee vrouwen „kleedden hem aan als een pop" en brachten hem het gedrag en de waarden van een jonge vrouw bij, aldus de seksuoloog Vjatjeslav Maslov.

Maslov is van mening dat „kinderen die worden onderworpen aan het gezag van alleen maar mannen of vrouwen het risico lopen 'homoseksuele' gevoelens te ontwikkelen."

De krant waarschuwt ook dat „als homoseksualiteit wordt vrijgelaten, dit betekent dat het verschijnsel zich automatisch verspreidt." Moskovski Komsomlets vindt dat het probleem openlijker moet worden besproken op scholen en door ouders, en dat gezagsdragers wat ijveriger moeten patrouilleren op plaatsen waar homoseksuelen bij elkaar komen.

NW4N 26-3

Uitblijven van antidiscriminatiewet UN 3 voorbeeld van politieke vervuiling

DISCRIMINATIE is iets waar gelukkig de meeste mensen in ons land intuïtief tegen zijn. De vraag wanneer iets nou precies discriminatie is, is echter veel moeilijker te beantwoorden.

door
louise groenman

tweede kamerlid D66

EEN van de advocaten van kardinaal Simonis werd woedde dat nog eens in het kort geding dat het COC en Henk Branderhorst tegen de kardinaal hebben aangespannen: „Als het mij gevraagd wordt, weet ik het niet, maar als het mij niet gevraagd wordt weet ik het precies”. De president van de rechtbank verzuchtte daarop dat het hem wel gevraagd wordt als hij een deser dagen uitspraak moet doen. Hij moet immers uitmaken of de kardinaal met zijn uitspraak over homoseksuelen in een uitzending van het Humanistisch Verbond over de 'discriminatieschreef' is gegaan. Ook moet de president beslissen of het COC wel als procespartij kan optreden. Dat punt was voor mij vooral reden het kort geding bij te woen.

ALS Kamerlid voor D66 heb ik namelijk vorig jaar een initiatiefwetsvoorstel ingediend om het verenigen of stichtingen die beogen discriminatie tegen te gaan mogelijk te maken als zelfstandige procespartij te procederen. Het kort geding, met de vraag of het COC wel ontvankelijk is als procespartij, is dus een aardige testcase voor de verdere behandeling van het D66 wetsvoorstel.

IN de zaak Simonis, is het immers duidelijk dat het niet om het belang van één individuele homoseksueel gaat maar om het belang van de vele homoseksuelen, namens

DE HOMO-BEWEGING demonstreerde met een fakkeloptocht

wie het COC zou moeten kunnen optreden, nog los van de vraag of de president van de rechtbank vindt dat de kardinaal zijn boekje te buiten is gegaan.

DE vraag voor de Utrechtse president of de hoogste gezagdrager van de Rooms Katholieke kerk in Nederland een eigen boekje heeft, of dat ook hij zich moet gedragen naar de regels die voor burgers in het algemeen gelden. Het vervelende is nu dat er over de regels voor burgers onderling op het punt van de discriminatie nog geen duidelijkheid is. Het was eenvoudiger geweest als de wetgever in een Algemene Wet Gelijke Behandeling had neergelegd welke hoofdregels er zijn waarnaar burgers zich in hun onderling verkeer hebben te richten.

Z'N Algemene Wet Gelijke Behandeling moet een uitwerking geven van artikel 1 van onze Grondwet. Daarin ligt vast dat burgers in Nederland in gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld en dat discriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, niet is toegestaan. Dit artikel verbiedt de overheid haar burgers te discrimineren en biedt als zodanig een handvat waar het gaat om discriminatie tussen burgers onderling.

AL in 1979 besloot de Tweede Kamer dat er nadere wetgeving moest komen om discriminatie op het gebied van sekse, huwelijkse staat, gezinsomstandigheden en homofilie te voorkomen en te be-

strijden. Op die terreinen vindt in de praktijk het meest discriminatie plaats en bestaat aan een nieuwe wet de grootste behoefte. In 1981 verscheen er een voorontwerp van Wet Gelijke Behandeling, waarin de discriminatiegronden nader werden uitgewerkt opgesteld door twee CDA-bewindslieden. Dat voorontwerp werd weer ingetrokken door het kabinet Lubbers-Van Aardenne en sindsdien is de hele antidiscriminatie-wetgeving op een dood spoor terecht gekomen.

WAAR ligt dat nu aan, als we het er in onze samenleving wel over eens zijn dat het maken van een onredelijk onderscheid tussen mensen op grond van eigenschappen die deel uitmaken van de menselijke persoonlijkheid en waarigheid, verkeerd is? Wat staat er dan in de weg bij het maken van regels om te voorkomen dat discriminatie toch nog regelmatig plaatsvindt?

HET moeilijke punt voor de regering en met name voor de regeringspartijen, CDA en VVD, zit hem in de afbakening tussen artikel 1 van de Grondwet en een paar andere grondrechten, en de vrijheid van onderwijs. Gaat de vrijheid van godsdienst zo ver dat kardinaal Simonis in het openbaar alles mag zeggen over bijvoorbeeld vrouwen en homoseksuelen wat het kerkelijk gedachtengoed hem voorschrijft? En mogen scholen op christelijke grondslag op basis van de vrijheid van onderwijs homoseksuele leerkrachten weigeren of ontslaan? Over het antwoord op die vragen verschillen VVD, PvdA, D66 en de kleine linkse partijen fundamenteel van mening met het CDA.

menteel van mening met het CDA.

EEN parlementaire meerderheid wil geen absolute voorrang geven aan die twee belangrijke andere grondrechten terwijl het CDA, dat strijdt voor de belangen van het anno 1987 overgebleven bolwerk van de vervuilde instellingen, dat wel wil. Ook D66 wil wel vrijheid van godsdienst en onderwijs, maar vindt dat die vrijheid zijn grenzen vindt als in het maatschappelijk verkeer, dus buiten het kerkelijk verband, de grondrechten van anderen aangetast worden. Politiek bestaat er nu al geruime tijd een patstelling. VVD, PvdA en D66 kunnen gemakkelijk een meerderheid vormen om snel tot een wet te komen. Maar de VVD zou daarvoor de coalitie in gevaar brengen en aangezien regeringsmacht in onze politieke cultuur heel belangrijk is dan de eigen (liberale) beginselen gebeurt er dus voorlopig niets.

OOK de uitstelmanoeuvre waarvoor de regering in navolging van de VVD heeft gekozen bij haar poging om vóór het eind van dit jaar met brede antidiscriminatiewetgeving te komen, waarin alle aspecten van artikel 1 van de Grondwet zijn opgenomen, zal stranden, als niet eerst het struikelblok van de verschillende uitleg over de verhouding tussen de grondrechten uit de weg wordt geruimd. De thans bestaande patstelling wordt pas opgeheven als er los van de politieke machtsstrategie geredeneerd wordt. We hebben bij de euthanasiewetgeving gezien hoe machtig het CDA is als het gaat over het opleggen van haar wil aan de coalitiepartner.

WE hebben ook gezien hoe de VVD haar fundamentele principes opofferde terwille van de politieke macht. Het is echter te hopen dat er snel een doorbraak komt op het punt van de antidiscriminatie-wetgeving, omdat elke verdere politieke vervuiling, waarbij Kamermeerderheden niet tot hun recht komen, niet alleen de emancipatie van groepen burgers frustreert, maar ook een bedreiging vormt voor de democratie als zodanig vanwege de onwaarschijnlijkheid van het politieke spel.

Betere opvang bepleit van homo's na geweld

Door een onzer redacteurs *Vk*
DEN HAAG, 12 maart

Slaan christenen homoseksuelen soms figuurlijk om de oren met bijbelcitataten, „potenrammers” vatten hun „missie” letterlijk op. Naar dit anti-homoseksuele geweld heeft Henk van den Boogaard in opdracht van de Schorerstichting en met financiële steun van het ministerie van welzijn, volksgezondheid en cultuur een onderzoek verricht, dat resulteerde in het boekje „Flikkers moeten we niet”.

Aan de hand van literatuuronderzoek en interviews met slachtoffers trekt hij enkele, zoals hij zelf zegt voorzichtige, conclusies, waarbij naar voren komt dat geweld gericht tegen homoseksuelen niet alleen op de ontmoetingsplaatsen (de seksuele arena's of de baan) voorkomt, maar net zo vaak gewoon op straat, op de stoep voor een café of op een overvol strand.

Dader en slachtoffer zijn meestal onbekenden voor elkaar, zodat de dader slechts vermoedt dat het beoogde slachtoffer homoseksueel is. In principe kunnen volgens Van den Boogaard alle mannen slachtoffer worden van deze vorm van geweld.

De onverhoedse en felle aanvallen, soms gecombineerd met beroving, leiden vaak tot onthutsing en verbijstering bij het slachtoffer waarover hij nauwelijks met vrienden, familie of collega's kan praten. Ook in de professionele sfeer — justitie, politie en medische hulpverlening — is de reactie vaak ondeskundig, bevooroordeeld of onbeholpen.

Plegers van anti-homoseksueel geweld vallen niet onder een (milieu)noemer te brengen, of het zou de opvallende belangstelling

en gevoeligheid voor homoseksualiteit en intermannelijk gedrag moeten zijn. Overigens zou met name van de kant van de homobeweging verzet zijn tegen onderzoek naar achtergrond van de daders, omdat kennis automatisch leidt tot meer begrip voor het handelen van potenrammers.

Volgens Van den Boogaard moet de zorg voor slachtoffers op korte termijn verder worden verbeterd, waarbij de deskundigheid onder politiemedewerkers over homoseksualiteit moet worden bevorderd. Een onderzoek naar de kennis en opvattingen over homoseksualiteit en homoseksuelen binnen de politieke subcultuur zou daarbij aanbeveling verdienen. Diverse homogroepen die zich met anti-homoseksueel geweld bezighouden, moeten volgens Van den Boogaard hun krachten bundelen om te streven naar een betere op-

vang van slachtoffers. Bovendien zou systematischer aandacht moeten worden besteed aan de daders van het geweld om meer inzicht te krijgen in de condities waaronder anti-homoseksualiteit omslaat in geweld. Alternatieve straffen voor daders van anti-homoseksueel geweld, waarbij het slachtoffer op een of andere manier zou kunnen worden betrokken, zou volgens Van den Boogaard kunnen leiden tot een voorspoedige verwerking door het slachtoffer van de gevolgen van het geweld.

Van den Boogaard overhandigde gisteren in Den Haag minister Brinkman van WVC het eerste exemplaar van zijn onderzoek. Brinkman kondigde bij die gelegenheid aan de resultaten te gebruiken om maatregelen te treffen ten einde geestelijk en lichamelijk geweld en discriminatie tegen te gaan.

MAATREGEL VAN MINISTER TREFT OOK HOMO-WEEKBLAD

Fransen tegen pomocensuur

VK 21-3

Van onze correspondent PHILIP FRERIKS

PARIJS — Het dreigement van de Franse minister van Binnenlandse Zaken Pasqua om de verkoop aan minderjarigen van een aantal overbekende bladen te verbieden heeft in Frankrijk geleid tot een forse rel.

Niet alleen soft-pornobladen als Penthouse of Photo (in het Frans „journaux de charme” genoemd), maar ook het homo-weekblad Le Gai Pied worden bedreigd en daarmee is de zaak een politiek explosieve aangelegenheid geworden. Een reeds aangekondigd verkoopverbod voor vijf gewone vieze blaadjes had zonder de frontale aanval op de homo-krant lang niet die aandacht getrokken.

In de praktijk betekent toepassing van de wet van 1949 „ter bescherming van de jeugd” dat de tijdschriften nauwelijks nog overlevingskansen hebben omdat adverteren, afficheren en meestal ook verspreiding onmogelijk wordt. Bovendien gaat de btw van zeven naar 33 procent.

De dreigementen van minister Pasqua werden per brief aan de bladen megedeeld. Binnen twee weken zouden ze

opheldering moeten verschaffen over de inhoud van hun periodieken en voorstellen over een eventuele verandering moeten doen. Afhankelijk van de antwoorden zou de bewindsman zijn dreigementen wel of niet uitvoeren.

Behalve Le Gai Pied behoren de andere bedreigde bladen (Echo des Savannes, Newlook, Photo en Penthouse) allemaal tot het grote uitgeverconcern Filipacchi, dat ook bladen als Lui, Jazzmagazine, Paris-Match, de Play Boy in het Frans, of Ski publiceert.

„Inquisitie”

De brieven van Pasqua werden bezorgd op de dag dat in het Grand Palais de Parijse boekenbeurs werd geopend. De daar heersende opwinding, die het midden hield tussen hilariteit en verontwaardiging, werd nog versterkt door het nieuws dat zeventienduizend exemplaren van het omstreden boek *L'Agent noir* van de uitgeverij Robert Laffont in beslag genomen waren op last van hetzelfde ministerie en in bijzijn van een deurwaarder in een vuilverbranding waren gestort. In het boek wordt inhoud dat de aanvankelijke advocaat van de tot levenslang veroordeelde terrorist Georges Ibrahim Abdallah voor de Franse geheime dienst werkte.

Felle reacties kwamen voornamelijk van de kant van de linkse oppositie. Oud-minister van Cultuur Jack Lang weerde zich op alle fronten. „Sinds de inquisitie is er geen boekverbranding meer in Frankrijk voorgekomen,” verklaarde hij. Voor de linkse kranten als Le Matin en Libération was het optreden van Pasqua een opening van de voorpagina waard. De kranten van persmagnaat Hersant daarentegen publiceerden geen letter over de kwestie, die ook alle radio- en tv-journaals beheerste. Er is druk gegist over wat Pasqua kan hebben bezield. Naar verluidt zou hij met zijn dreigement onder de duiven van de extreem-rechtse Jean Marie Le Pen hebben willen schieten. Deze juichte de actie overigens van harte toe.

Aanvankelijk was het overigens de boekverbranding, die met z'n symbolische bijklank de meeste indruk maakte. In een bijlage van *L'Agent noir* waren geheime documenten gepubliceerd, die de uitgever na een uitspraak van de Parijse rechtbank diende te verwijderen. Robert Laffont ging daartoe over. Uit zestigduizend exemplaren moest hij 27 pagina's laten scheuren. Evenveel blanco pagina's werden er voor in de plaats geplakt. Dat alles gebeurde met de hand.

Toen de deurwaarder ingreep moes-

ten er nog zeventienduizend exemplaren worden afgehandeld. Van uitstel wilde het ministerie niet weten. De zeventienduizend boeken werden in bijzijn van de deurwaarder in een vuilverbranding gekieperd. Het papier brandde vier dagen lang.

Moraal

Vervolgens meende de bewindsman dat er gevaar dreigde voor de moraal van de jeugd. De uitgeverij POL kreeg een brief waarin opheldering werd geëist, in het kader van de wet van 1949, over het boek *Prince et Léonadors* van Mathieu Lindon. Volgens Pasqua en zijn directeur voor „openbare vrijheden” maakt Lindon in zijn boek gewag van „onaanvaardbare seksuele gewelddadigheden”. Onder druk van het ministerie van Cultuur trok Binnenlandse Zaken het dreigement echter in.

De volgende dag kreeg het eveneens door de Editions POL uitgegeven Le Gai Pied een brief van de minister in dezelfde termen. De redactie moest binnen veertien dagen opheldering verschaffen. De Vrolijke Voet (le pied staat in plat Frans voor genot) verschijnt sinds 1979 in een oplage van 43 duizend exemplaren, heeft een redactie van veertig man, interviewde onlangs nog ministers uit het kabinet, waartoe ook

Pasqua behoort en publiceert als serieus blad uitstekende bijlagen over Aids.

Volgens het ministerie zouden in ontmoetingsadvertenties echter minderjarigen zijn aangeboden voor prostitutie, hetgeen de redactie met klem tegenspreekt. Onder druk van de reacties liet de directeur „openbare vrijheden” van het ministerie weten dat voortaan de commissie voor „toezicht en controle over publikaties, die bestemd zijn voor kinderen en jongeren” geraadpleegd zal worden. Een zich nogal ongemakkelijk uitdrukken minister van Cultuur Léotard liet weten dat de wet zijns inziens verouderd is, maar wel toepassing behoeft.

De commissie heeft onlangs geadviseerd om de Amerikaanse editie van Play Boy vrij te geven. Als om te bewijzen dat fatsoensrakkers niet heersen op het departement, kondigde het ministerie van Binnenlandse Zaken aan dat het overweegt om het advies op te volgen.

Het regende gisteren protesten. Op de boekenbeurs werd over niets anders gesproken. Claude Durand van de uitgeverij Fayard was van oordeel dat Frankrijk „een stap terug van twintig jaar” had gemaakt. De directeur van de succesvolle Editions du Seuil verklaarde eerst „in lachen te zijn uitgebarsten als vorens zich geschokt te voelen”.

Fransen tegen pomocensuur

EEN ruime meerderheid van de Fransen (57 procent) is tegen overheidsensuur op pornobladen. Dat blijkt uit een opiniepeiling die op 23 maart werd uitgevoerd in opdracht van het populaire weekblad VSD. 800 burgers van 15 jaar en ouder werden ondervraagd.

Minister van Binnenlandse Zaken Pasqua heeft ermee gedreigd de verkoop van het homoblad „Gai Pied” aan minderjarigen en affichereklame voor dat blad te verbieden. Dat verbod gold ook voor heterobladen zoals „Penthouse”, „Newlook” en „L'Echo des Savanes” die bekend staan om hun naaktfoto's of libertijnse karikaturen.

Dinsdag trok de regering de procedure tegen „Gai Pied” in — maar de beperkende maatregelen tegen de andere bladen blijven van kracht. De Franse pers is fel van leer getrokken tegen deze terugkeer naar de „morele orde” en de strenge zeden van de IIIe republiek (1871).

Uit de opiniepeiling blijkt dus dat de Fransen het eens zijn met hun pers en 55 procent der ondervraagden keurt de maatregelen af, al zijn ze voor 34 procent een „voor het openbaar leven nuttige daad van morele bewustzijnsaanscherping”.

Volgens de peiling is minder dan 20 procent ondervraagden geschokt door naakt in tijdschriften of in „lichtvoetige” tv-programma's en staat 68 procent gunstig tegenover de vertoning van X-pornofilms na middernacht. Slechts 28 procent wil geen advertenties van „call-girls” in zijn krant vinden.

Het verwerpen van elke vorm van censuur schijnt eerder een principieel standpunt weer te geven: volgens de peiling leest 55 procent immers nooit „gespecialiseerde tijdschriften” en loopt 93 procent nooit naar sex-winkels.

«DE MORGEN»

26 MAART 1987.

Blote billen stijgen Pasqua naar het hoofd

Door onze correspondent PETER VAN DIJK

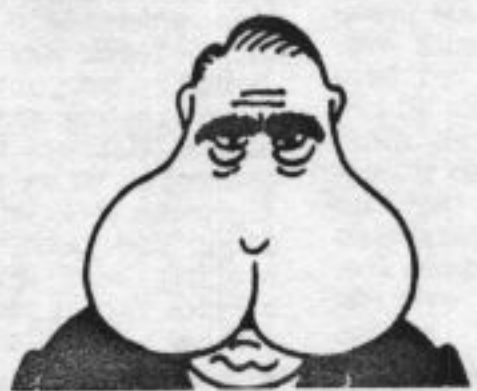
PARIJS, 21 maart — Charles Pasqua, de Franse minister van binnenlandse zaken, is een eigen actie tegen bloot begonen. Hij heeft onlangs vijf pornobladen verboden en gisteren het homo-blad Gai Pied en de softporno-bladen Penthouse, l'Echo des Savanes en New Look geschreven dat hun een zelfde lot staat te wachten.

Pasqua's collega's in de regering reageerden enigszins geneerd. De regeringschef zelf, Jacques Chirac reageerde op een vraag over de actie van Pasqua met een bits „geen commentaar”, om zich vervolgens te realiseren dat dat wel erg mager was. „In Parijs voeren we al tijden actie tegen de ergste uitwassen, er is dus niets bijzonders aan de hand”, legde hij vervolgens uit.

Claude Malhuret, staatssecretaris voor de mensenrechten, zei gisteren „verbaasd te zijn door deze actie”. En de minister van cultuur, François Léotard, verklaarde tegen censuur te zijn en dat het beschermen van de jeugd een zaak voor verenigingen en ouders is.

Pasqua's anti-bloot-campagne valt op een voor hem ongelukkig moment. De grote boekenbeurs van Parijs werd gisteren geopend en de verzamelde uitgever lieten een vrijwel unaniem „schande” horen. Claude Henri Flammarion: „Ik hoop dat de uitgever van deze bladen even succesvol in hun tegenactie zijn als de boekenuitgevers”. Minister Pasqua heeft deze week bakzeil moeten halen, na heftig en eensgezind protest van de uitgever, bij een poging tot verbod van een boek met veel bloottekeningen.

Overigens is het verbod van porno maandelijks werk voor Pasqua's ambtenaren. Le Journal Officiel, de Franse Staatscourant, publiceert regelmatig titels van bladen die verboden worden. Het betrof tot nu toe uitsluitend zeer harde en gespecialiseerde porno. Verbod is in feite een onjuiste term. Het Franse ministerie publiceert

Charles Pasqua, volgens Wolinski in Libération.

een lijst met verschillende aanbevelingen, van „moet weggehouden worden voor de jeugd” tot een „verbod van verkoop aan minderjarigen”. De NMPP, de organisatie van distributeurs in Parijs, weigert echter iedere publikatie die op deze zwarte lijst voorkomt te verspreiden en dat betekent de nekslag voor zo'n blad.

De ambtenaar die namens Pasqua over de zeden waakt, Dominique Latournerie, zei gisteren in een interview dat de huidige actie uitsluitend bedoeld is om de jeugd te beschermen en dat de bladen die bedreigd worden te vaak choquerende foto's of tekeningen brengen naast onschuldige nieuwsverhalen over Afghanistan.

De vijf maandbladen die deze week verboden werden (Absolu, Lettres, le Club, Privé en Madame) kunnen ondanks hun onschuldige namen nog eventueel geclassificeerd worden als harde porno, maar voor Gai Pied en Penthouse, Newlook en l'Echo is de ingreep zeer twijfelachtig. Gai Pied heeft weliswaar pikante contactadvertenties, maar is ook de spreekbuis van homofiel Frankrijk (oplage 40.000).

Penthouse is ongetwijfeld te duur voor de niet werkende jeugd, bijna tien gulden, en zeker niet pornografisch te noemen (oplage 145.000). Newlook heeft het brave Lui vrijwel van de markt gedrukt en brengt een succesvolle cocktail van seks, avontuur en geweld voor vijf gulden. Oplage 420.000. l'Echo des savanes (180.000) ten slotte brengt veel gefotografeerde billen en getekende porno.

De eerste acties zijn al aangekondigd tegen Pasqua's schoonmaak van de kiosk. Pied Gai bereidt een speciaal nummer voor, verscheidene bekende schrijvers die ook op de boekenbeurs zijn hebben een petitie getekend en het ziet er naar uit dat eind van de maand een demonstratie in Parijs wordt gehouden.

1HT Kiosk 25-3

Léotard Assails Pasqua Action

PARIS (Reuters) — Culture Minister François Léotard, distancing himself Sunday from a government anti-pornography drive, described efforts to ban certain sex magazines as an „astounding political error.”

In a radio interview, Mr. Léotard expressed embarrassment over efforts by Interior Minister Charles Pasqua to block some publications. The Interior Ministry announced a ban Thursday on five magazines from public display and distribution under a 1949 law protecting minors, and he threatened five others with the ban.

'Le Gai Pied' mag opnieuw voor jongeren

PARIJS (AFP). De procedure tegen het Franse tijdschrift voor homofielen „Le Gai Pied”, dat niet meer mocht verkocht worden aan minderjarigen en ook niet meer zichtbaar in de kiosken mocht liggen, zou volgens de directie van het blad zijn stopgezet. „Le Gai Pied” heeft een brief gepubliceerd waarin het ministerie van binnenlandse zaken stelt dat publicaties die de van kracht zijnde wettekst respecteren mogen blijven verschijnen. Photo, New Look, Penthouse en l'Echo des Savanes, zouden echter niet meer aan jongeren mogen verkocht worden.

«DE MORGEN» - 25 MAART 1987

Soft-porno-ban van Franse minister treft homo-weekblad

(Van onze correspondent Rudolf Bakker)

PARIJS — Het homo-weekblad

'Gai Pied' mag voortaan met een aantal andere tijdschriften dat als 'pornografie' wordt beschouwd in Frankrijk niet meer openlijk in de krametiosken worden getoond. Ook mag deze 'pornografie' niet meer aan minderjarigen worden verkocht, en er mag geen reclame meer voor worden gemaakt.

Andere tijdschriften onder de elf publicaties die door de nieuwe banvloek van minister van binnenlandse zaken Charles Pasqua getroffen worden, zijn 'Penthouse', 'Photo', 'Newlook' en 'Echo des Savannes'.

Het besluit van minister Pasqua, dat gebaseerd is op een wet uit 1949, is in Frankrijk als een bom ingeslagen. Vijftien bekende personages hebben meteen een oproep getekend om 'Gai Pied' te redden. Onder hen zijn de schrijfster Marguerite Duras, de vroegere socialistische mi-

nister voor vrouwenrechten Yvette Roudy en Harlem Desir, de president van 'SOS-racisme'.

'Gai Pied' was in 1979 opgericht. Het blad heeft een wisselvallig bestaan achter de rug. Pas sinds kort is het uit de schulden. De opslag bedraagt zo'n 30.000 exemplaren en er is een redactie van niet minder dan 45 man. Het laatste interview van Jean-Paul Sartre verscheen in 'Gai Pied' en er waren gesprekken in afgedrukt met de vroegere socialistische minister voor cultuur Jack Lang en diens even kleurrijke toenmalige collega op het ministerie van binnenlandse zaken Gaston Defferre.

Zelfs het modernistische dagblad 'Libération' moest evenwel in een commentaar na het bekend worden van de maatregelen van Charles Pasqua toegeven dat 'Gai Pied' nog iets te veel en ook zonder noodzaak paradeerde met wat het blad omschrijft als 'leder en kont'.

Zwijgen
De grote klap valt

voor de succes-uitgever Filipacchi, die wordt getroffen in de publicatie van succesvolle soft-pornobladen als 'Penthouse' en 'Photo'. De uitgeversgigant van onder andere 'Paris Match' heeft er voorlopig het zwijgen toegeedaan. Wanneer zijn soft-pornobladen 'een gevaar voor de kindersziel' opleveren, doet dat 'Paris Match' met zijn niets verhullende sensatiefoto's van bloedige rampen net zo goed.

Het dagblad 'Le Monde' citeert naar aanleiding van het Pasqua-initiatief een reactie van de populairste Franse oud-minister Simone Veil, oud-presidente van het EG-parlement in Straatsburg. Zij merkt op dat de regering wel de gemakkelijkste weg gekozen heeft, omdat je voor het lippen van een blad altijd nog iets moet doen, terwijl je op de televisie, tijdens de uren van de grootste kijkdichtheid, heel gedurfd dingen zegt en men niet te na wil komen aan de mensen die de ether beheersen.

Rel in Parijs om seksbladen

PARIJS (Reuter) - De rechtse regering van Frankrijk heeft gisteren protesten uitgelokt en is belachelijk gemaakt na maatregelen van de minister van binnenlandse zaken, Charles Pasqua, tegen de verkoop van seks- en pin-upbladen.

Pasqua's ministerie heeft bepaald dat vijf seksbladen niet meer in het openbaar mogen worden verkocht krachtens een wet uit 1949 ter bescherming van minderjarigen. Er werd bedreigd met eenzelfde verbod voor 'Gai Pied Hebdo', een weekblad voor homoseksuelen, en vier tijdschriften waaronder 'Penthouse' en 'Newlook'.

De wet van 1949 wordt doorgaans toegepast op de verkoop van harde porno, die alleen in speciale winkels te koop is.

"Zo iets hebben we in 20 jaar niet meegemaakt... ik kan me niet voorstellen dat de minister hiervan wist," zei onderdirecteur Tenot van de maatschappij Filipacchi, die onder meer Penthouse en Newlook uitgeeft. Maar voor de radio maakte Pasqua duidelijk

de stap volledig te steunen: "Als de wet bestaat, moet ze worden toegepast. Waar het aanmoediging van minderjarigen betreft, zal ik niet tolerant zijn."

De meeste dagbladen in Parijs protesteren tegen het verbod en beschuldigen de regering ervan, tevergeefs te proberen de klok terug te draaien. Le Monde omschreef de stap als belachelijk en geïnspireerd door "een autoritaire stroming, beangstigd door de moderne tijd". Libération vroeg zich in een hoofdartikel af: "Hoever zal Charles Pasqua's repressieve erectie reiken?"

Het rumoer, juist op de dag dat in Parijs de jaarlijkse boekenbeurs werd geopend, ontlokte een beschaamde reactie van de minister van cultuur, François Leotard, die aangaf niet te zijn geraadpleegd: "Dit toont dat de wet niet is toegesneden op de Franse maatschappij van dit moment," zei hij. President François Mitterrand voegde zich in het koor van protesten en zei: "Ik ben tegen alle vormen van censuur."

La censure tombe dans le « Gai-Pied »

Après la menace d'interdiction qui a pesé sur le livre de Mathieu Lindon (voir Libération d'hier), le journal Gai-Pied Hebdo a été à son tour informé par la « Direction des libertés publiques » du ministère de l'Intérieur, qu'il était passible des dispositions de l'article 14 de la loi du 16 juillet 1949 sur la protection de la jeunesse.

Le journal a un délai de 15 jours pour « présenter ses observations », avant de subir ou de voir retirer le décret d'interdiction. Nous avons demandé aux écrivains présents à la rédaction au moment où l'information nous est arrivée, de réagir sous forme d'un « cadavre exquis », qui, si les choses vont de ce pas, n'aura bientôt plus rien de surréaliste.

Un ciel à deux places sur le strapontin de la solitude (Michel Chailou)

Le retour à la censure est d'autant plus stupide que voulant occulter ce qu'elle condamne, elle lui offre un surcroît de publicité (Frédéric Tristan)

Detestant ce gouvernement, je souhaite qu'il fasse un faux-pas de plus (Dominique Fourcade)

Plus, il faut interdire le ministère de l'Intérieur. Gai Pied n'est pas Action directe (Edward Limonov)

Coup de pied au cul protecteur des petits cons imbéciles? (Henri Atlan)

Des bas-rouges brailleurs les avaient cloués nus aux poteaux de couleur (Pierre Joffroy)

Rose, évidemment! (Noëlle Chatelet)

L'ordre moral

Sur piédestal

Joue des ciseaux

Il est maso (Roland Topor)

Mais j'ignorais, voyez-vous, que

Malik avait été tué par un hebdomadaire dangereux pour la jeunesse (Gilles Perrault)

Bien laminée pour raisons d'hygiène et de réarmement moral, beurk! (Jacques Teboul)

Je ne signerai jamais une pétition contre l'interdiction des Pasqua (Frédéric Fajardie)

Qu'est-ce qu'on a contre les pieds? Ou les mains? Qu'est-ce qu'on a contre ce qui est gai ou très, très triste? Qu'est-ce qu'on a contre au-conque ou n'importe quoi? Même la connerie ne peut pas être interdite. Le monde serait un désert (Sébastien Japrisot)

Le désert, tout est effacé. L'effacement lui-même s'efface, monde plat et blanc, uni et total rêve dangereux (Leslie Kaplan)

Laisserons-nous interdire une seule lettre de l'alphabet des autres? (Hélène Deloy)

Autre nouvelle du jour, c'est peut-être ça, qu'ils nous ressuscitent la vieille loi de 49, ce cadavre, pas exquis du tout (Jean-François Vilari)

Renvoyez la censure! (Jean-Marie Levy-Leblond)

En décembre, c'était les enfants, en mars, c'est le tour des homos. Qui a la saison prochaine? (Lucien Sfez)

Si la jeunesse n'est pas licencieuse, que sera-t-elle? (Françoise Sagan)

'Autoritaire stroming'

Pasqua ontbloot in Franse pers

PARIJS (Reuter) - De maatregelen van de Franse minister van Binnenlandse Zaken, Charles Pasqua, tegen de verkoop van een aantal pornobladen zijn op felle protesten en hilariteit onthaald.

PASQUA besloot vorige week op basis van een wet uit 1949 ter bescherming van minderjarigen, dat vijf seksbladen niet meer in het openbaar mogen worden verkocht. Er werd bedreigd met eenzelfde verbod voor Gai Pied Hebdo, een weekblad voor homoseksuelen, en vier tijdschriften waaronder Penthouse en Newlook, die wordt uitgegeven voor Filipacchi, de derde grootste uitgever van Frankrijk. De wet van 1949 wordt normaal toegepast op de verkoop van harde porno, die al-

kennis, vrijwillig of opzettelijk, van de Franse maatschappij", aldus het blad dat ook via talrijke cartoons de spot drijft met Pasqua.

Nog onlangs dreigde de Franse overheid met eenzelfde verbod op een roman van Mathieu Lindon en werden op gerechtelijk bevel 17.000 exemplaren verbrand van het boek 'L'Agent noir', waarin werd beschreven hoe de voormalige advocaat van de Libanese guerrillaleider Ibrahim Abdallah werkte voor de Franse geheime dienst.

Het rumoer, juist op de dag dat in Parijs de jaarlijkse boekenbeurs werd geopend, ontlokte een beschaamde reactie van de minister van Cultuur, François Leotard, die zei niet te zijn ge-

raadpleegd. Jack Lang, Leotards socialistische voorganger, wees erop dat Gai Pied Hebdo - het grootste Franse blad voor homoseksuelen dat wekelijks rond 40.000 exemplaren verkoopt - vraggesprekken heeft gepubliceerd met verscheidene ministers van de huidige regering. Claude Malhuret, de staatssecretaris voor mensenrechten, verklaarde tegenstander te zijn van 'autoritaire beslissingen die lijken op censuur of tenminste intolerantie'.

Er was niet direkt commentaar van de Franse premier, Jacques Chirac, binnen wiens regering zich al eerder meningsverschillen voordeden tussen liberalen als Leotard en Malhuret en rechtse 'haviken' als Pasqua.

Mogelijk schakel in internationale handel

Delftse Courant

12-3

Bh. - Haagse Courant

Kinderporno gevonden bij inval in Delft

• Politieken R. Erades (Jeugd en zedenpolitie) tussen een grote hoeveelheid in beslag genomen kinderporno en foto- en filmmateriaal, die bij huiszoeking in Delft zijn gevonden.

Delft — Het is niet onwaarschijnlijk dat de 53-jarige Delftenaar die vorige week is aangehouden in verband met kinderporno, een belangrijke schakel vormt in een grootschalige internationale handel in kinderporno.

In de woning van de man zijn veertig films, duizenden dia's, honderden foto's, tientallen boeken en foto- en filmmateriaal aangetroffen, zo heeft de Delftse politie gisteren nader bekend gemaakt. Het materiaal bevindt zich nu in het bureau. De verdachte houdt inmiddels vol dat hij dit materiaal privé verzamelde. Zowel de Belgische als de Delftse politie geloven op dit ogenblik echter dat de man betrokken is geweest bij het produceren van of handelen in kinderporno.

De opnamen zijn gemaakt in Delft en België. De 53-jarige Delftenaar komt zelf verschillende malen voor op de foto's en films. Daarnaast is gebruik gemaakt van tientallen Nederlandse en Belgische kinderen in de leeftijd van acht tot dertien jaar. Of hier ook Delftse kinderen bij zijn, kon de politie gistermiddag nog niet zeggen.

Internationaal

Zoals gisteren gemeld, vloeide de aanhouding van de Delftenaar voort uit een lang stil gehouden onderzoek in Brussel. In totaal is nu — de Delftenaar inbegrepen — een groep van negen man opgerold. De Belgische politie heeft bekend gemaakt dat voor het vervaardigen van de kinderporno (foto's en films) onder meer het in Brussel gevestigde kantoor werd gebruikt van Unicef, het kinderfonds van de Verenigde Naties. Het ver-

moeden bestaat dat de aangehouden Delftenaar een sleutelpositie innam in de organisatie en het materiaal aan het buitenland verkocht. Reeds enige jaren geleden werd onder meer vanuit de Verenigde Staten gesuggereerd dat veel van de kinderporno die te koop wordt aan-

geboden, afkomstig zou zijn uit Nederland. Dat is tot op heden moeilijk te bewijzen geweest. Volgens een woordvoerder van de Delftse politie is in dit verband nooit aan deze stad gedacht: „Het is voor het eerst dat we hier in Delft met kinderporno op dermate grote schaal te maken hebben.” Ook

verwacht hij niet dat er nog meer arrestaties in Nederland zullen volgen. Volgens de woordvoerder zou het onderzoek een stuk opschieten indien de afnemers van de in Nederland en België vervaardigde kinderporno zouden zijn te achterhalen. „Op dit moment kunnen we

niet bewijzen dat de Delftenaar een handelaar is, maar gezien de hoeveelheid materiaal die in zijn woning is gevonden, lijkt dit het meest waarschijnlijk. De man heeft wel bekend ontucht te hebben bedreven met minderjarige kinderen. Dat is op zich al strafbaar, maar op de handel

in kinderporno staat een nog veel zwaardere straf. De Delftenaar, die vorige week vrijdag is voorgeleid voor de officier van justitie en nog steeds vast zit in het politiebureau, zal in elk geval worden vervolgd wegens het plegen van ontucht met minderjarigen.

Berg kinderporno

AD 12-3

★ Een rechercheur bestudeert de duizenden dia's, tientallen films en bladen met kinderporno die in beslag werden genomen bij Jan W. (53), die deze week in Delft werd gearresteerd.

De man heeft bekend dat hij thuis ontucht heeft gepleegd met minderjarige jongens. De zaak kwam aan het rollen toen vorige week in de kelder van Unicef in Brussel ook afbeeldingen van de Nederlandse met jongens in de leeftijd van 12 tot 16 jaar in beslag werden gevonden.

Dat materiaal was daar vermoedelijk opgeslagen door een 45-jarige schoonmaker van het Unicef-gebouw. Deze Belg en nog acht anderen zijn ook aangehouden. (Foto Henk Koster)

Kinderporno in kelder Unicef

Trouw
voorzijde
11/3/82

BRUSSEL (ANP) — De politie van Brussel heeft vorige maand in het kantoor van de Belgische afdeling van Unicef, het kinderhelpfonds van de VN, een kinderporno-netwerk opgerold dat naar Nederland leidde. Zij was getipt dat een werknemer in het gebouw seksuele handelingen pleegde met kinderen van 12-16 jaar, waarvan foto's werden gemaakt voor verkoop.

De man werkte daar als schoonmaker en zou met de computer van Unicef een geïllustreerde catalogus

hebben gemaakt van kinderen die voor sex beschikbaar waren. Unicef was volgens een woordvoerder niet bij de zaak betrokken.

De politie arresteerde ook de ouders van een van de kinderen, een arts en een vertaler van de gerechtelijke politie van Brussel. Aangezien het materiaal via Nederland werd gedistribueerd werd het onderzoek uitgebreid. Dit leidde tot de arrestatie van een man in Delft, in wiens woning pornografisch pedofiel materiaal in beslag werd genomen.

Netwerk kinderporno in Belgisch kantoor Unicef

Bh. 11-3

BRUSSEL — De Belgische politie heeft met negen arrestaties een bende opgerold die kinderporno vervaardigde in het Brusselse kantoor van Unicef. Eind vorige maand zijn invallen gedaan in zestien woningen en kantoren, waarna vijftien mensen werden verhoord. Een van de arrestanten is de 53-jarige Delftenaar J.W., die inmiddels heeft bekend in zijn woning pornografische foto's en films in beslag genomen. De Delftenaar wordt niet aan België uitgeleverd maar in Nederland vervolgd. Een 45-jarige werknemer van

Unicef, het kinderfonds van de Verenigde Naties, wordt ervan verdacht in de kelder van het Brusselse gebouw seksuele handelingen te hebben verricht met kinderen van 12 tot 16 jaar. Daarvan werden foto's gemaakt die voor verkoop bestemd waren. De zaak kwam aan het rollen toen de politie van Brussel een inval deed bij een in Elsene gevestigd centrum voor onderzoek en informatie betreffende jeugdsexualiteit. Daar zouden volwassenen ontucht met kinderen plegen.

Pag. 7: Catalogus kinderporno via computer Unicef

Pedofielen centrum organiseerde kinderprostitutie

De Morgen
11-3

(Eigen berichtgeving)

BRUSSEL. - De zedenbrigade van de Brusselse gerechtelijke politie heeft een organisatie opgerold die kinderen aanzette tot prostitutie. Voorzover het onderzoek momenteel uitgewezen heeft draait alles om en rond het C.R.I.E.S. (Centre de Recherches et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité), gelegen op de Steenweg op Elsene. De laatste weken werden een tiental arrestaties verricht in het kader van dit onderzoek.

HET onderzoek naar deze hele filiere startte reeds enkele maanden, zoniet jaren geleden. Sommige feiten zijn nieuw, andere dateren van vroeger. In wezen draait alles rond C.R.I.E.S., een organisatie die in België en Nederland een 400-tal leden telt. Volgens het de officiële woordvoerder van het parket zou deze organisatie 'seksuele relaties tussen minderjaren en volwassen bevorderen'. De eerste arrestaties dateren van 24 februari II. Zij vonden plaats nadat bij een doorgedreven huiszoekingsactie 16 verschillende

adressen werden bezocht, voornamelijk bij C.R.I.E.S.-leden. Het hele netwerk bleek in handen te zijn van een zekere P. C. uit Elsene. Hij werd onder aanhoudingsmandaat geplaatst door onderzoeksrechter Paulus de Châtelet. C. is geen onbekende voor het gerecht. Hij werd in '80 gearresteerd en veroordeeld omdat hij microfiches B van de gerechtelijke politie doorspeelde aan het weekblad 'POUR'. Op dat moment werkte hij als vertaler voor het Brusselse parket. Het is overigens die zaak die aan-

leiding heeft gegeven tot het befaamde 'arrest C. waarbij journalisten van 'POUR' veroordeeld werden wegens heiling omdat zij in het bezit kwamen van documenten doordat iemand (C.) zijn beroepsgeheim schond. Omtrent de politieke motivatie van C. lijkt het intussen wel noodzakelijk enkele vraagtekens te plaatsen. Paulus de Châtelet plaatste diezelfde dag nog Christian J. (63) uit Schaarbeek onder arrest. Van zijn kant het onderzoeksrechter Bellemans Marc V.d.B. (29) op-

pakken.

Daags daarop werd Michel F. (46) aangehouden op zijn werk. Deze getuige van Jehova was voorheen geïnterneerd geweest. Voor een gerechtelijke proefperiode had de tewerkgestelde werkloze een onderhoudsjob gevonden in Brussel. De gerechtelijke politie legde beslag op de inhoud van een privékast van de man. Ondermeer werd er een ledenlijst van C.R.I.E.S. gevonden die hij op zijn eigen personal computer bijgehouden had. Op 26 februari werd de huiszoekingsserie verdergezet. Bij die gelegenheid werd een grote hoeveelheid pornografisch materiaal in beslag genomen waarop kleine jongentjes stonden afgebeeld, variërend in leeftijd van 12 tot 16 jaar. Ook het ledenblad van C.R.I.E.S., getiteld 'Espoir' werd in beslag genomen.

Diezelfde dag werden eveneens

een aantal ouders van kinderen gearresteerd die hun kinderen tegen vergoeding aan het netwerk 'leverden', met name Michel D. (30) uit Sint-Joost en Rosine D. (51) uit Antwerpen. Daags daarop werd Roger V. (44) nog opgepakt. Groot was de verbazing van de speurdors toen bleek dat één van de aangehoudenen werkte als vertaler voor TREVİ (de anti-terreur groep van de EG). Later werd nog een geneesheer uit Waals-Brabant opgepakt, met name Jean M. (42) uit Kraainem, ditmaal door onderzoeksrechter Coppieters 't Wallant. Zijn arrestatie lijkt veel eerder verbonden met feiten uit een verder verleden. Het onderzoek van de gerechtelijke politie heeft uiteindelijk geleid tot het zenden van een rogatoire commissie naar Nederland. In Delft werd een zekere W. aangehouden. Bij hem werden duizenden pornografi-

sche documenten gevonden en werd tevens beslag gelegd op een foto-labo. Alles wijst er tot op heden op dat het C.R.I.E.S.-netwerk via catalogi kinderen aan haar leden aanbod. Onstellend veel fotografisch materiaal werd in beslag genomen waar de kinderen staan afgebeeld 'in handen van' het cliënteel. De ouders werden voor de diensten van de kinderen vergoed. Het gaat met andere woorden duidelijk om een kinderprostitutie-circuit dat verder gaat dan eerder welk netwerk dat ooit in België werd opgerold. Verschillende kinderen, die gefotografeerd werden, zijn tot op heden nog niet geïdentificeerd. Het is niet uitgesloten dat deze identifikatieproblemen te maken hebben met het feit dat er ouder foto-materiaal nog in circulatie was. (PP)

Netwerk van kinderporno in België opgerold

Van onze correspondent

BRUSSEL, woensdag
Met de ontrafeling van een kinderpornonetwerk heeft de Belgische politie één van de grootste zedenschandalen van de laatste jaren aan het licht gebracht.

In de afgelopen dagen werden negen Belgen achter de tralies gezet, terwijl in Delft de van medeplichtigheid verdachte Nederlander W. werd gearresteerd.

Bij hem werden duizenden pornografische foto's in beslag genomen evenals de apparatuur waarmee die werden ontwikkeld en afgedrukt.

Voor de afbeeldingen werd voornamelijk gebruik gemaakt van Noordafrikaanse en blanke kinderen van vijf tot ongeveer elf jaar oud. De politie heeft een 45-jarige man, werkzaam als schoonmaker bij het Belgische kantoor van UNICEF (de kinderorganisatie van de UNO), ervan beschuldigd het gebouw voor het maken van de foto's gebruikt te hebben.

Zie verder pag. 6 kol. 1

Tel
11-3

Kinderporno

VERVOLG VAN PAGINA 1

Ook zou de man, die zich Getuige van Jehova en gewetensbezwaarde dienstweigeraar noemt, daar op een computer het adressenbestand hebben bijgehouden. Unicef heeft wel bevestigd dat de man daar als schoonmaker werkzaam is geweest, maar gezegd, dat de man onmogelijk de ingewikkelde computer zou hebben kunnen bedienen.

De foto's werden afgenomen door zo'n 400 volwassen abonnees. Ongeveer de helft van de productie werd in België gesleten, de andere helft in het buitenland. Via het tijdschrift 'Espoir' (hoop) werden de abonnees van de clubactiviteiten op de hoogte gehouden.

Leider

Als leider van het netwerk wordt een voormalige vertaler van het Brusselse parket gezien. Deze man werd in 1980 al veroordeeld wegens het ontvreemden van de op zedezaken betrekking hebbende microfiches van de gerechtelijke politie.

Onder de overige arrestanten bevinden zich voorts een echtpaar uit Antwerpen, dat één bijverdienste vond in het laten poseren van de eigen kinderen, een arts en één ambtenaar van het ministerie van Justitie die werkzaam is als vertaler voor de zogenaamde Trevi-groep, de EG-werkgroep die de strijd tegen het terrorisme in Europa coördineert. In het kader van het onderzoek heeft de Brusselse politie eerder deze week een inval gedaan bij het Centrum voor Onderzoek en Informatie over Kinderen en Sexualiteit. Op hetzelfde adres in de Brusselse deelgemeente Elsene bevindt zich het Informatiecentrum voor Homosexualiteit CCL.

Kinderporno in Unicef-kantoor

par II

(Van een onzer verslaggevers)

BRUSSEL - De Belgische politie heeft negen mensen aangehouden die ervan worden verdacht in het Brusselse kantoor van Unicef pornografische foto's en filmopnamen van kinderen te hebben gemaakt. Volgens de Belgische politie zou het gaan om kinderen tussen de 12 en 18 jaar.

Op verzoek van de Belgische politie is in verband hiermee de 53-jarige Delftenaar A.M. gehoord. Volgens een woordvoerder van de politie in Delft heeft de man bekend onachtzame handelingen met minderjarige jongetjes te hebben gepleegd. "We weten echter nog niet in hoeverre de man ook betrokken is bij het verspreiden van kinderporno in Nederland. Voorlopig zegt de man dat de duizenden foto's die bij hem in beslag zijn genomen uitsluitend voor eigen gebruik waren. Zijn bekentenis is voor de officier van justitie wel aanleiding geweest om de man verder te vervolgen. Hij blijft daarom in voorlopige hechtenis," aldus de politiewoordvoerder.

Een van de arrestanten in België is een 45-jarige man die als schoonmaker bij Unicef werkte. Hij zou volgens de Belgische politie met behulp van de computer van Unicef een geïllustreerde catalogus hebben gemaakt met kinderen die voor sex beschikbaar waren. Een woordvoerder van Unicef in België achtte het onmogelijk dat een schoonmaker om kon gaan met de ingewikkelde computer van Unicef.

De Belgische politie heeft ook een echtpaar aangehouden dat hun kind had laten gebruiken voor pornografische doeleinden.

■ **ALKMAAR (ANP)** - In het centrum van Alkmaar heeft vanmorgen een brand grote schade aangericht aan een Grieks restaurant, een snackbar, een kapperszaak, een fotolaboratorium en een ijzerwarenhandel. Volgens de brandweer loopt de totale schade in de miljoenen guldens. De brand ontstond door onbekende oorzaak.

Catalogus kinderporno via computer Unicef

Bh. 11-3 (Vervolg van de voorpagina)

BRUSSEL - De 45-jarige werknemer van Unicef die verdacht wordt van het vervaardigen van kinderporno, zou volgens de politie met de computer van het kinderfonds een geïllustreerde catalogus hebben gemaakt van kinderen die voor sex beschikbaar waren. De voorlichter van Unicef in België verklaarde dat de verdachte als schoonmaker bij de VN-organisatie werkte en dat hij onmogelijk de zeer moderne en ingewikkelde computer had kunnen gebruiken.

Naast de hoofdverdachte en de 53-jarige Delftenaar werd ook nog een echtpaar gearresteerd dat hun kind had laten gebruiken voor pornofoto's, alsmede een arts, een functionaris van het ministerie van justitie die rapporten van de geheime dienst over terrorisme vertaalde en een oud-politieman die in 1981 was veroordeeld omdat hij gegevens uit politiedossiers had laten uitlekken bij een weekblad. Alle negen mensen die nu nog worden vastgehouden, worden in elk geval beschuldigd van aanranding. Unicef heeft inmiddels verklaard dat de organisatie in geen enkel opzicht bij het schandaal betrokken is.

Draaischijf wijdvertakt netwerk te Elsene

11-3

De Brusselse zedenpolitie is de jongste weken op het spoor gekomen van een netwerk, dat kinderen leverde aan pedofielen en dat handel dreef in kinderporno. Tot ver buiten de hoofdstad had de organisatie vertakkingen. Tot dusver werden in België acht personen aangehouden, terwijl in Nederland een man werd opgepakt die een laboratorium voor de ontwikkeling van pornofoto's van kinderen had.

De draaischijf van het winstgevende netwerk is het «Centre de Recherches et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité» (CRIES), een duistere organisatie, uit Elsene, die zogezegd de pedofilie en de seksualiteit bij kinderen bestudeert, maar in werkelijkheid jongeren van zes tot twaalf jaar ronselde om te «verhuren» aan een [40-tal] volwassenen, die van de vereniging lid waren. Bij het CRIES werden stapels bezwarende documenten en foto's in beslag genomen en talrijke «abonnees» kregen het bezoek van de gerechtelijke politie.

Op 24 februari verrichtte de zedenafdeling van de Brusselse gerechtelijke politie zestien huiszoekingen bij het CRIES en een aantal van zijn leden. Uit de meegenomen documenten bleek dat verschillende ouders hun eigen kinderen voor veel geld «uitlenen» aan andere volwassenen of hen verplichtten te poseren voor pornografische foto's. Op basis van de eerste verhoren ging men over tot de aanhouding van J. C. uit Schaerbeek, en P. C. uit Elsene. Laatstgenoemde is geen bekende voor het parket. C.

werkte in 1979 en 1980 als ambtenaar op het commissariaat-generaal van de gerechtelijke politie te Brussel, waar hij vertaaltolk-revisor was voor Interpol-België. Het linkse weekblad «Pour» pakte begin 1980 uit met onthullingen omtrent de zogenaamde «microfiches B» van de gerechtelijke politie. Op zulke fiches noteren de politiediensten allerlei details over personen die verdacht zouden kunnen zijn. Deze fiches worden in een computer gestockeerd. De gegevens hierover speelde C. door aan «Pour». Ook zou hij telexberichten

van Interpol-Wiesbaden over de Westduitse terreurgroep RAF aan «Pour» hebben gegeven. De correctionele rechtbank veroordeelde C. toen tot vijf maanden voorwaardelijk, wegens schending van het beroepsgeheim en verduistering van officiële documenten. M.U.

(Lees verder blz. 15)

weken op het spoor en leverde aan pedofielen en dat tot ver buiten de hoofdstad dusver werden in België acht personen in Nederland een man werd opgepakt die voor de ontwikkeling van pornofoto's van kinderen had.

De Nieuwe Gazette draaischijf van het winstgevende netwerk is het «Centre de Recherches et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité» (CRIES), een duistere organisatie, uit Elsene, die zogezegd de pedofilie en de seksualiteit bij kinderen bestudeert, maar in werkelijkheid jongeren van zes tot twaalf jaar ronselde om te «verhuren» aan een [40-tal] volwassenen, die van de vereniging lid waren. Bij het CRIES werden stapels bezwarende documenten en foto's in beslag genomen en talrijke «abonnees» kregen het bezoek van de gerechtelijke politie.

Op 24 februari verrichtte de zedenafdeling van de Brusselse gerechtelijke politie zestien huiszoekingen bij het CRIES en een aantal van zijn leden. Uit de meegenomen documenten bleek dat verschillende ouders hun eigen kinderen voor veel geld «uitlenen» aan andere volwassenen of hen verplichtten te poseren voor pornografische foto's. Op basis van de eerste verhoren ging men over tot de aanhouding van J. C. uit Schaerbeek, en P. C. uit Elsene. Laatstgenoemde is geen bekende voor het parket. C.

Bruxelles Parisien 11-3

UN RÉSEAU DE PROSTITUTION D'ENFANTS GÉRÉ PAR ORDINATEUR

Des employés du ministère de la Justice belge, et de l'agence bruxelloise de l'U.N.I.C.E.F. compromis dans ce trafic qui utilisait une centaine d'adolescents

BRUXELLES (corr. part.) UNE des affaires de mœurs, les plus graves de ces dernières années vient d'éclabousser la Belgique. Déjà neuf arrestations ont eu lieu en Belgique et une dixième aux Pays-Bas. C'est une enquête de la police belge sur un organisme, le C.R.I.E.S. (Centre de recherche et d'information sur l'enfance et sa sexualité), dont le siège est à

Ixelle, un faubourg de Bruxelles, qui a permis de démanteler le réseau qui comptait une centaine d'enfants et quelque quatre cents «clients».

Au cours de la perquisition, les policiers ont découvert des «listings» où figurait le nom de P. C., quarante-cinq ans, ancien traducteur au ministère de la Justice belge qui, en 1981, avait été renvoyé pour un vol de documents administratifs, et avait écoppé de six mois de prison. L'étonnement a été grand lorsque les enquêteurs ont trouvé également le nom d'un de ses collègues, M. D., vingt-neuf ans, employé en activité au ministère de la Justice, dont la tâche consiste à traduire les informations du groupe TREVI, cellule de travail qui réunit l'ensemble des

ministres de l'intérieur européens pour coordonner la lutte antiterroriste. Et les policiers n'étaient pas au bout de leurs surprises.

Lorsqu'ils ont arrêté Michel Felu, quarante-cinq ans, déjà incarcéré pour pédophilie, ils ont découvert que ce dernier avait réussi à se faire prêter des locaux dans les caves de l'U.N.I.C.E.F. par le directeur de l'organisme lui-même. Par la suite, M. F. les avait transformés en studio de prises de vues.

Les dirigeants de ce trafic gèrent leurs «affaires» de façon très moderne. Les détails sur les enfants «disponibles» et la liste complète de la clientèle étaient répertoriés sur ordinateur.

Benoît GASPARD

Pornohandel

VERVOLG VAN BLADZIJDE 1

Klusjesman

De aanhouding van C. en C. was slechts het topje van de ijsberg. Op 25 februari werd in de gebouwen van het VN-Kinderfonds, Unicef, Kunstlaan te Brussel, gesnuffeld in de persoonlijke kast van M. F., uit Tienen, die bij de organisatie een tijdelijke job als klusjesman in los verband had aangenomen en op het punt stond dit werk op te geven. Een en ander van F. werd meegenomen, onder meer een personal computer waarin hij gegevens over het circuit van pedofilie en kinderporno had opgeslagen. Unicef heeft inmiddels in een mededeling beklemtoond dat het wat zijn werking betrof, geen uitsaans had met de man. Felu werd diezelfde dag nog aangehouden.

's Anderendaags leverde onderzoeksrechter Paulus een aanhoudingsbevel uit tegen M. D., wonende te St.-Joosten-Node. D. is vertaler bij het ministerie van Justitie, en daar belast met de vertaling van informatie betreffende de zogenaamde TREVI-groep, die zich op Europees vlak bezighoudt met de bestrijding van het terrorisme.

Op 27 februari vlogen R. D. en R. V., beiden uit Antwerpen, achter de tralies, verdacht van betrokken-

heid bij het schandaal. Het koppel zou zijn kinderen hebben «verhuurd» met de bedoeling er winst uit te slaan. Ondertussen was onderzoeksrechter Bellemans overgegaan tot de aanhouding van M. uit Dilbeek.

Nederlandse tak

Het onderzoek werd naarstig voortgezet en nog een aantal personen werd voor ondervraging meegenomen. Dat leidde tot de arrestatie van J. M., een 42-jarige dokter uit Kraainem.

Ondertussen was een rogatoire commissie in het Nederlandse Delft er in geslaagd een zekere W. in te rekenen die vanuit Nederland voor het CRIES werkte. Bij hem thuis ontdekte de politie een laboratorium voor de ontwikkeling van pornofoto's. W. zou verantwoordelijk zijn geweest voor de verspreiding en verkoop van kinderpornografie vanuit Nederland naar België.

De uitbuiting en het seksuele misbruik van kinderen die thans aan het licht werden gebracht, dagtekenen niet van vandaag. Uit de in beslaggenomen documenten bleek dat de handel sinds lang welig tiert. Stapels foto's van de misbruikte kinderen zijn jaren oud en het zal dan ook niet makkelijk zijn de jonge slachtoffertjes te identificeren. De komende dagen en weken worden trouwens nog meer onthullingen en aanhoudingen in dit pijnlijke dossier verwacht.

Libération BELGIQUE 12-3

Démantèlement d'un réseau de prostitution infantine

Choisis sur catalogue par des pédophiles argentés, des enfants de cinq à douze ans travaillaient pour un réseau très organisé de pornographie et de prostitution

Bruxelles, correspondance

Le C.R.I.E.S. (Centre de recherche et d'information sur l'enfance et la sexualité), sis chaussée d'Ixelles, au cœur d'un quartier respectable de Bruxelles, avait pour vocation sociale avouée d'aider les pédophiles. Depuis plusieurs années, il obtenait des résultats certainement encourageants, mais ses méthodes, pour efficaces qu'elles soient, laissaient à désirer. C'est en tous cas la conclusion à laquelle est arrivée la brigade des mœurs de la PJ bruxelloise, qui au terme de plusieurs mois d'enquête a révélé qu'il s'agissait en fait d'un réseau de pornographie et de prostitution infantine avec des prolongements en Hollande.

Une organisation ultra-moderne qui fournissait à ses quelque 400 clients

un vaste choix d'enfants de cinq à douze ans sur catalogue (un millier de photos ont été saisies) et publiait un bulletin de liaison baptisé *Esprit*. Neuf personnes ont été arrêtées. Encore plus fort : l'UNICEF est impliquée et le directeur de sa branche belge envisageait même mardi, rapporte le quotidien *Le Soir*, de donner sa démission.

Les mœurs du malheureux ne sont certes pas en cause. Mais l'un des inculpés, M. F., était employé au siège de l'UNICEF où il était d'abord entré dans le cadre de l'aide aux chômeurs, et avait même logé clandestinement dans les caves il y a quelques années. Il avait profité de son emploi et de sa connaissance des lieux pour utiliser les labos photos de l'UNICEF et de ses ordinateurs pour

informatiser le réseau. Il aura fallu une perquisition policière dans les bureaux de l'organisation humanitaire pour que le pôt au roses soit découvert.

Parmi les autres inculpés, un employé du ministère de la Justice, M. D., chargé entre autres de la traduction des dossiers confidentiels du groupe européen de lutte antiterroriste TREVI, un médecin respectable, et un couple d'Anversois qui «louait» son propre enfant à l'association.

Le cerveau de ce trafic, par contre, n'était pas un inconnu. P. C. est un ancien traducteur (lui aussi) de... la Police judiciaire, qui avait été condamné en 1981 pour avoir livré à l'hebdomadaire gauchiste *Pour* des microfiches B (dites de moralité). Remata CUDICIO

De Morgen 13-3 **Brussel**
10 aanhoudingen in zaak kinderprostitutie

BRUSSEL (Belga).- In verband met de enkele dagen geleden in Brussel, in het "Centre de Recherche et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité" (CRIES), aan het licht gekomen zaak van kinderprostitutie zijn gisteren nog twee mensen aangehouden. Hun identiteit is niet vrijgegeven.
 Een eerste aanhouding gebeurde

in Brussel, een tweede in Nederland. Bij deze laatste gaat het om een vrouw.
 Alle arrestanten worden beschuldigd van aanslag op de eerbaarheid, met of zonder geweld en aansporen tot prostitutie. Naar verluidt zouden de kinderen die bij de zaak betrokken waren hoofdzakelijk jongetjes zijn. Het onderzoek zal vermoedelijk ver-

scheidene maanden aanslepen ondermeer om de identiteit van de kinderen en eventueel van hun ouders te achterhalen. Tot nu toe zijn er slechts een zestal kinderen geïdentificeerd aan de hand van in beslag genomen pornofilms. Intussen heeft het onderzoek zich ook uitgebreid tot een vijftiental landen. De Belgische justitie heeft een reeks signalen-

ten doorgeseind naar o.a. Nederland, Zwitserland, Duitsland, Spanje, Canada en de Verenigde Staten.

Het is trouwens nog maar twee jaar geleden dat een Amerikaanse organisatie, "Defence for Children International" Amsterdam uitriep tot een centrum voor kinderprostitutie.

Elf aanhoudingen in zaak Brusselse kinderprostitutie

BRUSSEL (Belga).- De onderzoeksrechter te Brussel heeft een elfde persoon aangehouden in de zaak van de kinderprostitutie in het Brusselse. Het betreft de 39-jarige Dominique P. uit Chaudfontaine. Hij is geneesheer en heeft een kabinet te Jette. Dominique P. werd aangehouden omdat hij informatie ter beschikking heeft gesteld van de CRIES. Het is in de lokalen van de CRIES te Brussel dat de kinderprostitutie plaatsvond.

DE MORGEN
 20 MAART 1987

Bende vervaardigt kinderporno in 1/4 gebouw Unicef 11-3

BRUSSEL (AP) — De Belgische politie heeft een bende opgerold die kinderporno maakte, en daarvoor onder meer foto's zou hebben genomen in de burelen van UNICEF.

In Delft werd de Nederlander J. W. gearresteerd nadat in zijn woning kinderporno was aangetroffen.

Een van de Belgische arrestanten, de 45-jarige M. F. wordt ervan verdacht dat hij het Brusselse kantoor van UNICEF heeft gebruikt om pornografische foto's te maken van kinderen van twaalf tot zestien jaar. Bovendien zou hij met de computer van UNICEF een geïllustreerde catalogus hebben gemaakt van kinderen die voor sex beschikbaar waren.

De voorlichter van UNICEF-België zei dinsdag dat F. als schoonmaker bij de VN-organisatie werkte en dat hij onmogelijk de zeer moderne en ingewikkelde computer had kunnen gebruiken.

Onder de arrestanten bevond zich ook een echtpaar dat hun kind had laten gebruiken voor pornofoto's. Bij de vijf overige verdachten zijn een functionaris van het ministerie van Justitie, een oud-politieman en een arts.

Bij het onderzoek werd ook ontdekt dat een Brusselse hulporganisatie voor pedofielen, het Centre de Recherche et d'Information sur l'Enfance et la Sexualité (CRIES), heeft geholpen om volwassenen in contact te brengen met kinderen voor seksuele doeleinden.

Burelen Unicef gebruikt voor kinderporno 11-3

Van onze redactie buitenland
 BRUSSEL - De Belgische politie heeft met negen arrestaties een bende opgerold, die kinderporno maakte. Onder meer zouden foto's zijn gemaakt in de burelen van Unicef, het kinderfonds van de VN.

Volgens het Openbaar Ministerie werd eind vorige maand een inval gedaan in 16 woningen en kantoren. Vijftien mensen werden verhoord, onder wie de negen die later zijn gearresteerd. In Delft werd de Nederlander J.W. gearresteerd nadat in zijn woning kinderporno was aangetroffen.

Een van de arrestanten, de 45-jarige Michel F. wordt ervan verdacht dat hij het Brusselse kantoor van Unicef heeft gebruikt om pornografische foto's te maken van kinderen van 12 tot 16 jaar. Voorts dat hij met de computer van Unicef een geïllustreerde catalogus heeft gemaakt van kinderen die voor sex beschikbaar waren. Tot de arrestanten behoren een arts, een functionaris van het ministerie van Justitie en een oud-politieman.

'Elk kind dat jat, moet op zijn lazer krijgen'

Over enkele weken krijgt de Raad van State van het ministerie van justitie een wetsvoorstel dat een einde moet maken aan de beslotenheid van de zitting bij de kinderrecht. Het strafproces voor jongeren gaat meer lijken op het proces voor volwassenen. Een kijkje achter de nog gesloten deuren van de Utrechtse kinderrecht.

Door onze redacteur
MAARTEN HUYGEN

UTRECHT, 13 maart — In de wachtkamer voor de Utrechtse kinderrecht zit een magere, kleine jongen met vuile kleren aan. Hij kan niet ouder zijn dan veertien jaar. Naast hem zit een gesoigneerde, fraai geklede man van half in de dertig. „Heb je geen advocaat?“, vraagt hij aan de jongen. „Ik neem nooit een advocaat“ antwoordt die.

„Blijf je vanavond nog hier?“, vraagt de jongen even later. „Nee, ik heb geen tijd. Ik moet terug naar Groningen“, antwoordt de man.

Sommige kinderen in de wachtkamer hebben wel een advocaat maar geen ouders bij zich. Want hoewel ouders van de jeugdige verdachte bij de kinderrecht worden opgeroepen, komen ze niet altijd opdagen. Volgens magistraten en advocaten laten ouders steeds vaker verstek gaan. Dit hangt niet alleen samen met nonchalance van de ouders maar ook met de grotere zelfstandigheid die in het algemeen aan kinderen wordt toegekend. Mr. F. Baars, directeur van de Raad van Kinderbescherming Amsterdam: „Wat heeft het voor belang om de ouders er nog bij te halen als het kind hen in jaren niet gezien heeft“.

De wetgever wil in de kinderrechtprocedure meer dan vroeger nadruk leggen op de zelfstandigheid dan op de bescherming van het kind. Over enkele weken gaat er een wetsontwerp van Justitie naar de Raad van State dat de kinderen niet alleen meer rechten maar ook meer verantwoordelijkheid geeft in strafprocedures. Dit ontwerp komt op advies van de Commissie Anneyeldt (1982) over jeugdstrafrecht. Het ontwerp is een stap terug van de zorgzame samenleving die de wetgever van 1961 voor ogen had. Het kind wordt geïndividualiseerd.

Volgens het wetsontwerp zou het kind bijvoorbeeld een bezwaarschrift tegen de dagvaarding kunnen indienen. De vanzelfsprekende beslotenheid van de zitting bij de kinderrecht wordt opgeheven.

„Er is een omslag in het kin-

derrecht. Van een welzijnsvisie zijn we terecht gekomen op een meer juridische visie“, zegt de onder andere in kinderzaken gespecialiseerde Utrechtse officier van justitie, mevrouw mr. A.C.M.P. van Breukelen van Aarnhem. „Zestig procent van de kleine criminaliteit komt van minderjarigen. Elk kind dat jat, moet op zijn lazer krijgen. Als dat niet gebeurt, blijft het doorgaan. Vroeger was kinderdiefstal signaalgedrag voor 'moeilijkheden thuis'. Nu trekken we een duidelijke streep. We moeten nooit iets laten zitten. Als we de jeugdcriminaliteit goed tegemoet treden, gaat 80 procent met de leeftijd weer over.“

Uitsluitend vrouwen

De sfeer bij de kinderrecht (in de regel voor jongeren van 12 tot 18 jaar) is gemoedlijker dan

die bij de strafkamer. Op een willekeurige woensdagochtend zijn er uitsluitend vrouwen op de zitting: officier van justitie, rechter, griffier, deurwaarder en in de meeste gevallen de strafpleiter zijn van dezelfde kunne. Van Breukelen betreurt deze eenzijdige samenstelling en moedigt ook mannen aan om meer kinderzaken te nemen. Zij vindt dat er soms een te zacht imago van de rechtszitting uitgaat. Marokkaanse jongeren nemen vanuit hun culturele achtergrond een vrouwelijke kinderrecht vaak niet serieus. „Ik denk soms wel eens dat ze banger zijn voor hun ouders dan voor de rechter“, zegt Van Breukelen.

Advocate mevrouw mr. A.W. Rops vindt eventuele vrouwelijke „gevoeligheid“ juist een voordeel. Zij denkt dat een jonger kind „zich wellicht meer vertrouwd voelt bij een vrouw“.

Pag. 7: Vervolg

Jonge rechters stemden veelal op linkse partijen

Door een onzer redacteurs

VELDHOVEN, 20 maart — Jonge rechters en officieren van justitie hebben bij de verkiezingen voor Provinciale Staten in grote meerderheid links gestemd.

Uit een enquête gehouden aan het einde van het congres van Rechterlijke ambtenaren in opleiding (raio's) in Veldhoven blijkt dat D66 het meest populair is, op de voet gevolgd door de PvdA. De belangstelling voor de VVD en het CDA is van dezelfde orde als die voor klein links. 123 jonge rechters en officieren deden mee aan de enquête. Veertig stemden er op D66, achtendertig op de PvdA, zeventien op het CDA, vijftien op de VVD en twaalf op klein links. Een rechter in opleiding sprak de voorkeur uit voor klein rechts.

Mr. L. R. van der Weij, rector van de Stichting studiecentrum rechtspleging, waarvan de raio-opleiding deel uitmaakt, maakt zich geen zorgen over een mogelijk gebrek aan representativiteit van de nieuwe rechterlijke macht. „De selectiecommissie ontmoet ook geen afspiegeling van de Nederlandse samenleving.“ Hij zegt met de uitslag „niet de minste moeite“ te hebben. „Je zou eerder een verrechtsing verwachten na een selectie op de middelbare school en tijdens de rechtenstudie.“

'Gezag van ouders is tanende'

Vervolg van pagina 1

Tijdens de zitting bij de kinderrecht staan partijen weinig op hun ponteneur. De officier van justitie richt zich rechtstreeks tot de verdachte: „Omdat jij op zijn brommer reed, kwamen die jongens natuurlijk achter je aan. Jij hebt hen toen met een mes bedreigd. Dat vinden wij heel erg.“ De kinderrecht vraagt altijd of de verdachte alles begrepen heeft. Na een zaak praten de officier van justitie en de rechter ontspannen na als bridgespelers over een afgelopen partij. Officier: „Ik had 48 uur werk geëist. Dat vond ik wel genoeg.“ Rechter: „Ik gaf toch 50 uur, want hij werkt toch geen acht uur per dag.“

Bij het kinderstrafrecht zijn de officier en de rechter tot samenwerking verplicht. De kinderrecht moet bijvoorbeeld een machtiging geven voor niet-vervolgging onder voorwaarden. Als de officier met haar requisitoir komt, heeft de kinderrecht zich al uitgebreid in de zaak verdiept. Ook de Raad van Kinderbescherming heeft dan advies gegeven. Bewijsrechtelijke problemen treden weinig op. De meeste jongeren kennen meteen aan de politie wat ze op hun kerfstok hebben.

Bijna alle jeugdige verdachten hebben hun misdrijven met vriendjes gepleegd. De aanwezige ouders wijten de problemen van

hun kinderen vaak aan de slechte vrienden. „Kinderen zijn sportiever dan ouders. Ze zeggen tenminste dat ze het zelf gedaan hebben“, zegt kinderrecht mevrouw mr. A. Abbema.

„Nu we in een nieuwe wijk wonen, heeft hij niets meer gedaan“, zegt een vader over zijn zoon die van buitenaf met een steen een lamp in een klaslokaal stukgooide, terwijl er nog mensen in het lokaal waren en die vervolgens de achtervolgende leerkracht met een mes op een afstand had gehouden.

„Ik heb geen enkele last van hem“, zegt een alleenstaande moeder, wiens werkloze kind anderen met een mes heeft bedreigd. „Hij zit altijd boven plaatjes te draaien. Af en toe drinkt hij een glaasje cola. Hij heeft ook iets met poezen. Hij heeft er wel drie.“

Volgens Abbema horen de meeste ouders pas van de politie wat er werkelijk met hun kind aan de hand is.

Welvaart

Aan iedere verdachte wordt gevraagd of hij moeite gedaan heeft de gemaakte schade te vergoeden. „We hebben vroeger te veel laten liggen. De welvaart kon niet op. Het was een vanzelfsprekendheid dat de verzekering de schade zou dekken“, zegt Van Breukelen.

„De ouders lagen voor de tv en dachten dat het zo'n vaart niet zou lopen. Waarom maken ze zich nou druk over het intrappen van een ruitje.“

Om kinderen hun leven te laten beteren krijgen ze vaak alternatieve straffen in de vorm van gedwongen, onbetaalde tewerkstelling. Zowel ouders als kinderen hebben daar goede ervaringen mee. Volgens advocate Rops zit er wel een stijgende lijn in de aantallen uren werk die worden opgelegd. Hoewel Van Breukelen sterk voor alternatieve sancties is, beschouwt ze het niet als een „heilsleer“. „Alternatieve straffen zijn de dooddoener van de dag“, zegt ze. „De nadruk ligt bij de afdoening door Justitie, terwijl de nadruk moet liggen bij de ouders en bij de scholen.“ Van Breukelen denkt echter wel dat Justitie door duidelijker positie te kiezen dan vroeger, veel kan rechttrekken.

Hoewel veel jeugdcriminaliteit samenhangt met de slechte omstandigheden thuis, kunnen ook oplettende ouders misdrijven van hun kinderen niet altijd voorkomen, meent Baars. „Het gezag van de ouders is tanende. Daarbij komt dat de pakkans bij een misdrijf veel geringer is dan vroeger. Iemand kan wel eens een keer een grammofonplaatje jatten. Maar als het telkens lukt, gaat het goed mis. Er moet dan een halt worden toegeroepen.“

JUSTITIE MAAKT HET ZICH LASTIG DOOR VERMEENDE RELSCHOPPERS MET ARTIKEL 140 AAN TE PAKKEN VOLKS

Officier moet bewijzen dat krakers geweld tot doel hadden

Van onze juridische redacteur
AMSTERDAM — Het Openbaar Ministerie in Arnhem heeft voor een fors politie-ingrijpen tegen Nijmeegse kraak-opperhoofden alles uit de kast gehaald. Een omvangrijke politiemacht en een onder wat stof bedolven strafrechtelijk artikel kwamen er aan te pas om de „schimmige figuren“, die gezien worden als de aanstichters van aanzienlijke vernielingen bij kraakrellen, aan te houden.

Officier van justitie Leeman heeft gezegd nieuwsgierig te zijn naar het oordeel van de rechter over gebruikmaking van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht. Zo blijkt justitie vandaag de dag dus te opereren. Geen tevoren zorgvuldig overwogen toepassing van het strafrecht, maar in het wilde weg iets proberen en dan maar afwachten of de rechter vindt dat het door de beugel kan. Dat heet creatief strafrechtelijk beleid.

Het bewuste artikel 140 luidt: „Deelneming aan een rechtspersoon die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of een geld-

boete van de vierde categorie.“ Die boete categorie gaat tot 25 duizend gulden.

De officier van justitie, die straks op grond van dit artikel de *actores intellectuales* van de Nijmeegse kraakbeweging veroordeeld wil zien, zal het niet makkelijk krijgen. En als het hem lukt, is het nogal voorspelbaar dat de zaak aan hogere rechtscolleges zal worden voorgelegd.

De aanklager zal om te beginnen aannemelijk moeten maken dat de acht arrestanten kunnen worden aangemerkt als deelnemers in een rechtspersoon. Zij zullen zich er zelf niet van bewust geweest zijn. Rechtspersonen zijn naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen, stichtingen en verenigingen. Een rechtspersoon staat voor het recht gelijk aan een natuurlijk persoon, dat is gewoon een mens. Het minst moeilijk zal zijn te betogen dat de krakers tot een vereniging behoorden.

Een vereniging ontstaat nogal gemakkelijk, helemaal zonder formaliteiten. Alleen al de bedoeling van meer dan een persoon om een samenwerkingsverband op te richten kan genoeg zijn om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen. Verenigingen zijn er in een bonte verscheidenheid en zij zijn actief met zeer uiteenlopende doelstellingen in het maatschappelijk leven. Meestal heeft een vereniging statuten, maar dat hoeft niet. De

deze week overleden prof. Pitlo noemde de vereniging het *sanusje-van-alles* onder de samenwerkingsvormen.

In de Nijmeegse zaak gaat het om de vraag of actiegroepen, zoals kraakbewegingen, al of niet een vereniging zijn. Toen er in de jaren zeventig nieuw verenigingsrecht werd ingevoerd, werd in de Memorie van Antwoord opgemerkt dat het ervan afhangt hoe zo'n groep zich in het rechtsverkeer gedraagt. „Bij voorbeeld of zij als zelfstandige organisatie gelden inzamen en daartoe bank- of girorekeningen openen“.

De — lagere — rechtspraak gaf daar een wat duidelijker antwoord op. Een groep krakers, die zich de Leefwerk-groep noemde en uit ruim twintig in de anonimiteit gehulde personen bestond, werd als vereniging beschouwd. Uit het feit dat die individuen als groep naar buiten traden, kon volgens de rechter worden opgemaakt dat zij voor een bepaald doel wilden samenwerken.

Een gevaarlijke ontwikkeling, die er toe zou kunnen leiden dat elke toevallige samenscholing van mensen als een vereniging wordt beschouwd. Wie samen met honderd anderen in een bus stapt die als gevolg van wapengeguld door een van de passagiers tegen de chauffeur fataal in de greppel belandt, zou als lid van een vereniging mede aansprakelijk kunnen zijn. Immers, de

passagiers zijn in principe gelijkgezinden, zij willen met de bus van A naar B.

Woningnood

Nu de Nijmeegse kraakvereniging Voor zover er al van een samenwerkingsverband sprake zou kunnen zijn, wilden de krakers iets ondernemen tegen woningnood en leegstand. Maar dan loopt er iets uit de hand, sterker nog, een stelletje geteisme uit de kraakbeweging gedraagt zich ernstig crimineel en opent reept het Openbaar Ministerie van „een rechtspersoon die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven“.

De aanklager zal moeten kunnen waar maken dat de kraakbeweging mede ten doel had vernielingen aan te richten. De Hoge Raad heeft in 1978 in de uitleveringszaak van de Duitse RAF-leden Folkerts en Wackernagel gezegd dat voor de toepassing van artikel 140 niet vereist is dat de vereniging de uitsluitende bedoeling heeft misdrijven te plegen. Een rechtspersoon heeft volgens het hoogste rechtscollege ook dan het plegen van misdrijven „tot oogmerk“ als zij het plegen van misdrijven tot „naaste doel“ heeft, hoe nobel het einddoel in haar voorstelling ook moge zijn. Zo streefde de RAF het vermeende noble doel na om het ware gezicht van het kapitalisme bloot te leggen en schuwde niet daartoe geweldadige middelen te gebruiken.

Maar toen Van Agt nog minister van Justitie was, zei hij op kamervragen dat leden van de Palestijnse terreurgroep Zwarte September hier in Nederland niet gezien moesten worden als optredend in verenigingsverband.

De tegenstelling tussen einddoel en naaste doel speelde — lang geleden, in 1894 — in een bekende strafzaak tegen bestuursleden van de Sociaal Democratische Bond, de organisatie van Domela Nieuwenhuis. Die vereniging verklaarde het plegen van misdrijf niet te verwerven om tot een in haar voorstelling edel einddoel te geraken: het omverwerpen van de maatschappelijke orde.

De gezaghebbende auteurs Noyon en Langemeijer merken hierover op: „Welnu, als een vereniging een op zich zelf niet crimineel einddoel voorstelt, dat alleen onder bepaalde omstandigheden door het plegen van misdrijven kan worden bereikt, dan is dit nog niet een vereniging als bedoeld in artikel 140. Daarin wordt bedoeld op een vereniging, in het leven geroepen of feitelijk werkzaam om die misdrijven te plegen.“

Het Openbaar Ministerie heeft in Nijmegen geen gelukkige greep gedaan door over de rug van de kraakbeweging ernstig criminele brandstichters en vernielers aan te pakken. Met nog iets meer creativiteit had dat ook langs andere weg gekund.

VICTOR LEBESQUE

Advocaat uit kritiek op begeleiding verdachte

1985

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — „Als er nog eens moet worden bezuinigd, dan kan dat bij de reclassering gebeuren”, vond mr. W. Burgers. De advocaat van de 19-jarige Utrechter R. S. verweet de reclassering dat zij had nagelaten deze verdachte behoorlijk te begeleiden. S. stond terecht voor het aanranden van drie vrouwen. Officier van justitie mr. H.D. Bergkotte eiste tegen hem een gevangenisstraf van twaalf maanden, waarvan de helft voorwaardelijk. De officier wil hem tevens verplicht laten opnemen in een gesloten inrichting voor volwassenen.

De man had in de periode van 15 oktober tot 4 december 1986 in Utrecht in totaal negen vrouwen aangerand door hen onverhoeds bij de borsten te pakken. Bij de politie had hij verklaard dat dat plotseling in hem was opgekomen.

Begin 1986 was de Utrechter voor zijn seksuele problemen opgenomen in een inrichting, nadat hij een soortgelijk feit had begaan. In april had een psychiater geadviseerd de man te laten behandelen in een gesloten inrichting, omdat de kans op herhaling aanwezig was.

„Dat klopte ook”, zei de voorzitter van de rechtbank, mr. Th.

Clarenbeek, „want u staat nu weer hier”. De verdachte zei na enige aarzeling dat hij nu bereid is zich te laten opnemen.

De officier nam het advies van de psychiater over. Hij noemde het ongelukkig dat nog geen inrichting is gevonden waar de man kan worden opgenomen.

Reclassering

„Mijn cliënt heeft zijn eerste straf al gehad: de reclassering”, zei zijn advocaat. Mr. Burgers verweet de reclassering dat ze uit pure onwil een goede begeleiding hadden laten afspringen. „We kregen te horen dat we zelf maar hulp moesten zoeken, maar daar hebben we nog geen tijd voor gehad”.

Mr. Burgers haalde ook uit naar de districtspsychiater die slechts begeleiding door het RIAGG kon adviseren. De raadsman vond dat de recht-

bank het advies van de psychiater niet hoefde over te nemen: „Er werd toen opname in een gesloten inrichting geadviseerd, omdat S. nog niet bereid was zich vrijwillig te laten opnemen. Hij had toen ook nog geen inzicht in zijn ziektebeeld. Dat is nu allemaal veranderd”.

De advocaat pleitte voor een gevangenisstraf gelijk aan het voorarrest. Voor een gedwongen opname voorde hij niets: „Hij heeft al zoveel tijd in inrichtingen doorgebracht waar hij zich alleen bezig hield met het plakken van etiketten. Hij kreeg echter nooit hulp”. De advocaat ziet meer heil in een voorwaardelijke gevangenisstraf met als bijzondere voorwaarde toezicht van de reclassering. Mr. Burgers beloofde de rechtbank te blijven zoeken naar een geschikte inrichting die zijn cliënt wil opnemen.

De rechtbank doet uitspraak op 31 maart.

Korthals Altes in Senaat: 'Misbruik hoger beroep hindert rechtspleging'

Door onze parlementaire redacteur

NRC

DEN HAAG, 25 maart — De strafrechtpleging dreigt te worden ondermijnd door misbruik van de beroepsmogelijkheden. Minister Korthals Altes (justitie) zei dit gisteren in de Eerste Kamer bij de behandeling van zijn begroting.

Volgens de minister kan de wetgever de verantwoordelijkheid om misbruik van strafprocesrecht te beperken niet langer uit de weg gaan. Hij noemde als bestaande euvels waardoor de strafrechtpleging wordt „verstopt”, onder meer het te vaak hanteren van bezwaarschriften tegen de dagvaarding, het tegen beter weten in aantekenen van hoger beroep en een wassende hoeveelheid gratieverzoeken.

De rechtspraak dienen wij, aldus de minister, niet te laten verstoppelen door grote aantallen juridisch minder belangrijke zaken. Volgens hem betekent het streven naar doelmatigheid niet de weg van de minste weerstand, maar komt het erop aan het recht niet uit de hand te laten lopen doordat burgers hun toevlucht gaan nemen tot eigenrichting. Het is naar de mening van de minister tegenwoordig uitgesloten alle verdachten op de klassieke wijze te berechten — zo is het euvel van massale winkeldiefstallen en verkeersdelicten zijns inziens onbe-

heersbaar voor de klassieke normen van juridische afdoening. Tegenover professor Glastra van Loon (D66) ontkende de bewindsman dat het toepassen van de mogelijkheden van moderne techniek in de strafrechtpleging de grens met de politiestaat nadert. Glastra van Loon betoogde in de laatste ronde van het debat in de Eerste Kamer nog eens dat doelmatigheid geen criterium voor het handhaven van de beginselen van de rechtstaat mag zijn en dat het beleid niet afhankelijk mag worden gesteld van de groeiende criminaliteit.

Mr. Heijne Makkreel (VVD) wees op door de minister te entameren wetgeving inzake bewijsregels voor de vaststelling van onrechtmatig verkregen voordeel (de minister had inzake de bewijslastverdeling nog geen definitief standpunt, al wilde hij handelen in verdovende middelen ontmoe-digen door het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel).

De Eerste Kamer aanvaardde gisteren de begroting van justitie.

ROOIE VROUWEN ONDERSCHRIJVEN PETITIE LIBERALISERING SEKSUEEL CONTACT

De Rooie Vrouwen hebben onlangs een petitie ondertekend waarin een compromis voorstel wordt gedaan ten aanzien van het al of niet strafbaar zijn van seksuele handelingen met en tussen kinderen van 12 tot 16 jaar. Deze petitie, die op initiatief van het COC tot stand is gekomen, is op 15 januari aan de minister van Justitie, Korthals Altes, aangeboden. In de petitie wordt bepleit dat weliswaar het verbod op seksueel contact met jongeren onder de 16 verboden blijft, maar dat in een aantal -duidelijk omschreven gevallen- niet tot vervolging wordt overgegaan. Op dit moment is alle seks met en tussen jongeren onder de 16 verboden. Maar als zo'n seksueel contact bij politie of justitie bekend wordt, wordt lang niet altijd tot vervolging overgegaan. Wat te doen in dit geval: een meisje van 17 heeft een relatie met een jongen of meisje van 15?

Blijkens zijn voorstellen van november 1985 wilde de minister van Justitie het verbod op seksuele contacten met jongeren tussen 12 en 16 jaar vervangen door een verbod op seksueel misbruik. Er barstte een storm van protesten los en de minister haastte zich te verklaren dat als de Raad van State het met die kritiek eens zou zijn, hij zou overwegen zijn wetsvoorstel aan te passen. Het advies van de Raad van State is nog niet openbaar, maar tussen nu en 1 april zal 'een' wetsvoorstel naar de kamer worden gestuurd. Bij het aanbieden van de petitie verklaarde de minister dat er in het kabinet nog geen overeenstemming was over wat er nu precies in de wet zou moeten komen. Sterker, hij was er zelf nog niet uit wat hij aan het kabinet zou voorstellen. Blijven bij zijn eigen mening, of toegeven aan de druk van de politieke opinie? Helemaal toegeven -wat de minister absoluut niet wilde maar zijn CDA-broeders waarschijnlijk wel- aan die druk zou betekenen dat de wet op dit punt niet veranderd wordt. En dat zou voor het vervolgingsbeleid kunnen betekenen dat er harder opgetreden moet worden. We kennen datzelfde principe uit de abortusgeschiedenis: de wet verbod, de praktijk was liberaal. Geen wetswijziging zou sluiting van klinieken hebben betekend. Het voorstel dat in de petitie tot versoepeling van de strafbaarstelling van seksuele handelingen met en tussen kinderen van 12 tot 16 wordt gedaan, zal een belangrijke rol gaan spelen in de discussie.

Korthals Altes: haast maken met terugkrabbelen na storm van kritiek. Zeker gezien het feit dat er zoveel, en uit zo verschillende hoeken, ondertekend hebben. Want behalve de Rooie Vrouwen en de Jong Socialisten hebben ook mensen als Jacqueline Soetenhorst, Hedy d'Ancona en Gerda van Dijk individueel getekend.

Voorhoeve pleit voor omkering bewijslast bij zware criminelen

Vk 3-3

Van onze politieke redactie

DEN HAAG — VVD-fractievoorzitter Voorhoeve vindt dat zware criminelen zelf maar moeten bewijzen dat ze onschuldig zijn. In een maandag door de VVD verspreide verklaring zegt de liberale leider dat omkering van de bewijslast onder voorwaarden mogelijk moet zijn, met name bij de georganiseerde criminaliteit. In het huidige strafrecht moet de officier van justitie bewijzen dat een verdachte schuldig is.

Voorhoeve vindt ook dat een crimineel moet kunnen aantonen dat hij bepaalde bestanddelen in zijn vermogen op legale wijze heeft verworven. De VVD'er noemt als voorbeeld met zwart geld gekochte pleziervaartuigen en buitenlandse villa's. Als de verdachte hierin niet slaagt, moet het roerend en onroerend goed maar in beslag worden genomen.

Volgens Voorhoeve wordt zware, zeer lucratieve criminaliteit vaak onvolgende afgeschrikt door boetes en cellstraffen. De liberale fractievoorzitter wil criminelen daarom in hun portemonnee pakken. Hij pleit voor een „buitgerichte opsporing” van zowel ernstige criminelen als hun organisaties.

„Dit vereist”, aldus Voorhoeve, „een wat andersgerichte oriëntatie van politie en Openbaar Ministerie. Het Wetboek van Strafrecht en de Wet Economische Delicten bieden hiervoor reeds mogelijkheden die beter kunnen worden benut.” Omdat grote, crimineel verworven vermogens vaak in het buitenland worden ondergebracht, is volgens Voorhoeve een nauwe samenwerking met andere landen nodig.

Politieaanhoort negen maanden eisen na incest

Bh
18-3

DEN HAAG — „Het is betreurenswaardig dat de vrouw van deze verdachte gereageerd heeft door onmiddellijk aangifte te doen. Niet zozeer het belang van haar kind heeft daarbij voorop gestaan als wel een enorme rancune jegens haar man. Ze wilde hem kapot maken dat heeft ze hem met zoveel woorden gezegd. En dat is haar gelukt”.

Met deze woorden trachtte raadsman mr. H.H. Barendrecht gisteren de rechtbank in Den Haag ervan te overtuigen dat zijn cliënt, een 53-jarige brigadier van politie, al zwaar genoeg heeft geboet voor het feit dat hij vorig jaar juli zijn 10-jarig stiefdochtertje Yvette enige malen „ontuchtig heeft betast”. En dat een vonnis van negen maanden, waarvan vijf voorwaardelijk, zoals de officier vorderde, de genadeslag voor hem betekent. „De affaire is uitvoerig in de kranten gekomen. Verdachte is elf dagen vastgehouden op het bureau. De korpsleiding heeft hem geschorst en hij mag niet meer in Wassenaar komen, waar hij 20 jaar heeft gewoond en gewerkt. Een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf zal onvermijdelijk leiden tot zijn ontslag uit het korps”. Officier van justitie mr. J.Th. de Wit vond dat er andere factoren in aanmerking moeten worden genomen: „Het afkeurenswaardige van dit gedrag moet in brede kring aandacht krijgen”. Hij benadrukte de psychische schade die slachtoffers van incest berokkend wordt, en die niet zelden leidt tot depressies, neurosen, zelfmoordneigingen, crimineel gedrag, of angst voor seksuele contacten. „Uit de verklaring van het kind blijkt dat ze niet gediend was van de handelingen van haar stiefvader en dat ze bang voor hem was. Hier zijn niet alleen de belangen van de verdachte in het geding”. Verdachte is inmiddels gescheiden. Hij trekt bijstand en woont in Emmeloord bij zijn bejaarde ouders. „Hij leeft daar volkomen geïsoleerd”, aldus mr. Barendrecht, „niet alleen de contacten met al zijn oude kennissen zijn afgesneden, maar ook in Emmeloord is men blijikbaar op de hoogte. Zijn auto is al twee maal door onbekenden beschadigd. Zoveel vergelding is buiten proportie. En een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf zal rampzalige gevolgen hebben”. Uitspraak 31 maart.

Sex met kind bestraft
volkskrant 6. 02. 87
ZWOLLE — De Zwolse rechtbank heeft de 49-jarige L. G. uit Zwolle veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf omdat hij seksuele gemeenschap had met een nu zestienjarig meisje. De gemeenschap strekte zich uit over de jaren 1983 tot en met 1986. De rechtbank achtte verkrachting niet bewezen.

Tien maanden voor ontucht
volkskrant 6. 02. 87
ZWOLLE — De meervoudige kamer van de Zwolse rechtbank heeft de 56-jarige J. N. wegens ontucht veroordeeld tot tien maanden gevangenisstraf, waarvan drie maanden voorwaardelijk. N. werd schuldig bevonden aan het meermalen plegen van ontucht met een tienjarig meisje. In het verleden werd hij voor soortgelijke feiten al vele malen veroordeeld.

Ouders vragen rechter:

Verbied pedofiel toegang tot Haarlem

HD 26-3

HAARLEM. — Een 45-jarige pedofiel zou het een jaar lang verboden moeten worden in zijn woonplaats Haarlem te komen. Dit eisten acht ouders uit de Leidsebuurt gisteren in een kort geding voor de Haarlemse rechtbank.

In totaal tien kinderen (van vier tot acht jaar) van hen zouden vorig jaar door de man seksueel zijn misbruikt in ruil voor snoep en geld. Confrontatie met de man zou bij de kinderen psychische schade veroorzaken, menen de ouders.

De pedofiel is sinds kort weer op vrije voeten. Hij werd vorig jaar tot vier maanden celstraf veroordeeld voor ontucht met de dochter van een van de ouders, die het kort geding aanspanden. Uit het onderzoek naar die zaak rees bij de politie

— los van de genoemde rechtszaak — het vermoeden dat de man zich aan meerdere kinderen uit de buurt had vergrepen. Inmiddels is het onderzoek afgerond. Het openbaar ministerie heeft nog geen besluit genomen of de man ook voor deze vergripen zal worden vervolgd.

Voor zover bekend is het nooit eerder gebeurd dat een rechter is gevraagd een pedofiel de toegang tot een stad voor een bepaalde tijd te verbieden.

Zie verder de plaatselijke pagina's

'Ome Jaap' mag scholieren niet aanraken

NuN
5-3

Van onze correspondent

ARNHEM — „Wij hanteren in het onderwijs een gedragscode, waar iedereen zich aan dient te houden: je moet van de kinderen afblijven. Je mag ze niet kussen, strelen of aanhalen. Dat geldt ook voor de heer Goudbeek”.

Dit zegt rector drs. C.F. Joosse van het Stedelijk Gymnasium in Arnhem over hulpconciërge J. Goudbeek, die sinds Kerstmis vorig jaar verzeild is in een delicate conflict met de schoolleiding.

Rector Joosse heeft Goudbeek, beter bekend als 'Ome Jaap', ver-

teld dat hij de leerlingen van het gymnasium niet meer mag aanraken. Na deze mededeling heeft Goudbeek („Ik ben 72 jaar, maar ik voel me 15”) de school verlaten.

Hij voelt zich in zijn goede naam en eer aangetast. „Ik heb de rector eerlijk gevraagd: zie je me voor homoseksueel aan? „Ik werk nu ruim twee jaar op het Stedelijk Gymnasium”, vervolgt Goudbeek. „Ik heb het er altijd naar mijn zin gehad. Totdat de vorige rector in de vut ging. Daarna ontstond op school een waar schrikbewind”, volgens Goudbeek, dank zij de

komst van de nieuwe rector drs. Joosse.

Volgens Goudbeek werd hij vorig jaar bij de rector geroepen, waar zich een gesprek ontwikkelde over het gedrag van de hulpconciërge. Goudbeek: „Ik kreeg te horen dat ik te vriendelijk tegenover de leerlingen was. Ik mocht de kinderen niet meer over het hoofd strijken”.

Rector Joosse typeert het conflict als een delicate kwestie. „Eigenlijk zou ik liever helemaal geen commentaar op deze kwestie willen geven, ook in het belang van de heer Goudbeek. Door met

dit verhaal naar buiten te treden, brengt hij zichzelf een beetje in diskrediet. Het conflict met de heer Goudbeek is ontstaan toen bleek dat hij de leerlingen kuste. Toen ik hem vertelde dat hij van de leerlingen moest afblijven, is er wrijving ontstaan. Ik heb hem gezegd dat hij zich aan bepaalde regels moet houden. Gedragsregels die ook voor docenten gelden”.

Eis in kort geding: afkoelingsperiode van een jaar

Haarlem D. 26-3

Ouders aangerande kinderen willen dader stad uit hebben

HAARLEM. — Acht ouders uit de Leidsebuurt in Haarlem eisen dat een man zich een jaar lang niet meer in Haarlem vertoont. Zij hebben dat gisteren gevraagd in een kort geding voor de Haarlemse rechter mr. Terwee-Van Hilten. De ouders verdenken de man van het plegen van ontucht met in totaal tien kinderen, in leeftijd variërend van 4 tot 8 jaar. Ze willen niet dat hun kinderen in de nabije toekomst de kans lopen de man tegen te komen.

De betrokken Haarlemmer, een 45-jarige eigenaar van een

snoepwinkel in de Leidsebuurt, werd vorig jaar veroordeeld tot vier maanden onvoorwaardelijke celstraf voor ontucht met de dochter van een van de ouders die gisteren het kort geding aanspanden. Tijdens de behandeling van de strafzaak vorig jaar beloofde de dader zich na zijn celstraf niet meer in Haarlem te vestigen. Hij zou in Alkmaar gaan wonen. Daar is achteraf niets van terechtgekomen.

Naar aanleiding van het proces kwam een geruchtenstroom in de buurt op gang. De verdachte zou, geholpen door vrienden, met zeker nog negen kinderen uit de Leidsebuurt ontucht hebben gepleegd. De betrokken ouders deden hiervan aangifte, zodat de politie de zaak uitgebreid onderzocht. De processen-verbaal zijn inmid-

dels naar het openbaar ministerie gestuurd. Er is nog niet besloten of de man al dan niet wordt vervolgd.

De verdachte is inmiddels weer vrij en heeft zich gevestigd in de Kleverparkbuurt. Volgens de ouders is dat te dicht bij. Hij is al enkele malen door ouders in de buurt gezien, hetgeen bij hen emotionele reacties tot gevolg had. Een van de kinderen heeft de man na zijn vrijlating bij Stoop's Bad gezien en was er drie dagen overstuur van. Mede in verband met deze, volgens hulpverleners voorspelbare reacties, willen de ouders dat de man een jaar uit Haarlem wordt verbannen.

Tijdens de zitting probeerde advocaat mr. Perrels namens de ouders de rechter ervan te

overtuigen dat de aangerichte geestelijke schade bij de kinderen erg groot is. Een aantal kinderen krijgt nog steeds psychiatrische en psychologische ondersteuning. Ook een paragnost is ingeschakeld. Een moeder is onder psychiatrische behandeling, terwijl enkele kinderen grote leerproblemen hebben.

Rechter mevrouw Terwee toonde zich diep onder de indruk van de problematiek. Toch zei ze grote aarzeling te hebben om heel Haarlem voor de man tot verboden gebied te verklaren. Ze liet merken weinig problemen te hebben met een straat- of uitgebreid wijkverbod aangevuld met speelplaatsen, zwembaden, maneges en kinderboerderijen, maar „om een stadverbod uit te vaardigen vind ik wel heel ver-

gaand”. De ouders legden vervolgens omstandig uit dat ze met hun kinderen in vrijwel de hele stad komen en dat de kinderen nogal eens spelen bij vriendjes, neefjes en nichtjes. De kans dat een van de kinderen de betrokken man dan tegenkomt, vinden ze te groot. Daarbij toont de man zich onverbeterlijk, meent mr. Perrels. Volgens hem heeft de man zich onlangs nog bij twee buurthuizen in de stad aangeboden om vrijwilligerswerk met kinderen te doen. In beide gevallen is dit afgewezen.

De advocaat acht het niet denkbeeldig dat de man zal blijven proberen met kinderen in aanraking te komen. De man was gisteren niet aanwezig bij de rechtszitting. De uitspraak is op 3 april.

Jaar cel geëist tegen Utrechter voor ontucht

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — De Utrechtse officier van justitie J. Spee heeft tegen de 50-jarige Utrechter P.B. vrijdag een gevangenisstraf van twaalf maanden waarvan vier maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar geëist. De man zou in 1976 neermalen ontucht gepleegd hebben met een meisje van twaalf jaar. Daarnaast zou hij geprobeerd hebben haar te verkrachten.

Tegen de moeder van het slachtoffer, de 46-jarige E.L. uit Oosterend, die medeplichtigheid ten laste werd gelegd, eiste de officier een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

Nadat de verdachten elkaar via een partnerruilclub in Amsterdam hadden leren kennen, kwamen de ouders van het slachtoffer en het meisje zelf in augustus 1976 bij P.B. op bezoek. Tijdens de partnerruil werd het meisje door B. en L. onvrijwillig betrokken bij het liefdespel. Aanvankelijk was er alleen sprake van strelen, maar B. legde uit dat hij op een gegeven moment verder was gegaan. „Ik dacht dat zij het zelf ook leuk vond”, motiveerde de man zijn handelen.

Beangstigend

De voorzitter van de rechtbank, mr. P.W. van Schendel, wees erop dat het meisje de gebeurtenissen als buitengewoon onplezierig en beangstigend had ervaren. Ook heeft zij verklaard dat haar moeder haar vasthield tijdens de activiteiten van B. Gedurende twintig weekeinden, zo bleek uit haar verklaring, werd het meisje betrokken bij de

partnerruil. Het slachtoffer heeft pas op 29 juni 1986 aangifte gedaan. Tijdens het volgen van een therapie werd haar geadviseerd alsnog deze zaak aanhangig te maken. Hoewel de gepleegde feiten dus pas elf jaar later bij de politie en justitie bekend waren geworden, achtte de officier beide verdachten toch strafbaar. „In deze zaak is maar één slachtoffer”, stelde de officier, „en dat is dit meisje wiens jeugd is vergald”. Hij vertelde dat zij nog dagelijks last ondervindt van de gebeurtenissen en dat het nog maar de vraag was of ze er ooit helemaal overheen zal komen.

Verjaren

De advocaat van B., mr. J.N. Kopp, vroeg de voorzitter van de rechtbank de zaak tegen zijn cliënt niet ontvankelijk te verklaren, omdat bij het indienen van de aanklacht niet de juiste juridische weg zou zijn bewandeld. Indien de rechtbank daar niet mee akkoord zou gaan, pleitte hij voor een voorwaardelijke gevangenisstraf. Mr. Kopp vroeg zich af wie er in dit stadium nog gebaat zou zijn bij een onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Verder wees hij erop dat dit soort zaken na twaalf jaar verjaren en bovendien bespeurde mr. Kopp een groot aantal tegenstrijdigheden in de verklaringen.

„Mijn cliënt weet inmiddels heel goed dat hij fout is geweest”, stelde de advocaat. „En hij had nooit de bedoeling om perverse handelingen te plegen”. Zo ontkent B. dat het meisje tijdens de seksuele contacten door haar moeder zou zijn vastgehouden.

In navolging van mr. Kopp vroeg ook advocaat mr. Jonkers de zaak tegen zijn cliënte E.L. niet ontvankelijk te verklaren. Daarnaast achtte hij het aandeel van de moeder niet overtuigend bewezen. Mr. Jonkers pleitte dan ook voor een voorwaardelijke gevangenisstraf. Hij meende dat de eis van de officier van justitie na elf jaar niet erg raadszaam meer zou zijn.

De uitspraak is op 3 april.

Man verdacht van jarenlang seksueel misbruik dochter

EINDHOVEN (ANP) — De politie heeft een 57-jarige man uit Eindhoven aangehouden die ervan wordt verdacht zijn 24-jarige dochter vanaf haar negende jaar seksueel te hebben misbruikt. Een woordvoerder van de politie heeft dit donderdag meegedeeld.

De vrouw heeft volgens de woordvoerder steeds in de veronderstelling verkeerd dat de manier waarop haar vader met haar omging normaal was. De zaak kwam aan het rollen toen het slachtoffer na een ruzie de ouderlijke woning verliet. Korte tijd later realiseerde ze zich dat wat de laatste vijftien jaar was voorgevallen niet door de beugel kon, waarop ze aangifte deed bij de politie. De verdachte heeft bekend en wordt vrijdag voorgeleid aan de officier van justitie.

VK 20

Onvoldoende bewijs

Asser rechtbank spreekt drie verdachten vrij

(Van een onzer verslaggevers)
ASSEN - De rechtbank in Assen sprak gisteren drie verdachten vrij. De rechtbank achtte onvoldoende bewijs aanwezig om de 40-jarige sigarenhandelaar J.D.

uit Assen te veroordelen. D. stond terecht wegens fraude met staatsloten en het opschroeven van de schade na een inbraak in zijn zaak. Hij gaat vrijuit. Ook vrijgesproken werden twee

inwoners van Emmen, de 43-jarige M.E.K. en haar drie jaar jongere vriend H.G. Zij stonden terecht wegens het plegen van ontuchtige handelingen met de minderjarige zoon van K. De rechtbank achtte echter de verklaring van de zoon alléén onvoldoende bewijs voor een veroordeling. G. werd wel veroordeeld voor bedreiging van de pleegfamilie van de zoon van zijn vriendin. Hij had telefonisch laten weten dat hij 'het zaakje wel even zou komen oplazen'. Daarvoor moet hij een geldboete van 150 gulden betalen.

Wel veroordeeld werd de 28-jarige A.N. uit Peize. De rechtbank achtte bewezen dat N. op 15 april van het vorige jaar onder invloed van alcohol in zijn woonplaats een vrouw aanrandde en doordreef na een aanrijding. N. werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van twaalf maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk. Verder moet N. zich laten begeleiden door het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs. Deze straf was overeenkomstig de eis van de officier van Justitie.

Officier acht verkrachting bewezen

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — Officier van justitie mr. K. Westerman heeft tegen de 26-jarige E. B. uit Mijdrecht acht maanden gevangenisstraf, waarvan drie voorwaardelijk geëist. Hij achtte bewezen dat de man zich had schuldig gemaakt aan het verkrachten van een meisje in maart 1985 te Mijdrecht.

De man vertelde op de zitting dat hij na een bezoek aan een discotheek het meisje had gevraagd met hem mee te gaan om te vrijen. „Eerst wilde ze niet, maar na wat aandringen wel”, zei B. die ontkende haar te hebben gedwongen. Het meisje had bij de politie verklaard dat B. wel degelijk geweld had gebruikt. Hij zou haar arm op de rug hebben gelegd en haar kleding met veel geweld hebben uitgetrokken. „Ik ben geschrokken van wat zij allemaal heeft verteld”, reageerde de verdachte.

Volgens de officier kwam de zaak nu pas op de zitting, omdat het meisje een jaar had gewacht met het doen van aangifte. „Ze was bang omdat ze was bedreigd”, aldus de officier. Hij betoogde dat B. heel goed wist wat hij wilde en dat heeft willen afdwingen. „De verdachte zegt zelf dat hij het meisje moest overreden om met hem mee te gaan”, zei de officier die rekening hield met het feit dat B. eerder met het meisje had gevreesd. „Hier is geen sprake van een verkrachting, waarbij iemand door een wildvreemde de boesjes wordt ingesleurd”.

De raadsman, mr. C.A. Jonkers, vond het vreemd dat het meisje bij de politie had geseegd dat ze nooit eerder met B. gemeenschap had gehad. „Ze legt ook twee verschillende verklaringen af over het gebeuren. De ene keer is B. alleen, de andere keer helpt zijn vriend mee om haar armen vast te houden”.

De advocaat vond dat geweld of het dreigen met geweld helemaal niet kan worden bewezen, en eiste vrijspraak. „Mocht de rechtbank niet op mijn verzoek ingaan, dan pleit ik voor een alternatieve straf. Mijn cliënt heeft een vaste baan en zou die door een gevangenisstraf verliezen”, aldus mr. Jonkers.

De rechtbank doet uitspraak op 24 maart.

Valse rabbijn geeft AIDS door aan 28 misbruikte kinderen

TTEL AVIV - Een valse rabbijn, die zich in Brooklyn in New York uitgaaf als 'psychotherapeut' heeft 100 kinderen misbruikt er er 28 besmet met AIDS. Abraham Mondrovitz zit nu vast in Israël om aan de VS te worden uitgeleverd. Dit werd gisteren gemeld door het Israëlische blad Jediot Acharanot. Mondrovitz is volgens het blad uit de VS naar Israël gevlucht nadat hij was aangeklaagd wegens een zedendelikt in verband met een tienjarige jongen. Voor zijn 'psychotherapeutische' zittingen maakte Mondrovitz reclame via een radiozender. Dat hij AIDS heeft, is ontdekt in het Hadassa-ziekenhuis in Jeruzalem. Volgens de Israëlische radio heeft Mondrovitz zelf zeven kinderen. Hij wil een beroep doen op het opperste gerechtshof in Israël om uitlevering naar de VS te voorkomen.

Cel geëist voor incest met dochter

(Van een onzer verslaggevers)
UTRECHT — Officier van justitie mr. K. Westerman heeft tegen een 40-jarige inwoner van Vinkeveen een gevangenisstraf van 12 maanden geëist waarvan vijf maanden voorwaardelijk. De man stond terecht omdat hij in het tijdvak tussen januari 1982 en april 1986 incest had bedreven met zijn dochter die in 1971 geboren is.

De man ontkende op de zitting de incest. Hij gaf wel toe haar geslagen te hebben maar dat hoorde volgens hem bij de opvoeding. Zijn raadsman, mr. R. van de Hoeven, zei dat de meeste problemen waren voortgekomen uit een opvoedkundig conflict. Hij pleitte voor een louter voorwaardelijke gevangenisstraf. Volgens hem zou een gevangenisstraf een zeer slechte invloed hebben op zijn cliënt.

De rechtbank doet uitspraak op 24 maart.

Cel geëist tegen agent voor ontucht

DEN HAAG (ANP) — Officier van justitie mr. J.Th. de Wit heeft dinsdag voor de rechtbank in Den Haag negen maanden celstraf, waarvan vijf maanden voorwaardelijk, geëist tegen de 53-jarige brigadier van de Wassenaarse politie H.A. van D. De agent wordt ervan verdacht vorig jaar zomer zijn 10-jarig stiefdochtertje Yvette enige malen ontuchtig te hebben betast.

Raadsman mr. H.H. Barendrecht probeerde de rechtbank ervan te overtuigen dat zijn cliënt al zwaar genoeg heeft geboet voor zijn misstap de publiciteit in zaak. Officier De Wit vond echter dat „het afkeurenswaardige van dit gedrag in brede kring aandacht moet krijgen”.

Tot 16 maart

Uitspraak notaris X in beraad gehouden

ANTWERPEN - Voor de Antwerpse raadkamer zijn de debatten gevoerd in de strafrechtelijke procedure omtrent notaris X. De procedurerechtbank hield haar beslissing in beraad tot 16 maart. De raadkamer kan de zaak verwijzen naar de korrektionele rechtbank of de notaris buiten vervolging stellen.

HET onderzoek in dit penaal dossier werd gevoerd door onderzoeksrechter Walker De Smedt. Oorspronkelijk lag aan de basis van dit onderzoek de klacht die dateert van juli '86 vanwege de moeder van Wim en Jan. Deze klacht had enerzijds betrekking op opzettelijke slagen en verwondingen ten nadeel van

minderjarigen, anderzijds op valsheid in geschrifte (o.m. in notariële akten) en het gebruik ervan. In die klacht stelde de moeder zich burgerlijke partij tegen haar ex-echtgenoot, notaris X. In september '86 opende het Antwerpse parket op eigen initiatief een instructie i.v.m. 'seksuele mishandeling van minderjaren' tegen notaris X op basis van in de pers verschenen artikelen. Het is dit dossier waarover de Antwerpse raadkamer zich nu heeft gebogen. Door de verschillende partijen werd uitvoerig gepleit, zoals steeds het geval is in de raadkamer achter gesloten deuren. Opmerkelijk was wel dat de bur-

gerlijke partij, de moeder van Wim en Jan, zich enkel liet vertegenwoordigen door mr. Vermassen, en de tweede juridische raadsman, mr. Speyer, niet langer tussenkwam. Naar verluidt zou mr. Bultinck zijn aangezocht om hem te vervangen. De raadkamer moet nu beslissen of de zaak al dan niet verwezen wordt naar de korrektionele rechtbank. Indien de raadkamer oordeelt dat notaris X buiten vervolging dient gesteld te worden, zou dit betekenen dat de rechtbank moet dat er onvoldoende bewijskrachtige elementen voorhanden zijn om een korrektioneel geding op te baseren. De raadkamer kan eveneens beslissen tot verwijzing, waardoor deze zaak eindelijk ter gelegenheid van een openbare zitting haar beslag zou krijgen. De raadkamer zal zich hierover uitspreken op 16 maart. Overigens wordt volgende donderdag de klacht vanwege vier Antwerpse magistraten tegen 'De Morgen' in behandeling genomen voor de rechtbank van eerste aanleg in Brussel (burgerlijk).

(PP)

Incest in Vlaanderen mag ik wil de reactie en de betrof

ken journalisten feliciteren met de uitkomst van hun profetische bewering dat "Incest in Vlaanderen mag". Die bewering werd gisteren, 16 maart, bevestigd door de Antwerpse raadkamer. Zou u in de toekomst dan ook uw tijd en energie willen besteden aan wat er zoal niet mag in Vlaanderen?

A.V.W., Kraainem.

«H.U.N.» - 26/3/1987

"DE MORGEN" - 17 MAAKT 1987

JUSTITIE

Notaris X buiten vervolging

ANTWERPEN. - Alleenzettelend rechter Van Cauwenberghe van de Antwerpse raadkamer heeft gisteren beslist dat in het strafdossier tegen Notaris X geen voldoende elementen zitten om het dossier voor de korrektionele rechtbank te brengen. Hij volgde daarmee het advies op van het openbaar ministerie, dat voor een buiten vervolging stelling had gepleit.

TEGEN de notaris waren twee klachten ingediend. Eén door de moeder van Wim en Jan, die op basis van de foto's die gerechtsdeurwaarder Wijnen op 16 mei van verleden jaar maakte van de blauwe plekken op de benen van de beide kinderen, haar gewezen echtgenoot beschuldigde van het toebrengen van 'slagen en verwondingen'. Het onderzoek betrof ook de andere aanklacht, ingediend door het openbaar ministerie zelf, met name 'de aanranding van de eer-

baarheid van minderjarigen.' Het onderzoeksdossier werd toevertrouwd aan onderzoeksrechter De Smedt. Op basis van zijn dossier heeft de raadkamer gisteren beslist dat er niet voldoende elementen aanwezig zijn om de notaris voor de korrektionele rechtbank te dagen. Met andere woorden, de rechter acht de feiten niet voldoende bewezen om er een korrektionele rechtbank uitspraak over te laten doen. Door deze buiten vervolging stelling verval-

len alle aanklachten tegen de notaris en kan hij voor deze feiten niet langer strafrechtelijk vervolgd worden.

Beroep

De tegenpartij kan nu nog in beroep gaan tegen deze beslissing bij de kamer van inbeschuldigingstelling. Die beslissing moet genomen worden in de 24 uur die volgen op de betekening van het oordeel van gisteren.

Naast de strafrechtelijke procedure loopt ook nog een procedu-

re voor het jeugdhof, waarin normaal voorzien was dat volgende vrijdag de zaak ten gronde zou gepleit worden.

Maar omdat het jeugdhof een tussenarrest heeft geveld dat zich volgens de moeder uitsprekt over de grond van de zaak en niet alleen over een voorlopige bezoekregeling, en dat terwijl de respectievelijke advocaten nog niet hebben kunnen pleiten, heeft zij hiertegen Kassatieberoep aangekend.

In afwachting van de beslissing van Kassatie is het tussenarrest nietig geworden, en dus zal meer dan waarschijnlijk vrijdag niet gepleit worden over de grond van de zaak.

Wim en Jan blijven dus onder de hoede van Notaris X. De moeder heeft zelfs geen bezoekrecht meer.

(YD)

KORT
De Morgen
Moeder Wim en Jan weer geen bezoekrecht 13-3

ANTWERPEN (Belga). - De jeugdrechtsbank van Antwerpen heeft donderdag in kortgeding het verzoek van de vrouw van notaris X om wederinstelling van het bezoekrecht te krijgen, afgewezen. Aanleiding tot het kortgeding was het feit dat de moeder zich in cassatie voorzag tegen een oordere uitspraak van het jeugdhof volgens dewelke zij bezoekrecht kreeg van haar twee kinderen. Het jeugdhof verbrak met dat arrest een oordere uitspraak van de jeugdrechtsbank die geen bezoekrecht had toegestaan. Nu de vrouw echter in cassatie is gegaan, omdat het vonnis naast deze voorlopige bezoekregeling ook een motivatie ten gronde had gegeven, en dat terwijl er nog niet over de grond van de zaak was gepleit, vervalt het arrest van het jeugdhof. Om, in afwachting van een uitspraak van het Hof van Kassatie toch bezoekrecht te krijgen, moest de vrouw dus opnieuw naar de jeugdrechtsbank stappen. Die zich gisteren terzake onbevoegd verklaarde.

OFFICIEEL
is Notaris X niet schuldig aan slagen en verwondingen op Wim en Jan.
IN WERKELIJKHEID
denken de meeste gerenommeerde kinderpsychiaters er anders over.

zich gewoonweg als uitzinnig, walgelijk en op zijn minst even pervers als de daden die aan de gerechtelijke procedure ten grondslag liggen (lagen?). Onafhankelijke rechtspraak, m'n je weet wel. Het benauwt me zonder meer te moeten konkluderen dat bevoegd en bekwaam geachte personen onder druk van een klik van ultra-rechtse signatuur weigeren, of misschien beter gesteld, het niet aandurven hun verantwoordelijkheid op te nemen.

Ik vraag me af waar de moeder van de kinderen en de klaarblijkelijk ronduit genegeerde deskundigen nu nog in geloven. Ik hoop in zichzelf, want dit onrecht moet ongedaan gemaakt worden. Mijn morele steun, en die van ontelbare 'bewusten', hebben ze alvast. Alleen vrees ik dat er gezien de recente ontwikkelingen ietwat meer nodig zal blijken...

Naam en adres bij de redactie bekend

Notaris X

Als eerstejaarsstudent in de Politieke en Sociale Wetenschappen,

was ik net mijn cursus Recht aan het blokken, toen ik via de BRT-radio vernam dat Notaris X buiten vervolging werd gesteld. Plots kreeg ik zin om de cursus door het open raam te keilen.

Mijn enige bevoegdheid en autoriteit mag dan mijn mens-zijn vormen, en ik besef het ten volle, maar wat het Antwerpse gerecht in deze zaak 'presteert', gaat alle rede te boven. Dit manifesteert

"DE MORGEN" - 25 MAAKT 1987

Procedurestrijd rond bezoekrecht moeder Wim en Jan

De Morgen
6-3

(Eigen berichtgeving)

ANTWERPEN. - De zaak van Wim en Jan wordt er met de dag niet eenvoudiger op. Recent werd ze in behandeling genomen door het Antwerpse jeugdhof. Datzelfde jeugdhof veldde een tussenarrest dat aanleiding gaf tot een Kassatieverzoek vanwege de moeder van de kinderen. Meteen kwam hierdoor de voorlopig bedongen bezoekregeling in het gedrang. Gisteren gaf dat aanleiding tot een kortgeding voor de Antwerpse jeugdrechtsbank.

DE zaak van Wim en Jan blijft een onoverzichtelijke juridische oktopus. Alle partijen raakten het enkele weken geleden eens tijdens de zitting van het jeugdhof over een voorstel vanwege het openbaar ministerie. Dit voorstel hield in dat het hof de zaak in behandeling zou houden en voorlopig geen definitief arrest zou vellen. Een akkoord werd bereikt ter zitting omtrent een voorlopig 14-daags bezoekrecht van de moe-

der. Dit akkoord werd op het zittingsblad genoteerd. De advocaten van de moeder onthielden zich in afwachting van pleidooien ten gronde. Een week later werd dit akkoord bevestigd via een tussenarrest. Dit arrest was uitvoerig gemotiveerd, en stelde uitdrukkelijk dat de moeder de kinderen de beschuldigingen aan het adres van notaris X had voorgezegd. De moeder ging tegen dit tussenarrest in Kassatie. Zij was namelijk

van mening dat dit arrest de zaak reeds ten gronde besloot, vóórdat haar raadsman de gelegenheid hadden hun argumenten te ontwikkelen.

Vraag is nu of dit Kassatieverzoek tijdelijk de bezoekregeling schorst (die was bedongen en of daardoor automatisch de beslissing van de jeugdrechtsbank (in eerste aanleg) terug van kracht wordt. Die jeugdrechtsbank besliste vroeger immers aan de moeder geen bezoekrecht toe te staan. Vandaar dat de moeder van Wim en Jan een kortgeding instelde. In afwachting van een uitspraak vanwege het Hof van Kassatie wil zij langs deze weg een voorlopig bezoekrecht bekommen.

Eerst werd gisteren de advocaat van de moeder, mr. Vermassen, gehoord. Hij stelde dat er tussen beide partijen een akkoord was bereikt en het dan ook moest nageleefd worden. Aan het feit dat de vrouw van Notaris X zich in

Kassatie voorzag tegen het tussenarrest van het jeugdhof hechtte mr. Vermassen minder belang. Wel gaf hij toe dat de kans erin zat dat de jeugdrechtsbank zich onbevoegd zou verklaren.

Voor de advocaat van de notaris was de onbevoegdheid een uitgemaakte zaak. Hij stelde dat door naar Kassatie te gaan automatisch het bezoekrecht van de moeder werd 'geblokkeerd'. 'Door het Kassatie-verzoek gaf de tegenpartij haar wapens uit handen. Het is dan ook duidelijk dat de jeugdrechtsbank nu onbevoegd is in deze zaak', argumenteerde hij.

Ook viel hij andermaal fel uit tegen De Morgen en Humo. In zijn pleidooi stelde hij dat volgens beide bladen de feiten bewezen waren, maar dat dit duidelijk niet het geval is. Tevens beschuldigde hij de tegenpartij ervan om 'met deze hallucinante artikels voortdurend incidenten te willen uitlokken in deze dramatische en

anslepende zaak'. Wegens de delikaatheid van deze zaak steunde de procureur zijn rekvisitoor vooral op juridische grondslagen. Hij betwistte dat de jeugdrechtsbank inderdaad 'a priori' onbevoegd was en stelde dat er geen nieuwe feiten waren om de oordere uitspraak van de jeugdrechtsbank te wijzigen.

Een uitspraak is niet gevallen, die werd verdaagd tot volgende week donderdag. Vraag is nu wat er op de eerstvolgende zitting van het jeugdhof op 20 maart e.k. zal gebeuren.

En om de procedurestrijd helemaal hopeloos ingewikkeld te maken: de raadkamer beraadt zich momenteel over de vraag of het penaal dossier tegen notaris X wegens 'opzettelijke slagen en verwondingen ten nadele van minderjarigen' en 'valsheid in geschrifte' dient verwezen te worden naar de korrektionele rechtbank. (PP)

Hof stelt twee leden van Rotterdamse woongroep in gelijk

Van een onzer verslaggevers
ROTTERDAM — De twee leden van een woongroep aan de Schiebroekselaan in Rotterdam die werden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige kinderen, zijn door het gerechtshof in Den Haag buiten vervolging gesteld. Mr. J. Groen, advocaat van de woongroep, heeft dit gisteren laten weten. De leden van de commune hadden een bezwaarschrift ingediend tegen hun strafvervolging. Dit werd in eerste instantie ten dele door de Rotterdamse rechtbank verworpen, maar is nu door het hof gegrond verklaard. De overwegingen van het hof waren gisteren nog niet bekend. De mogelijkheid bestaat nog dat het openbaar ministerie in cassatie gaat bij de Hoge Raad. De zaak van de woongroep kwam in april 1985 in het nieuws toen de politie in het huis van de woongroep een inval deed en tegelijkertijd de kinderen van de woongroep leden van school haalde. De kinderen werden tijdelijk in een tehuis geplaatst en de ouders werden enige tijd ontheven uit de ouderlijke macht. Mede op advies van de Raad voor de kindbescherming mochten de kinderen weer naar huis en kregen de ouders het gezag terug. Tegen de leden van de woongroep werd een gerechtelijk vooronderzoek ingesteld, dat erop uitdraaide dat de zaak tegen vier verdachten werd geseponeerd. Tegen K. de B., die door het openbaar ministerie als

Tr 7-3
 leider van de groep werd beschouwd en tegen M. H. werd een strafvervolging ingesteld. De leden van de woongroep vinden dat het niet aan een rechtbank is om te oordelen over de grenzen van moderne opvoeding. De Leidse hoogleraar prof. dr. J. Frenken, die op verzoek van de rechtbank een rapport opstelde, kwam tot de conclusie dat de kinderen weliswaar een zeer vrije seksuele opvoeding kregen, maar dat de kans vrijwel nihil is dat in de woongroep ontucht met de kinderen is gepleegd.

Gerechtshof stelt leden woongroep buiten vervolging

Vk. 7-3
ROTTERDAM (ANP) — Twee leden van een woongroep aan de Schiebroekselaan in Rotterdam, die werden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige kinderen, zijn door het gerechtshof in Den Haag buiten vervolging gesteld. De advocaat van de woongroep mr. J. Groen heeft dit vrijdag meegedeeld.

De leden van de commune hadden een bezwaarschrift ingediend tegen hun strafvervolging. Dat werd in eerste instantie door de rechtbank in Rotterdam verworpen, maar is nu door het hof gegrond verklaard. De overwegingen van het hof waren vrijdag nog niet bekend. Evenmin was bekend of het Openbaar Ministerie in cassatie gaat bij de Hoge Raad.

De politie deed in april 1985 een inval in het huis van de woongroep en haalde tegelijkertijd de kinderen van de woongroepsleden van school. De kinderen werden tijdelijk in een tehuis geplaatst en de ouders werden enige tijd uit de ouderlijke macht ontzet. Na een gerechtelijk vooronderzoek werd strafvervolging ingesteld tegen K. de Boer, die door het Openbaar Ministerie werd beschouwd als leider van de woongroep, en tegen M. Hage.

De leden van de woongroep hebben zich altijd op het standpunt gesteld dat het doorzetten van de strafvervolging slechts een prestigezaak is geweest voor het Openbaar Ministerie. Bovendien vinden zij dat het niet aan een rechtbank is om te oordelen over de grenzen van moderne opvoeding. De Leidse hoogleraar prof. dr. J. Frenken, die op verzoek van de rechtbank een rapport opstelde, kwam tot de conclusie dat de leden van de woongroep hun kinderen weliswaar een zeer vrije seksuele opvoeding geven, maar dat de kans vrijwel nihil is dat zij ontucht met de kinderen hebben gepleegd.

Cassatie in zaak ontucht Rotterdamse woongroep

u 2 3
DEN HAAG (ANP) — De procureur-generaal bij het gerechtshof in Den Haag is bij de Hoge Raad in cassatie gegaan van de beschikking van het hof om twee leden van een Rotterdamse woongroep die werden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige kinderen niet verder te vervolgen.

Een woordvoerder van het openbaar ministerie in Den Haag heeft dit vrijdag bevestigd. Een week geleden verklaarde het hof het bezwaarschrift dat de twee woongroepsleden hadden ingediend tegen verdere strafvervolging ongegrond. Nadat de Rotterdamse rechtbank eerder het bezwaarschrift had verworpen. Het openbaar ministerie was hiertegen bij het hof in beroep gegaan.

De zaak tegen de in Rotterdamse woongroep dateert van april 1985 toen de politie een inval deed in het huis van de groep. Tegelijkertijd werden vijf kinderen van de woongroepsleden van school gehaald en tijdelijk in een tehuis geplaatst.

Procureur in cassatie in zaak woongroep Rotterdam

NRC 14-3
DEN HAAG/ROTTERDAM, 14 maart — De procureur-generaal bij het gerechtshof in Den Haag is bij de Hoge Raad in cassatie gegaan van de beschikking van het hof om twee leden van een Rotterdamse woongroep die werden verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met minderjarige kinderen niet verder te vervolgen. Zijn overwegingen zijn nog niet bekend. Een woordvoerder van het openbaar ministerie in Den Haag heeft dit gisteren bevestigd.

Een week geleden verklaarde het hof het bezwaarschrift dat de twee woongroepsleden hadden ingediend tegen verdere strafvervolging gegrond nadat de Rotterdamse rechtbank eerder het bezwaarschrift had verworpen. Het openbaar ministerie was hiertegen bij het hof in beroep gegaan.

De zaak tegen de Rotterdamse woongroep dateert van april 1985 toen de politie een inval deed in het huis van de groep. Tegelijkertijd werden vijf kinderen van de woongroepsleden van school ge-

haald en tijdelijk in een tehuis geplaatst.

Mede op advies van de Raad voor de Kinderbescherming mochten de kinderen enige tijd later weer naar huis en werd de ouderlijke macht weer hersteld. Het gerechtelijk vooronderzoek draaide uiteindelijk uit op strafvervolging tegen twee woongroepsleden. De zaak tegen vier andere leden werd geseponeerd.

De woongroep heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat de zaak een prestige-kwestie is geworden van het openbaar ministerie en dat het niet aan de rechtbank is te oordelen over de grenzen van moderne opvoeding.

De Leidse seksuoloog prof. dr. J. Frenken kwam in een rapport dat hij op verzoek van het gerechtshof opstelde tot de conclusie dat de woongroepsleden hun kinderen weliswaar een zeer vrije seksuele opvoeding gaven maar dat er geen sprake was van laakbare handelingen als gevolg waarvan de kinderen geestelijke schade hebben opgelopen. (ANP)

de Volkskrant van ZATERDAG 28 MAART 1987

BINNENLAND

MISBRUIKTE KINDEREN VAAK TE HERKENNEN AAN GEDRAG

Leerkrachten kunnen incest signaleren

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM — Leerkrachten zijn, meer dan andere volwassenen, in de gelegenheid te merken dat er iets mis is met een kind. Daarom moeten ze zich ervan bewust zijn dat ze een belangrijke rol kunnen spelen bij het opsporen van incest. Leerkrachten moeten dus goed worden voorgelicht over de manier waarop zij incest kunnen signaleren. Aldus H. Meyer van de afdeling onderwijs van de gemeente Amsterdam vrijdag op een bijeenkomst over incest, georganiseerd voor leerkrachten door het emancipatiebureau van de gemeente.

Een op de tien à vijftien meisjes onder de zestien jaar wordt thuis seksueel misbruikt. De schattingen over het misbruik van jongetjes lopen uiteen van twee tot tien procent. Bij eenderde van die kinderen begint de incest voor het vijfde jaar. In elke klas kunnen dus een of twee kinderen zitten die worden misbruikt.

Kinderen zullen uit zichzelf niet snel zeggen wat er aan de hand is, aldus Ingrid Foeken, werkzaam bij het centrum voor vrouwenhulpverlening De Maan. Als ze een leerkracht toch in vertrouwen nemen, zullen ze hem vaak op het hart drukken de zaak geheim te houden. Kinderen willen niet dat door hun toedoen hun vader of oom in de gevangenis belandt of het gezin uit elkaar valt. Toch moeten leerkrachten het geheim niet voor zich houden, vond ze.

Zij raadt leerkrachten die met incest te maken krijgen aan, overleg te plegen met een vertrouwensarts of de Kinderbescherming. Leerkrachten moeten niet zonder meer zelf actie ondernemen of met de ouders gaan praten. Het is belangrijk dat leraren van het idee afstappen dat je je niet bemoeit met het priveleven van andere mensen. Incest is geen privezaak maar een maatschappelijk verschijnsel, aldus Foeken.

Eerbaarheid

Febe Deug van de stichting Tegen Seksueel Geweld in Utrecht doet onderzoek naar incest bij Turkse en Marok-

kaanse kinderen. Aanvankelijk kreeg ze te horen dat in die gezinnen incest niet voorkomt. Hulpverleners werden wel geconfronteerd met mishandeling en verkrachting van vrouwen, maar dat werd vooral gezien als een onderdeel van de huwelijksplicht. Incest zou in deze gezinnen niet voorkomen, want daarvoor zou de sociale controle te groot zijn. Bovendien zouden Turkse en Marokkaanse vaders zichzelf niet in de vingers snijden door de eerbaarheid van hun dochters te bezoedelen.

Ook Turkse en Marokkaanse kinderen worden seksueel mishandeld, al wordt er vrijwel nooit aangifte van gedaan. Incest wordt in die culturen niet vergoelikt, aldus Deug. Ze kent twee jongens die hun vader wilden vermoor-

den omdat hij hun zuster had misbruikt. Maar al wordt de vader, oom of broer door de gemeenschap veroordeeld, de eer van het meisje is meestal toch aangetaast. Soms willen meisjes om die reden dat hun maagdenvlies operatief wordt hersteld.

Leraren kunnen Turkse en Marokkaanse kinderen helpen door hen duidelijk te maken dat de schoolarts niets doorvertelt aan de ouders. Daar is op een Haagse school mee geëxperimenteerd en de schoolarts werd inderdaad door enkele meisjes in vertrouwen genomen.

Rada Glisović, contactpersoon voor Joegoslavische leerlingen, vindt het belangrijk dat kinderen op school seksuele voorlichting krijgen waarbij ook iets

wordt verteld over incest. Maar dat moet dan wel in hun eigen taal gebeuren. „Dit gebeurt nog wel voor Turkse en Marokkaanse kinderen, maar Spaanse of Joegoslavische kinderen hebben daar ook recht op. Het gaat om zo'n gevoelig onderwerp. Als je wilt dat het bespreekbaar wordt, moet je ze in hun eigen taal aanspreken.”

Signalen

Er waren veel leerkrachten, vooral vrouwen, naar de bijeenkomst gekomen om te leren op welke signalen zij moeten letten. Ellie Oudmayer, lerares aan een basisschool: „Ik ben geschrokken van de getallen. Het betekent dat het ook bij mij in de klas voorkomt, maar ik heb het nog nooit gemerkt. Daarom ben ik hier, want ik wil er alert op zijn.”

Jolande Brinkman is lerares van een kleuterklas. „Ik heb het idee dat een kind in mijn klas problemen heeft, maar ik weet niet of dit nou de signalen zijn. Ze vertelt rare verhalen over sex en doet seksspelletjes met poppen. Ik vind dat veel te wijs voor een kind van vijf.”

Exhibitionisme of seksspelletjes kunnen inderdaad een signaal zijn voor incest, vertelt Francien Lamers, deskundig in het herkennen van incestsignalen bij kleine kinderen. Maar zulk gedrag komt niet zo heel veel voor.

Kinderen die het slachtoffer zijn van incest, uiten dat lichamelijke. Gewone kinderen rennen, springen en huppelen veel. Kinderen die seksueel worden mishandeld, doen daaraan nauwelijks mee. Het is duidelijk dat zo'n kind geen plezier heeft in haar eigen lichaam en dat het bang is voor lichamelijk contact. Dat blijkt vaak bij gymnastiek, want het kind doet nauwelijks mee. Het blijkt ook als het kind op schoot wordt genomen, aldus Lamers. Het zit als een plank, met een stijve rug en samengeknepen billen.

Incest-slachtoffertjes verkleden zich niet graag voor gym of zwemmen. Ze hebben vaak buikpijn. Ze lopen vaak met de bovenbenen tegen elkaar gedrukt, alsof ze nodig moeten plassen. Ook in de tekeningen en opstellen die ze maken of in wat ze zeggen in een kringgesprek, zitten vaak signalen verstopt, volgens Lamers. Kinderen die seksueel mishandeld worden, laten vaak merken dat ze een hekel hebben aan hun eigen lichaam.

Slachtoffer van incest is vaak slecht af met hulpverlener

Van onze verslaggeefster

AMSTERDAM — Of een vrouw gehoor vindt voor haar incestproblemen, hangt vooral af van haar eigen volhoudendheid. De helft van de vrouwen die het slachtoffer zijn geweest van incest, heeft slechte ervaringen met hulpverleners. Elf procent van de vrouwen is seksueel misbruikt door de huisarts, psychiater of maatschappelijk werker. Dit blijkt uit een onderzoek onder vijftig incestslachtoffers die tussen 1977 en 1984 hulp zochten.

Het onderzoek is uitgevoerd door J. Frenken en A. van der Stolk, beiden verbonden aan het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek (NISSO). De vrouwen waren gemiddeld vijf jaar lang, twee tot drie keer in de week seksueel misbruikt, meestal tussen hun negende en veertiende jaar. Later leed de helft van de vrouwen aan ernstige angsten en depressies of deden zij pogingen tot zelfdoding.

In de loop van de jaren klopten de vrouwen gemiddeld drie tot vier keer aan om hulp. Meer dan de helft van de vrouwen deed dat pas tien jaar na het gebeure. Bij het eerste contact met een hulpverlener werd in zestig procent van de gevallen niet of nauwelijks ingegaan op de ervaringen van de vrouwen. Meestal duurde het dan een aantal jaren voordat de vrouwen opnieuw op zoek gingen naar hulp. Bij het tweede en de daarop volgende contacten herhaalde de geschiedenis zich: weer ging zestig procent van de hulpverleners niet op de zaak in; bij het tweede en derde contact was dat vijftig en veertig procent.

Over de hulpverleners die wel met de vrouwen over hun incestervaringen praatten, had een kwart van de vrouwen klachten. Ze werden niet geloofd, de incest werd gebagatelliseerd, de hulpverlener legde de schuld bij de vrouw en vergoelikte het gedrag van de vader, oom of broer. Veel vrouwen klaagden erover dat de hulpverlener het maar raar vond dat ze zo lang had gezwegen.

De vrouwen hadden verder klachten over lange wachtlijsten, hulpverleners die te weinig tijd uittrokken, psychiaters die alleen maar medicijnen voorschreven, steeds een andere hulpverlener bij de RIAGG en onervaren leidsters van zelfhulpgroepen. Het percentage vrouwen dat door een hulpverlener seksueel is misbruikt, is twee- tot driemaal zo hoog als bij andere patiënten in de lichamelijke of geestelijke gezondheidszorg.

CONGRES VOOR LERAREN OVER INCEST

'Ik dacht: daar is iets aan de hand'

Een op de tien meisjes wordt seksueel misbruikt. In elke klas zitten dus wel een paar meisjes waarmee dat gebeurt. Leraren zouden meer hun best moeten doen om dit te signaleren. Dit kwam gisteren op een speciaal voor leraren georganiseerd congres over incest aan de orde.

De leraren kregen van allerlei hulpverleningsinstanties die zich met incest bezig houden te horen hoe ze de signalen van incestslachtoffers moeten opvangen.

Een lerares vertelt over één van haar leerlingen. „Het kind wilde steeds bij een andere leraar op schoot zitten. Aan de andere kant zei ze soms: 'gatverdamme blijf van me af'. Daarom vermoedden we al iets. In een les seksuele voorlichting vertelde ze dat ze mishandeld werd door haar vader en broer. Toen we met haar apart gingen praten bleek dat het om seksuele mishandeling ging.”

Een leraar van de scholengemeenschap Centrum Oud-West: „Bij

mij in de klas zit een meisje die nooit zin heeft in gymnastiek. De gymnastieklerares wees me er op. Ik vermoedde dat zij wel eens seksueel misbruikt kan zijn. Ik kan haar alleen niet benaderen want ze vertoont een ontzettend agressief gedrag tegenover mij. Misschien omdat ik man ben, maar misschien ook omdat ze gewoon de pest aan me heeft.”

Er zijn bij hem op school al ongeveer vijf gevallen van incest geconstateerd. Maar volgens hem moeten het er meer zijn. „Als je er met hen over praat weten ze altijd wel een geval van een vriendje of vriendinnetje. Drie kinderen in mijn klas wisten al van een vriendinnetje die met incest te maken had. Dat is ook een signaal.”

Op het congres werd de leraren aangeraden vooral naar hulpverlenende instanties te gaan als ze denken dat ze het niet aankonden. Incest-slachtoffers zouden de hulpverleners een ontzettende

druk op de hulpverleners te leggen.

Twee leraressen van een school in Amsterdam suchten diep: „Wij hebben op school zeer slechte ervaringen met hulpverleners. Eentje zei tegen een jongen die zeer laag geschoold is en die mishandeld werd door zijn vader: 'Wat zijn de verschijnselen van de situatie en wanneer treden er excessen op.' Die jongen begreep er niets van. Een andere hulpverlener zei tegen iemand: druk je gevoelens van vernedering uit in klei.”

Toch vinden de twee leraressen dat leerlingen doorverwezen moeten worden naar hulpverlenersinstanties die zich met incest bezig houden. „Als je je als lerares er teveel in verdiept zeg je al snel: blijf toch een dagje thuis terwijl ze eigenlijk gewoon door moeten gaan met repetities en huiswerk maken.” Weer een andere lerares, zij wil haar naam ook liever niet kwijt, had wel wat hulp kunnen

gebruiken. Als klasselerares heeft ze zich met een negentienjarig meisje bezig gehouden dat door haar vader, die ergens anders woonde omdat hij gescheiden was, geslagen en verkracht werd. „Dat was wel heel erg zwaar. Ik kwam het te weet omdat ze me vertelde dat ze niet op school kon komen.”

Toen dacht ik: er is iets aan de hand. Ze had een afspraak waar ze niet onderuit kwam. Ze lag vaak met haar armen over elkaar in de bank, ze viel soms flauw en had wel eens een blauw oog. Als ik haar vroeg wat er was gaf ze daar nooit rechtstreeks antwoord op. Op een gegeven moment gaf ze het na lang aarzelen toe. Ik heb haar geholpen om niet meer naar die afspraken te gaan, dat was heel moeilijk want ze leek wel gehypnotiseerd door die man. Toch heeft ze uiteindelijk zelf aangifte gedaan bij de politie. Ik ben er een jaar mee bezig geweest.”

De lerares is werkzaam bij de RIAGG.

Per klas 2 à 3 slachtoffers

Hulp van school tegen seksueel misbruiken kind

AMSTERDAM, 28 maart — Het onderwijs kan een belangrijke rol spelen bij het opsporen en de preventie van het seksueel misbruiken van kinderen. De gemeente Amsterdam zal hiervoor „met voortvarendheid” leerkrachten gaan bijscholen.

Dit zei H. Meyer, adjunct-directeur van de afdeling Onderwijs, op de gisteren in Amsterdam gehouden conferentie over seksueel misbruik van kinderen. Tien tot vijftien procent van alle volwassenen is in zijn jeugd slachtoffer geweest van seksueel misbruik, aldus recent onderzoek dat op de conferentie werd aangehaald. Dit percentage komt neer op twee à drie kinderen (meestal meisjes) per schoolklas. Het misbruik begint gemiddeld omstreeks het negende jaar; een derde deel van de slachtoffers bestaat uit baby's, peuters en kleuters.

Het onderwerp riep bij de meeste aanwezige leerkrachten vooralsnog meer vragen dan antwoorden op. Wat zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden van de huidige hulpverlening en in hoeverre zijn leerkrachten in staat gevallen van seksueel misbruik te signaleren en aan te pakken?

„Signaleren van seksueel kindermisbruik is mogelijk, wanneer je het bestaan ervan durft te overwegen”, stelde drs. F. Lamers, orthopaedagoge in een Haarlems medisch kleuterdagverblijf. „Een misbruikt kind kan extreem bang zijn voor lichamelijk contact of juist gedrag vertonen dat door volwassenen als erotisch wordt geïnterpreteerd. Ieder kind gedraagt zich wel eens afwijkend, maar wanneer een drierjarige zeer gedetailleerd een grote penis tekent, is er zeker reden tot ongerustheid”, zei zij.

Leerkrachten met vermoedens of zekerheid omtrent seksueel misbruik van een leerling hebben niet tot taak daarmee zelf naar de ouders te gaan. In overleg met het kind kan een docent een hulpverlenende instantie inschakelen die vervolgens de ouders erbij trekt. Deskundigen van onder andere het Riagg, het Bureau vertrouwensarts (BVA) en de Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie gaven de mogelijkheden en beperkingen van de instanties voor hulpverlening aan. Wanneer ouders bereid zijn aan de hulpverlening mee te werken, kan dat goede resultaten opleveren. Onwil van de ouders leidt daarentegen maar zelden tot gerechtelijk ingrijpen. Dr. C. de Waal (vertrouwensarts): „Seksueel kindermisbruik is meestal moeilijk te bewijzen, dus blijft de situatie voortbestaan. Ouders worden pas uit de ouderlijke macht ontzet als ze hun kind bijna vermoorden”.

De conferentie telde ruim 180 deelnemers, mannen waren nauwelijks aanwezig. Ongeveer driekwart van de belangstellenden was werkzaam in het basisonderwijs, de overigen in het voortgezet onderwijs en bij hulpverlenende instanties.

door FRANS HEDDEMA

Woensdagmiddag half drie. De Amsterdamse gemeenteraad vergadert. Burgemeester Van Thijn kondigt punt 3 van de agenda aan. De meeste wethouders blijken opeens dringende zaken buiten de raadzaal te hebben en verdwijnen. Het punt dat aan de orde is, gaat over maatregelen om seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes te bestrijden en te voorkomen.

Ondanks de geringe interesse van de wethouders, praten de raadsleden uitvoerig over de nota van B en W, die weer een reactie is op een nota van de inmiddels oud-raadsleden Welmoet Sprey en Janny van Beeren.

Na afloop van het debat zeiden Welmoet Sprey en vertegenwoordigers van de stichting Tegen Haar Wil trots te zijn. Amsterdam heeft een beleid uitgestippeld waarmee het in Nederland voorop loopt, en de Amsterdamse politiek heeft seksueel geweld tegen vrouwen als een immens probleem onderkend, en is bereid er iets tegen te doen. De tijd van nota's schrijven is voorbij.

Welmoet Sprey: „Eindelijk is het zover dat in Amsterdam vrouwenmishandeling wordt geregistreerd. Het kwam voor dat de politie niet naar een vrouw toe wilde komen als zij meldde dat ze werd bedreigd. In de aangiftes over geweld kon je nooit zien of het om tagesrovers ging of om zaken die vaak vooraf gaan aan seksueel geweld. Doordat alles nu wordt geregistreerd kunnen we eindelijk zien hoe vaak dit soort zaken voorkomt en dat kan weer aanleiding zijn tot het nemen van maatregelen.”

Enkele van de beslissingen die de gemeenteraad nam:

● De nachtbussen sluiten volgend jaar aan op de laatste treinen, zodat vrouwen niet tevergeefs eenzaam voor een donker station op een bus hoeven te wachten.

● Onveilige plekken worden veiliger gemaakt.

● Onderzocht wordt of als vrouwen aangifte doen van verkrachting binnen het huwelijk, politiemensen een proces-verbaal wegens aanranding mogen opmaken. Voor dat laatste is de bewijslast gemakkelijker dan voor het eerste.

● Gymnastiekdocentes krijgen een cursus in het vergroten van verzetsmogelijkheden van meisjes.

● Er komt een studieconferentie voor mensen die in het onderwijs werken over seksuele kindermishandeling.

Nodig

Hoe nodig het is dat actie wordt ondernomen tegen seksueel geweld, onderstreept Guusje Ter Horst (PvdA): „Tweëntwintig procent van de vrouwen van vijftien jaar en ouder krijgt in één jaar te maken met een of meer vormen van seksueel geweld, 390.000 vrouwen raken in een jaar betrokken bij aanranding, verkrachting en exhibitionisme.”

Welmoet Sprey en Tegen Haar Wil zijn weliswaar trots op de beslissingen die het gemeentebestuur heeft genomen, maar er is ook teleurstelling.

Welmoet Sprey: „Bij de behandeling

Studiedag Amsterdam 26-3

'Onderwijzer moet attent zijn op incest-signalen'

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM - Onderwijzers weten vaak niet hoe ze om moeten gaan met de problematiek rondom seksueel misbruik van kinderen. Hier moet snel verandering in komen, omdat juist voor hen bij het ontdekken van het probleem een belangrijke taak is weggelegd: zij komen dagelijks nauw in aanraking met kinderen. Aldus M. van der Staa en J. de Vries van het Bureau Coördinatie Vrouwenemancipatie van de Gemeente Amsterdam. Om het gat in de kennis en ervaring van de Amsterdamse onderwijskrachten enigszins te dichten, organiseert dit bureau morgen een studiedag over seksueel misbruik van kinderen. Onder het motto: het taboe in de klas.

De Vries vindt dat de onderwijzer die door een kind op de hoogte wordt gebracht over „minder prettige zaken die thuis gebeuren” die hulpvraag altijd serieus moet nemen en deskundigen moet inschakelen zoals een vertrouwensarts.

Hoofdstad loopt voorop met beleid tegen seksueel geweld

Welmoet Sprey FOTO DIKSTRA

Janny van Beeren FOTO DIKSTRA

door de politie van seksuele misdrijven mag er geen verschil zijn tussen oude en recente zaken, ik ben bang dat die laatste minder voortvarend worden behandeld.”

Sonja Nijon van Tegen Haar Wil weet uit haar werkervaring dat vrouwen vaak na veel jaren naar de stichting toe komen, vooral als het om seksueel misbruik van kinderen gaat. Om te voorkomen dat de dader ongestraft in herhalingen kan vallen, is het onder andere nodig dat die oude zaken voortvarend door de politie worden behandeld.

Teleurstelling is er ook omdat het gemeentebestuur te weinig acties gaat ondernemen in het onderwijs. Yolant Vermeulen van Tegen Haar Wil: „Er is een besluit genomen over weerbaarheidstraining voor meisjes. Daar schrokken sommige raadsleden al van, ze dachten misschien aan 'enge' weerbaarheidskorpsen. Maar weerbaar maken houdt ook iets anders in. Meisjes moeten weerbaar worden gemaakt om in bepaalde situaties 'nee' te durven zeggen. Onderwijskrachten moeten nascholing krijgen om te leren op welke

wijze je er achter kan komen dat er iets met de leerlingen aan de hand is dat zou kunnen wijzen op seksueel geweld in of buiten de school. In Londen zijn docenten van achttien scholen verplicht aan scholing mee te doen en er is geld beschikbaar om tijdens de uren dat die scholing plaatsvindt, vervangende leerkrachten aan te trekken. Hier wordt gezegd dat er op de basisscholen niets aan de hand is, maar de ervaringen in Engeland wijzen uit dat seksueel geweld juist op basisscholen voorkomt, ook tussen de leerlingen onderling.”

Leerkrachten vinden het soms normaal dat jongetjes met meisjes sollen. Wat te denken van een Amsterdamse onderwijzeres die tegen een geschokte moeder zei dat het goed voor het gevoelsleven van een bepaalde jongen was dat hij meisjes op het schoolplein op de grond gooide en er dan bovenop ging liggen.

Recht

Amsterdam zou volgens Tegen Haar Wil vertrouwensvrouwen op

de scholen moeten aanstellen, waar de leerlingen naar toe kunnen gaan als zij bijvoorbeeld nare ervaringen hebben met leerkrachten. Sonja Nijon: „Je moet als meisje het gevoel hebben dat je het recht hebt om te protesteren, dat je niet in een isolement zit.”

De Stichting Tegen Haar Wil is ook teleurgesteld omdat het werk nog steeds met zeventig vrijwilligers moet gebeuren. Er is geen geld voor betaalde krachten. Een beetje gegriefd voelt de stichting zich ook door een opmerking van het CDA-raadslid Victor Bruins Slot. In de nota van B en W staat dat Tegen Haar Wil haar kennis en ervaring moet overdragen aan normale hulpverleningsinstellingen. Het raadslid vond het maar niets dat dat dus vanuit een feministisch uitgangspunt zou gebeuren.

Bedroevend vindt de stichting het dat het gemeentebestuur zo weinig aan voorlichting doet. Hoeveel vrouwen weten wat het telefoonnummer van Tegen Haar Wil is, hoeveel zijn ervan op de hoogte dat je ook anoniem aangifte bij de politie mag doen, wie weet dat mishandelde echtgenotes in bepaalde gevallen via Herhuisvesting eigen woonruimte kunnen krijgen?

Dat Amsterdam een seksueel gewelddadige stad is, blijkt uit de volgende cijfers. In het afgelopen jaar kwamen bij de Stichting Tegen Haar Wil 1766 telefoontjes over seksueel misbruik binnen. Achtendertig procent had betrekking op verkrachting, negentwintig procent op seksuele kindermishandeling, een stijging van zeven procent vergeleken met het jaar daarvoor.

De dader was in tachtig procent van alle vormen van seksueel geweld een bekende. Het meeste seksuele geweld vond plaats in het gezin (38 procent), bij de vrouw thuis (31 procent) en in het park, op de straat of in een openbaar gebouw (11 procent).

Positief vinden Welmoet Sprey en Tegen Haar Wil het dat het gemeentebestuur heeft erkend dat economische onafhankelijkheid van vrouwen een voorwaarde is om bepaalde vormen van seksueel geweld te voorkomen.

Yolant Vermeulen: „Een vrouw die mishandeld is en daarom bij haar man weg wil, kan letterlijk en figuurlijk geen kant op als ze zelf geen geld heeft. Als je een eigen bestaan hebt, kun je eerder nee tegen iemand zeggen. Je hoeft dan niet meer de ruil te doen van affectie tegen geborgenheid.” Welmoet Sprey: „Seksueel misbruik komt altijd voor in afhankelijkheidsituaties.”

Aangifte

Toen Welmoet Sprey en Janny van Beeren samen met Tegen Haar Wil hun nota over seksueel geweld samenstelden (1985), moesten zij vele pagina's besteden aan de onzorgvuldige rol die de politie speelde als vrouwen aangifte kwamen doen. Dat is nu verbeterd en in de nota van B en W die woensdag in de Amsterdamse gemeenteraad werd behandeld, kon voornamelijk over maatregelen ter voorkoming van seksueel geweld worden gesproken. Welmoet Sprey: „En noem dat maar geen positieve ontwikkeling.”

Enkele telefoonnummers:

Telefonische 24-uurs-opvang van Tegen Haar Wil: 253473.

Vrouwen tegen verkrachting: 247644.

Werkgroep tegen seksuele kindermishandeling binnen het gezin: 22117.

Werkgroep tegen seksueel geweld door hulpverleners en artsen: 934358.

Valse beschuldigingen van incest na een echtscheiding

TV 5-3

door Erik Rijks

bestuurslid Stichting 'Scheiden en blijvend ouderschap'

De laatste jaren is, vooral door druk vanuit de vrouwenbeweging, incest een politiek onderwerp geworden. Als gevolg hiervan is het openbaar ministerie een actief incestbeleid gaan voeren. Steeds meer komt het tot strafvervolgging, nadat er aangifte van incest is gedaan.

De Stichting Scheiden en Blijvend Ouderschap te Nieuwegein krijgt echter klachten van mannen die zeggen dat hun ex-vrouw hen vals beschuldigt van incest, om op die manier de omgangsregeling met hun kinderen te kunnen blokkeren. Wanneer het gaat om een incest-aangifte na of tijdens de echtscheiding dienen politie en justitie rekening te houden met de mogelijkheid dat het incestverhaal niet waar is.

Na een beschuldiging van incest is het advies van de Kinderbescher-

ming meestal dat er voorlopig maar geen omgangsregeling moet komen of dat de omgangsregeling moet worden stopgezet. Of de beschuldiging waar is of niet, het doet er niet toe, de omgang tussen kind en ouder wordt beëindigd. Het beleid van de Kinderbescherming lokt valse aangiften van incest uit, omdat succes verzekerd is; de omgangsregeling is geblokkeerd.

Het lijkt erop dat sommige vrouwen er niet voor terugschrikken om een valse aangifte te doen en het strafrecht misbruiken als actiemiddel om van de bezoeken- en/of omgangsregeling, die hun ex-man met de kinderen heeft, af te komen.

Menselijkheid

Justitie en hulpverlening nemen zonder meer aan dat de beschuldiging van incest waar is. Vrouwen liegen toch niet over zo iets ernstigs! Kinderen kunnen zoiets toch niet verzinnen! In het algemeen gaat men ervan uit, dat in het strafrecht de mens centraal staat en

deze moet dan ook met menselijkheid en justitiële terughoudendheid bejegend worden.

Echter niets is minder waar als het gaat om een aangifte wegens incest. De justitiële verontwaardiging over incest is zo groot, dat zonder meer tot strafvervolgging wordt overgegaan. Dat de beschuldiging van incest weleens niet op waarheid kan berusten, wordt door justitie en hulpverlening niet onder ogen gezien.

Fantaseren

Het omgangsrecht is de laatste jaren, door de rechtspraak van de Hoge Raad en door directe toepassing van artikel 8 (recht op familielevens) van het verdrag van Rome (Rechten van de Mens), in ieder geval op papier, een steeds sterker recht geworden. Dit kan ook een reden zijn waarom sommige vrouwen, nadat de burgerlijke rechter een omgangsregeling heeft vastgesteld, naar een uiterst middel als de valse beschuldiging grijpen om zo, via de strafrechter die omgangsre-

geling weer te blokkeren. Naar aanleiding van brieven en gesprekken die de mensen van de stichting Scheiden en Blijvend Ouderschap met de slachtoffers van de valse beschuldiging van incest gehad hebben, blijkt dat ook kleine kinderen (vanaf vier jaar) bij de politie vertellen over de incestervaringen met hun vaders. Hoe kan dat? Kinderen liegen daar niet over, althans dat leest men vaak in de rechtbankverslagen.

Er kunnen verschillende verklaringen gegeven worden waarom kinderen fantaseren over hun incestervaring met hun vaders. Vooral in geval van echtscheiding zijn er plausible theorieën gevonden, waarom kinderen incest fantaseren. Met name in het kader van de loyaliteitsconflicten (het moeten en niet willen kiezen voor één van de ouders) is dit het geval.

Negatieve kijk

De laatste tijd wordt er veel geschreven over de vader-dochterrelatie. Steeds weer blijkt: de niet

aanwezige vader speelt een rol in de fantasiewereld van het kind. De fantasieën van het kind worden, als de vader afwezig is, niet gecorrigeerd door de werkelijkheid. In de fantasiewereld van het kind kan de vader een bedreiging worden. Is er dan ook een moeder met haar negatieve kijk op haar ex-man of is de ex-man volledig taboe, dan verwaagt bij het kind het verschil tussen fantasie en werkelijkheid en een gefantaseerde beschuldiging van incest krijgt waarheidsgehalte.

De enorme aandacht die een kind na een gefantaseerd incestverhaal krijgt, versterkt vervolgens het gevoel van werkelijkheid. En dan komt de justitiële molen op gang. Wanneer het gaat om incest, is de gang van zaken in ons strafrecht onbevredigend. Zowel voor de verdachte als voor degene die aanklaagt. Ons strafrecht kent de regel: één getuige is geen getuige, dat wil zeggen dat wanneer er slechts één getuige is, de rechter geen veroordeling mag uitspreken. De verdachte gaat vrijuit. Bij incest zijn er doorgaans geen getuigen,

omdat dit een zedenmisdrijf is, dat zich afspeelt in de besloten kring van de familie.

De verklaring van het kind alléén kan bij een ontkennde verdachte zo goed als nooit tot een veroordeling leiden. Wel kan het tot een veroordeling komen wanneer er naast de aangifte van incest, ook nog een andere sterke aanwijzing is. Aan de andere kant kan de ontkennde verdachte binnen ons strafrechtstelsel ook niet bewijzen dat hij onschuldig is. Hij hoeft dat zelfs niet.

Onschuldseed

De officier van justitie moet bewijzen dat de verdachte het gedaan heeft. Dit is een goede regel, maar in dit geval onbevredigend: een vader, die vals beschuldigd is van incest, zal alles in het werk willen stellen om zich van deze smet te ontdoen. Speciaal voor zijn kind, voor later.

In de vroege Middeleeuwen kon een verdachte die beschuldigd werd de onschuldseed zweren. De verdachte kwam dan voor de rech-

ter en bracht zogenaamde eedhulpers mee (meestal zeven). Die eedhulpers waren partijdig; zij getuigden van de onschuld van de verdachte. Zij stonden mede in voor zijn integriteit. De eedhulpers legden de eed af, omdat zij van de betrouwbaarheid in het algemeen van hun partij (= verdachte) overtuigd waren. En daarmee was de rechtzaak afgelopen. De verdachte was vrij. Wanneer later bleek dat de verdachte schuldig was, kregen hij en zijn helpers dezelfde straf.

Ons strafrecht kent deze mogelijkheid niet meer. Het zou een goede oplossing zijn om in geval van een zedenmisdrijf als incest helpers en de onschuldseed toe te laten. Wanneer een vader vals wordt beschuldigd van incest, kan hij mensen uit zijn omgeving, die hem en het kind kennen, vragen als eedhelpers op te treden. Te denken valt aan de crèche-leidsters, vrienden, familie enz. Gezien de emotionele lading van de beschuldiging, zal het alleen de onschuldige verdachte lukken eedhulpers bereid te vinden om hun relatie met hem en het kind toe te

lichten en met de verdachte mee te zweren. Wanneer een verdachte er aan de andere kant niet in slaagt om eedhulpers te vinden, neemt het vermoeden van schuld ten aanzien van de verdachte toe; dit kan dan mede gezien de omstandigheden waardoor hij er niet in slaagt die eedhulpers te vinden, werken als een verzwarende omstandigheid. Bovendien voorkomt de mogelijkheid om de onschuldseed met eedhulpers te doen, dat de verdachte in de procedure onnodig lang gekweld wordt.

Groot onrecht

De huidige gang van zaken in ons strafrecht - het is een vastliggende procedure, die op mechanische wijze verloopt - is geen goede procedurele rechtsgang als het gaat om incest. Voor de mens met zijn emoties is er weinig plaats. Bij een valse aangifte van incest leidt dit tot groot onrecht, door de manier waarop de verdachte wordt behandeld door politie en justitie. Ons strafrechtelijke systeem is op dit punt aan verandering toe.

Wens van het kind vóór omgangsrecht vader, incest of niet

door Rita van Veen

AMSTERDAM - Eedhulpers die niet de verdachte zweren dat hij onschuldig is, zoals in de Middeleeuwen gebeurde? Kinderrechter mr. J. J. van der Goes-Van Naters moet er smakkelijk om lachen. "De goede tijden komen weerom."

De volgende deskundige, directeur F. Baars van de Raad voor de Kinderbescherming in Amsterdam, raagt al even verbaasd: "Dat is een Godsoordeel. Dan kun je de verdachte ook weer in het water gooien en als hij dan na tien minuten levend boven water komt is zijn onschuld bewezen. Dat levert natuurlijk geen waarheid op."

Het idee om naaste familieleden en bijvoorbeeld leerkrachten en crècheleidsters voor de rechtbank onder de vinger te laten getuigen wat voor relatie de vader met het kind heeft in geval van incest, werd gisteren op de Podiumsigna van deze krant gelanceerd door de heer Erik Rijks van de stichting 'Scheiden en Blijvend Ouderschap'.

Volgens Rijks krijgt de stichting steeds meer klachten van vaders die hun kinderen niet meer mogen zien omdat de moeder tijdens of na de scheiding valse aangiften doet van incest.

Ook Van der Goes-Van Naters en Baars signaleren dat incest een steeds grotere rol gaat spelen bij de omgangsregeling, maar wijten dat niet direct aan valse beschuldigingen. Het taboe rond incest verdwijnt door de aandacht dat het probleem krijgt in de media. Dat heeft weer tot gevolg dat de slachtoffers en de moeders er makkelijker mee voor de dag komen.

Cijfers zijn er niet, het is nog niet onderzocht. Maar de kinderrechtster wil niet betweten dat er nooit een valse beschuldiging wordt geuit. "Soms krijg je een verhaal waarbij je op 'n minst het gevoel krijgt dat het sterk overdreven is", zegt Van der Goes-Van Naters.

"Maar de vraag is hoe krijg je het bewijs boven water. Bij incest is dat een probleem. Niet alleen in civiele procedures, waar de omgangsregeling onder valt, maar ook strafrechtelijk is het moeilijk om bewijs bovoren tafel te krijgen. Als er aangifte gedaan wordt bij de politie dan wordt het kind lichamelijk onderzocht of er lichamelijke schade is aangericht. Maar, het feit dat een meisje niet meer maagd is nog geen

De Brede kinderrechtster zag in zijn praktijk eens een kind terugkomen dat eerst met een incestverhaal op de proppen kwam en dit later weer terugtrok omdat het ruze met de moeder kreeg en hem verzocht ging bij de vader te mogen wonen.

"Dat komt sporadisch voor. Wanneer er ook strafrechtelijk stappen worden ondernomen is het dusdadelijk. Bij het verhoor door de politie gaat de vader vaak door de lichte. Maar de moeder en kind mogen zelf beslissen of zij aangifte doen."

Niet alleen de kinderrechtster maar ook de Raden voor de Kinderbescherming krijgen een veeg uit de pan van Rijks. Zij zijn het immers die op verzoek van de rechter advies geven. De Kinderbescherming lokt valse aangiften van incest uit, zegt Rijks in zijn betoog, omdat zij in dergelijke gevallen altijd aan de rechter zal adviseren de omgang met het kind te verbieden, wél of niet. Aangifte van incest heeft dus altijd succes vindt Rijks.

Onzin zegt Baars. "Ons beleid is er altijd op gericht geweest dat omgang van de ouders met de kinderen moet. Maar, het belang van het kind staat daarbij wel voorop. Bij incest is dat een moeilijke afweging. Je begint al met de vraag wat je onder incest verstaat. Wordt ons om advies gevraagd, dan praten we met alle partijen, de vader, de moeder en het kind. We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn. Bijvoorbeeld onduidelijkheden over het incestverhaal dan roepen we de hulp in van een psycholoog, die nog eens met het kind gaat praten."

Bij het advies aan de rechter heeft er wat betreft de Kinderbescherming nog niet eens sprake te zijn van al dan niet bewezen incest van de vader. Baars: "Als een kind aangifte doet ernstig bedreigd te worden door de vader dan zullen we ook adviseren de omgang te blokkeren. Ook dan weegt het belang van het kind zwaarder."

Zijn de kinderen boven de twaalf dan praat de rechter zelf met het kind. De meeste rechters maken dezelfde afweging. Als een kind de vader niet wil zien, dan zal hij de wensen van het kind invulligen. Van der Goes-Van Naters: "Je hoort niet incest te maken krijgen. Een toegie van de 'piberg' wordt bijvoorbeeld. Iedere vader zou het doen. Dat gaat me toch echt te ver."

'De pastoor heeft de plicht de dader aan te geven'

Tr 30-3

Weinig deelnemers aan studiedag voor pastores over incest

Hoe moet je incest straffen?

Leerlingen willen daar heel ver in gaan.....

Van onze verslaggeefsters van het Chr. KMBO, groep Oriëntatie 1B

GRONINGEN — Onze leraar Jan Jakop Schuringa vroeg ons of wij een stukje wilden schrijven voor de KIK-pagina. Wij zouden daarvoor een kringgesprek houden over incest, omdat we op dit moment bezig zijn met het thema seksualiteit.

Incest is, dat bleek in onze les, een zeer moeilijk onderwerp om over te praten. Het is voor een buitenstaander ontzettend moeilijk om te begrijpen waarom iemand incest pleegt, of hoe degene zich moet voelen die daarvan het slachtoffer is geworden. Ons kringgesprek verliep dan ook zeer moeizaam.

Slecht huwelijk oorzaak?

We hebben het over verschillende zaken gehad. We probeerden er achter te komen waarom iemand incest pleegt. Volgens Wilma heeft een slecht huwelijk veel met incest te maken. En bij een slecht huwelijk hoort natuurlijk een slechte seksuele relatie. En een man wil natuurlijk aan z'n "gerief" komen...

Ook vroegen we ons af waarom je het bij een kind/volwassen kunt merken dat er zoiets met hem of haar is gebeurd. Volgens Marco zie je dat meisjes dan vaak triest en alleen zijn.

Penna zegt dat sommige meisjes misschien wel blauwe plekken (slag?) hebben of zo. Volgens haar worden meisjes vaak schrikachtig voor kerels. Incest zou ook veel vaker voorkomen dan we denken. Maar het wordt natuurlijk niet vaak bekend. Gert denkt dat meisjes zich er voor schamen om zoiets te moeten vertellen. Volgens Harmen zijn meisjes bang dat het nog erger wordt of zo.

Angst dat bepaalde dreigementen uitgevoerd worden. Er is vast vaak sprake van chantage om het kind haar mond te laten houden. Jan Jakop vertelde iets over wat de mogelijke gevolgen voor het meisje op latere leeftijd zouden kunnen zijn: lichamelijke maar vooral ook geestelijke verschijnselen, problemen op seksueel gebied en moeilijke contacten met andere mensen.

Castreren...

Kinderen, en zeker heel jonge kinderen zijn zich er natuurlijk vaak niet van bewust wat er met hen gebeurt. Vader is lief en die knuffelt je; hij heeft je op schoot en zo. Soms heeft die man je op schoot met kwade bedoelingen, maar dat heeft dat kind nog niet door.

Moeten mannen die incest plegen ook op de een of andere manier gestraft worden? Bijna iedereen vond van wel natuurlijk. Sommigen wilden daar heel ver in gaan, tot en met castreren toe... Maar dat zo iemand goed gestraft moest worden vond iedereen.

Brochure

Oh ja, wat wel zinnig was dat onze leraar af en toe iets vertelde uit een brochure van de "Vereniging tegen seksuele kindermishandeling binnen het gezin." Die brochure heette "Seksuele kindermishandeling komt vaker voor dan je denkt."

Dit was het resultaat van het kringgesprek over incest, gehouden door leerlingen van het Chr. KMBO te Groningen, klas Oriëntatie 1B. Wij konden helaas niet de hele discussie opschrijven, dan zou het veel te lang worden zijn, want je kunt er wel een heel boekwerk van maken.

● De chr. KMBO-leerlingen storten zich in de discussie over een heel teer onderwerp: incest! (Foto: Jelte Homburg).

In Amersfoort praten pastores vandaag over incest. Met de aanmeldingen voor deze studiedag wilde het maar niet vlotten. Na weken hadden zich slechts 27 geestelijken en pastoraal werkers aangemeld bij het Katholiek bureau voor voorlichting en begeleiding bij seksualiteit en relatievorming in Utrecht. Marianne Schulte Kemna denkt dat de geestelijken het te druk hebben met het paasfeest. Maar, zegt ze later in het gesprek, negentig procent van de pastores zijn mannen van wie een aantal de grootste moeite heeft met de eigen seksuele gevoelens. Het is maar de vraag of zij incest als een zorg voor de kerk beschouwen. De vrouwen die het hebben meegemaakt, blijven intussen met hun geloof tobben. „Ze hebben een ouderwetse uitleg van Maria, de volledige onderwerping en dienstbaarheid aan God.“

door Rita van Veen

ELDE — Marianne Schulte Kemna is pastoraal werkster in de Lucaskerk in Elde. Het dorpje is sinds enige jaren ingelijfd bij Arnhem. De parochie bestaat tegenwoordig de hele wijk Arnhem-zuid. Eén van de eerste keren dat zij met incest in aanraking kwam, was tijdens een gesprek met een zeventigjarige vrouw. De bejaarde vrouw had net een hele zware tijd achter de rug en zag het einde van haar leven naderen. Het zou niet lang meer duren of het hart zou het begeven.

„Midden in het gesprek begon ze plotseling over haar vader en broer die haar als kind seksuele misbruikten. Het was 55 jaar geleden gebeurd, maar ze werd 's nachts nog

geregeld wakker van angst. Het trauma bleef haar maar achtervolgen.“

„Ik was geschokt, wilde het niet direct geloven. Als je voor het eerst een incest-verhaal hoort, ga je in de verdediging. Het kan niet waar zijn dat vader zoiets doet, denk je dan. Mijn verdediging schiep grote afstand. Jammer genoeg is er geen tweede gesprek gekomen, ze beelde af. Het greep de vrouw nog zo aan, dat ze er niet meer over wilde praten.“

De lekepastor gaat vandaag op de studiedag, die op verzoek van het bisdom Utrecht wordt gehouden, praten over de vraag hoe godsdienst en kerk invloed hebben op het ontstaan en voortbestaan van incestpraktijken. Veel vrouwen met incestervaringen leggen een deel van de schuld bij hun strenge christelijke opvoeding. Vooral in het ver-

leden was de rol van de vrouw in de kerk een ondergeschikte en zij moest dienstbaar zijn. Schulte Kemna ontkent ten stelligste dat het christelijk geloof direct als schuldige is aan te wijzen voor het bestaan van incest. „Seksueel misbruik van kinderen komt immers in alle lagen van de bevolking voor. Je kunt wel zeggen dat de vrouwen na het gebeuren worstelen met hun Godsbeeld.“

Kardinaal Simonis mag dan proberen de 'prioriteit van de man' theologisch te onderbouwen, het maakt volgens Schulte Kemna weinig indruk op de moderne katholieke gezinnen. En de Vaticaanse uitspraken tegen kunstmatige inseminatie en 'in vitro fertilisatie' worden weggevoerd. „Simonis ziet en hoort iedereen, de media schenken veel aandacht aan zijn uitspraken. Maar dat geeft een vertekend beeld, hij bepaalt natuurlijk niet de waarde van de vrouw. Tal van pastores denken heel anders over vrouwen, ze spreken vrouwen aan op wie ze zijn. Ook naar het Vaticaan wordt weinig gekuisterd.“

De tijd is volgens haar voorbij dat binnen haar kerk seks als 'vies' wordt ervaren en alleen is geoorloofd met het oog op de voortplanting. Ouders lichten hun kinderen bijtijds voor. Het is daarom niet verwonderlijk dat Schulte Kemna eigenlijk alleen maar 'ervaringsvrouwen', zoals vrouwen die incest hebben meegemaakt nogal eens worden genoemd, spreekt die al over de dertig zijn.

„Ik kan me situaties voorstellen waarin een pastoor wordt geconfronteerd met incest en de vader weigert daar mee op te houden. Dan vind ik het de plicht van de pastoor zijn invloed aan te wenden om de dader aan te geven.“ Maar komt de pastoor dan niet met zijn eigen geweten in conflict als de vader, die toch ook parochiaan is, in de biechtstoel om vergiffenis vraagt?

„Er zijn mannen die niet het gevoel hebben iets verkeerd te hebben gedaan, dus de kans dat zij het opbiechten is klein. Er wordt trouwens nog nauwelijks gebiecht, in onze parochie zijn dat er vijf à zes mensen per jaar. Tijdens boetevieringen is er een soort biecht, maar dan wordt deze zwaardere zonde niet vergeven. De man zal ommekeer moeten betonen wil er al sprake zijn van vergiffenis. Het meisje moet recht worden gedaan.“

Schulte Kemna vindt de vraag of de dader de biecht aangrijpt om zijn zonden kwijtgescholden te krijgen niet relevant. Dat is een theoretische vraag vindt zij. Het is niet meer zo dat de parochiaan met twee weesgegroettes en drie onzes vaders gerustgesteld en brandschoon naar huis gaat.

Psychologisch pad

Schulte Kemna ziet incestervaringen heel ruim. Voor haar, en dat geldt voor de meeste pastores, hoeft er geen gemeenschap te hebben plaatsgevonden. De zeventigjarige vrouw durfde niet meer te ver-

tellen dan dat haar vader en broer 's nachts in haar slaapkamer kwamen. Dat was voor haar al traumatisch genoeg. De lekepastor wil zelf liever geen definitie geven van incest. Ze houdt zich aan de uitleg van de

Vereniging tegen seksuele kindermishandeling binnen het gezin. Ze is behoedzaam. Haar vrije vertaling. „Er is sprake van incest, wanneer een volwassene zijn macht seksueel misbruikt, in welke vorm dan ook“

moet plaats maken voor de definitie van de vereniging die het heeft over 'het opdringen van eigen intimiteit en seksuele handeling aan het kind door iemand die macht over het kind kunnen uitoefenen.“

Bij de gesprekken met slachtoffers waagt Schulte Kemna zich niet op het psychologische pad. Het werken van het trauma laat ze over aan de therapeut. Wat ze als pastoraal werkster kan doen, zijn de godsdienstige wonden helen. Zeker de wat oudere vrouwen hebben nog altijd last van het strenge christelijke milieu waarin de incest plaatsvond. De meeste vrouwen hebben de kerk de rug toegekeerd, anderen voelen zich nog altijd door de kerk in de steek gelaten. Vrouwen komen er in de bijbel niet altijd even goed af.

Ze loopt naar de boekenkast om de bijbel erbij te halen. Het kost haar geen moeite om binnen enkele minuten een paar zondige vrouwen uit het nieuwe testament te halen. Maria Magdalena, althans het wordt haar toegeschreven in sommige overleveringen, was de overspelige vrouw die volgens Johannes bijna gestenigd werd. Ze kwam er nog goed vanaf omdat degenen die de steen wilden werpen zelf ook niet brandschoon waren.

Er zijn vrouwen die zich na incest gaan zien als Eva. Die vertegenwoordigt voor hen het beeld van de slechte vrouw. Ze kon de verleiding niet weerstaan en at de vrucht van de boom. Ook het meisje voelt een

dergelijke schuld, ze had het immers niet tegengehouden. Schulte Kemna leest de straf die God aan Eva gaf: „Zeer zwaar zal ik maken de lasten van uw zwangerschap, met pijn zult gij kinderen baren.“

Maar ook Maria speelt volgens Schulte Kemna een onuitwisbare rol in het leven van de misbruikte vrouw. „Ze hebben een ouderwetse uitleg van Maria, de volledige onderwerping en dienstbaarheid aan God. Je kunt zeggen dat de christelijke moraal de burgerlijke versterkte. Het gebeurde dat vaders zich vergrepen aan hun dochter wanneer moeder het liet afweten in bed. De vader zag het als meeders schuld dat hij gemeenschap had met zijn dochter. Zij verzaakte de huwelijksplicht, waardoor de vader deze door zijn dochter liet vervullen. Deze vrouwen nemen het daarom de moeder meer kwalijk dan de dader.“

Vrijer

Met de komst van pastoraal werkers verdwijnt volgens Schulte Kemna ook binnen de kerk langzaam het taboe rondom seksualiteit. „Het voordeel is natuurlijk dat wij vrijer over seks praten, omdat veel lekepastors een seksuele relatie hebben. Voor geestelijken ligt dat nog anders. Zij hebben het vaak nog moeilijk met hun eigen seksuele gevoelens. Ik hoop dat het niet meer voorkomt dat een pastoor een meisje wegstuurt met de mededeling: stel je niet zo aan, je moet er maar mee leren leven.“

HISTORISCHE PEDAGOGIEK IN AMSTERDAM VERDWIJNT Lea Dasberg keert zich tegen nadruk op het kind als individu

Van onze verslaggever
MARIA HENDRIKS

AMSTERDAM — Na zeven jaar hoogleraarschap in de historische pedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam, vertrekt Lea Dasberg, 56 jaar, naar Israël. „Ik ben zioniste en heb altijd graag in Israël willen werken." Ondanks langdurige onderhandelingen — „dat is mijn sociale gevoel te genover Nederland" — wordt met haar vertrek de leerstoel historische pedagogiek opgeheven. „Het is tragisch voor de wetenschap. Door gebrek aan historisch besef worden fatale fouten gemaakt."

Lea Dasberg trad in 1980 aan als hoogleraar historische pedagogiek. Ze zette zich toen af tegen het doemdenken. Ze pleitte voor de „pedagogiek van de hoop": kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze iets aan de situatie kunnen veranderen, anders worden zij apathische volwassenen. Nu ze afreedt om in Israël te gaan wonen en werken, pleit Dasberg voor de „pedagogiek van de utopie". Utopie niet in de betekenis van een onuitvoerbaar droom, maar als bereikbaar ideaal.

In haar afscheidsrede maandag, maakte Dasberg duidelijk dat gemeenschapszin een essentieel onderdeel is van die utopie. De opvoeding van het kind moet erop zijn gericht het kind te laten ervaren dat het een onmisbare schakel is in de maatschappij. Daarom vindt Dasberg Israël ook zo aantrekkelijk. Ze was daar twee jaar om in de stad Jerichoam de onderwijsvernieuwing te begeleiden. Maar twee jaar is veel te kort en ze gaat er nu definitief vooien.

Dasberg: „In Israël groeit een kind op in het besef dat het vreselijk nodig is. De bevolking is nog klein en ze zijn daar blij met elk nieuw leven. Voor kinderen mag alles en moet alles kunnen. Maar ze worden niet alleen maar verwend. Elke jongere die van school komt, moet in het leger. Dat leger doet ook veel maatschappelijke taken en dat geeft jongeren heel sterk het gevoel van: ik ben een schakel in deze maatschappij."

Maatschappelijke dienstplicht zou Dasberg voor Nederlandse jongeren ook

De zionistische pedagoge prof. Lea Dasberg verzette zich altijd tegen het doemdenken en vanuit dat standpunt gezien is haar volgende stap een logische: zij emigreert naar Israël. Ze pleit voor de „pedagogiek van de utopie". Utopie niet in de betekenis van een onuitvoerbaar droom, maar als bereikbaar ideaal. In haar afscheidsrede zei Dasberg dat gemeenschapszin een essentieel onderdeel is van die utopie. De opvoeding van het kind moet erop zijn gericht het te laten merken dat het een onmisbare schakel is in de maatschappij. Daarom vindt Dasberg Israël ook zo aantrekkelijk.

„Als je slecht bent opgevoed, is het aan jou dat te corrigeren"

een groot goed vinden. Maar het past slecht in de economische situatie. Op zich is het nuttig als mensen zich een korte tijd van hun leven inzetten voor gemeenschappelijke taken. Om ze het besef te geven: ik ben deel van de gemeenschap. Maar in Nederland ben ik er huiltvorig voor, want de werkloosheid is het grootste probleem en we moeten niets doen om die erger te maken."

Romantische pedagogiek

Dasberg gaat niet weg uit frustratie. Integendeel, ze heeft met bijzonder veel plezier gewerkt in Amsterdam, omdat de opvattingen van de universiteit haar goed liggen. „In Amsterdam wordt het kind gezien als een onderdeel van de maatschappij. De universiteit van Amsterdam heeft altijd het meeste aandacht gehad voor het feit dat opvoeding een maatschappelijke opgave is. Welke richting ook favoriet was, altijd is de gedachte geweest: opvoeding is een taak van de hele maatschappij. Dat zie je bijvoorbeeld aan het feit dat er voor de kinderen van medewerkers een crèche is."

Dasberg keert zich tegen de sterke

nadruk die veel pedagogen en psychologen leggen op het kind als individu. In haar afscheidsrede hekelde ze de „romantische pedagogiek" en de filosofie van de zelfontplooiing, die het kind opsluit in zichzelf. De romantische pedagogiek heeft het pleidooi om het kind als kind te respecteren, tot het alburde doorgevoerd, vindt ze. Zover, „dat zij het kind kind laat blijven." Door de kindertijd en de onomnodigheid steeds langer te laten duren, grendelt men het kind af van zijn toekomst, aldus Dasberg.

De vernieuwingen in het onderwijs hebben steeds de bedoeling gehad tegemoet te komen aan de ontvankelijkheid van elk individu. Er moet meer worden gelet op het talent van elk kind afzonderlijk en worden aangeloten bij zijn persoonlijke belangstelling. Dasberg keert zich tegen die individualisering en noemt die strijdig met de opvoeding van het kind tot sociaal wezen.

Dasberg: „Als je ervan uitgaat dat de maatschappij van morgen wordt gevormd door de kinderen van nu, dan vind ik dat je opvoedkunde moet bedrijven vanuit de kijl op de maatschappij. De romantiek heeft de pedagogiek heel lang in de ban gehad. Die scheefgroei is begonnen aan het begin van deze eeuw, de eeuw van het kind. Toen zijn al die individuele schooltypen ontstaan: Montessori, Dalton, Kees Boeke. Ik ben daar niet tegen, maar wel tegen het feit dat elk kind zijn eigen pakket krijgt."

„Op de Montessorischool zie je dat kinderen heel lang mogen rekenen en dan een tijdlang niet lezen. Dat is erg, omdat ze achterkomen met lezen en vanwege de morele opvoeding. Ze raken gewend aan het idee: wat ik niet wil, dat hoef ik niet. Zo is het leven niet. Je moet

Lea Dasberg: „Op de Montessorischool zie je dat kinderen heel lang mogen rekenen en dan een tijdlang niet lezen. Ze raken gewend aan het idee: wat ik niet wil, dat hoef ik niet. Zo is het leven niet." Foto Wim Rutgers - de Volkskrant

wel waar je geen zin in hebt. Je moet belasting betalen. Je moet op tijd op het station zijn en je moet zaterdag boodschappen doen, want op zondag zijn de winkels dicht."

„Het is goed om in de gaten te houden dat een kind een sociaal wezen is, met gemeenschappelijke taken. Een kind moet niet altijd doen waar het de meeste aanleg voor heeft of de meeste zin in. Een kind moet van jongens aan delen in gemeenschappelijke taken. Nu kiezen jongeren een pakket op het moment dat ze nog niet eens weten of ze ergens goed of slecht in zijn. Je ziet veel kinderen die mist ingaan omdat ze voortdurend switchen. Als ze iets niet kunnen, kiezen ze de weg van de minste weerstand en laten ze dat vaak vallen. Of ze gaan van athenum naar havo. Als ze die keuze er niet van geweest, hadden ze het attheneum waarschijnlijk best gehaald."

„Dat zie je na de school ook in de maatschappij weerspiegeld: dat werk maakt me ziek, ik ga met ziekteverlof want geld krijg ik toch wel. Dat is een uitvloeisel van de opvoeding. Als ik het niet kan, hoef ik het niet. De enige groep die altijd moet, zijn de huisvrouw-

wen. Het aanleren van ritmes waaraan je je moet houden en het vervullen van taken die moeten, waar je niet onderuit kunt, dat vind ik een gezonde zaak. Daar word je een sociaal wezen van. Anders krijg je een maatschappij waarin iedereen aan zichzelf denkt en aan zijn eigen belang. Dan krijg je navolstaarderij."

Incest en mishandeling

Toch zal Dasberg in Israël pleiten voor meer individueel onderwijs. „Het onderwijs in Israël is frontaal, te weinig getindividualiseerd. Men haalt de talenten er niet uit en de leerlingen komen te weinig aan het woord. Ze zijn te weinig zelfwerkzaam met sprekebeurten of werkstukken. Daar wil ik meer individualiseren. Maar daar ik hoef niet bang te zijn dat het sociale aspect eruit gaat."

Sinds haar aantreden in 1980 is steeds duidelijker geworden dat het gezin voor veel kinderen geen veilige plek is. Er komen bloedsomloopende feiten boven water over incest en mishandeling. Voor sommige pedagogen en psychologen (Allice Miller bijvoorbeeld) is dat reden te pleiten voor de „zwarte" pedagogiek. Kort gezegd: weg met de opvoeding. In

de gezinstherapie is de benadering populair geworden waarbij ervoor wordt gepleit slachtoffer ouders te zien als een probleem? Is daar zoveel van terecht? Dat was veel erger. Van de woorden: die ouders zijn niet schuldig, maar zelf slachtoffer. Wat vindt Dasberg van deze nieuwe ontwikkelingen?

Dasberg: „Ik vind het gevaarlijk. Dan kun je elke misdaad vergoelijken. Een mens is verantwoordelijk voor z'n eigen bestaan. Als je de ouders de schuld gaat geven, kom je terecht in een eindeloze reeks van grootouders en overgrootouders. Dan kun je alles filikken en heeft niemand de schuld."

„Dat is de foute weg. De mens is verantwoordelijk voor de wereld en als het fout gaat is het onze schuld en niet die van Satan of God of het economische systeem. Het kan wel waar zijn dat je slecht bent opgevoed, maar het is aan jou dat te corrigeren. Je kunt iemand die een traumatische jeugd heeft gehad, wel met veel begrip tegemoet treden, maar hij zal het zelf moeten overwinnen." Natuurlijk worden sommige kinderen slecht opgevoed, maar niet-opvoeden is volgens Dasberg nog slechter. „Er zijn eeuwen geweest dat het kind werd opgevoed, maar zo in de fabriek de mijnen werd gedropt. Was dat leuk? Is daar zoveel van terecht? Dat was veel erger. Van de schiedenis kun je leren dat niet-opvoeden verschrikkelijke resultaten oplevert. Dat is mijn bezwaar tegen men als Miller, ze kennen de geschiedenis niet. Als ze die zouden kennen, zouden ze weten dat met alle makkes, het nooit zo goed is geweest als in onze tijd. Het is altijd slechter geweest voor kinderen."

de Volkskrant van ZATERDAG 21 MAART 1987

Visie van pedagoge Dasberg neigt te veel naar borrelpraat

In de Volkskrant van 14 maart stond de weerslag van een interview dat Maria Hendriks had met de historisch pedagoge L. Dasberg naar aanleiding van haar vertrek naar Israël. De manier waarop en de argumenten waarmee Dasberg meent de „romantische pedagogiek” en de te ver doorgevoerde zelfontplooiing van het kind te moeten bestrijden, vind ik beneden alle peil.

Belangrijke onderwijsvernieuwingen (Dalton, Montessori) worden in het interview afgedaan met formuleringen als „begin van de scheefgroei”. Te weinig kinderen zouden nog doorzettingsvermogen genoeg hebben om de vakken die ze niet aankunnen, tóch te doen. Zo groeien die kinderen op tot volwassenen die zo slap zijn dat ze een ziekteuitkering accepteren! Als we niet oppassen, zullen we afglijden naar een maatschappij, waarin iedereen aan zichzelf denkt.

Dit soort argumentatie neigt toch wel erg naar borrelpraat: zulke kletspraatjes hoor ik regelmatig aan de tapkast van mijn voetbalclub. Veel erger vind ik dat Dasberg meent met de psychiater Alice Miller de vloer te kunnen aanvegen.

In de eerste plaats worden de ideeën van Miller in het interview onjuist weergegeven. Miller pleit helemaal niet voor zwarte pedagogiek, zoals in het interview wordt beweerd. Integendeel: ze verzet zich ertegen. Overigens wel na vastgesteld te hebben wat ze eronder verstaat.

In de tweede plaats: wie het werk van Miller samenvat onder de kop „weg met de opvoeding”, doet de psychiater groot onrecht. Miller pleit ervoor dat volwassenen die „slecht” zijn opgevoed de ruimte krijgen om over het hun aangedane leed te rouwen en de woede daarover te voelen. Zij geeft op vele plaatsen in haar werk blijk van mededogen voor kind en ouder.

Ten derde suggereert Dasberg dat Miller de schuld eenzijdig op de foute opvoeding van de ouder schuift en het kind ontslaat van alle verantwoordelijkheid. Dat is onwaar. Miller vraagt onze aandacht en empathie voor het gekwetste en vernederde kind in onszelf en in onze medemens. Maar ze is reëel genoeg om de verantwoordelijkheid van ieder mens onder ogen te zien.

HOOGEVEEN W.J. van Willegen

Dasberg

As een van de mensen in de werkgroep Onderwijs en Vrede van de pacifistische vereniging „t Kan Anders”, wi ik reageren op de woorden die de vrtrekkende historisch pedagoge Lea Dasberg in haar afscheidsrede van 9 maart uitsprak (Volkskrant van 14 maart). Onze uit voornamelijk leerkrachten bestaande groep, heeft Dasbergs inspirerende filosofie van de utopie en haar pedagogiek van de hoop, meermalen overgenomen als een van haar uitgangspunten.

Thans meen ik te ontdekken dat haar visie daarentegen in werkelijkheid een weinig hoopgevende is. Ze stelt niet tegen schooltypen volgens de ideeën van Boeke, Montessori of Dalton te zijn. Tegelijk helpt ze de erbij behorende filosofie om zeep. Vooral het Montessori-onderwijs moet het ontgelden. Ze blijkt de zelfde taai vooroordelen in huis te hebben als zoveel buitenstaanders.

Waar nu juist het Montessori-onderwijs het kind leert zelfstandig te handelen, kritische keuzes te maken en samen te werken op niet-competitieve maar sociale wijze, stelt Lea Dasberg de opvoeding tot „schakel in de maatschappij”. Zo komt ze automatisch tot de conclusie dat — met verwijzing naar Israël — het leger prima, goed toegerust jonge mensen kan begroeten. Het leger, dat — alweer volgens Dasberg — zoveel maatschappelijke taken vervult. Hoezo? Om de oppositie onder de duim te houden?

Individualisering is strijdig met de opvoeding tot sociaal wezen, zegt Dasberg. Zo kweek je mensen die in deze samenleving zeggen: „Dat werk maakt me ziek; ik ga met ziekteverlof want geld krijg ik toch wel”. Terloops hanteert Dasberg hier meedogenloos het bekende Jan Alleman vooroordeel, dat werklozen niet willen werken. Hoe is het mogelijk dat een zo toonaangevend pedagog haar filosofie van de hoop verwis-

selt voor die van het onbenullig!

Wie aan opvoeding doet, en dat doet praktisch iedere ouder dagelijks, behoort een maatschappijvoorbeeld voor ogen te hebben, dat gericht is op leven en laten leven. Op mensenplichten maar ook op mensenrechten. Op de gedachte dat wie leeft een creatieve taak heeft en in staat is tot bouwen en herbouwen. HEEMSTEDEN M. Schreijers

NASCHRIFT: De opmerking dat onder andere Alice Miller pleit voor „zwarte” pedagogiek, is inderdaad onjuist. Ze is tegen streng opvoeden (de zwarte pedagogiek), maar ook tegen de opvoeding van de zachte dwang (witte pedagogiek). Miller is tegen opvoeden. Ze pleit voor „begeleiding” van het kind, waarbij het serieus wordt genomen en gerespecteerd. RED.

De zestiende kregen 16-jarigen dubbeldrank

Moederdag, vaderdag, diervandag. Welk kind heeft niet eens verzucht dat er voor hem ook nog eens een keer een leuk middenstandsfeestje moet worden bedacht? Sinds gisteren is het zo ver. De Raad voor het Jeugdbeleid, de Stichting voor het Kind, de Nederlandse Federatie Jeugd- en Jongerenwerk en de Stichting Jeugd en Samenleving hebben 16 maart uitgeroepen tot „de dag van de zestienjarigen”.

„Dit moet een dag worden waarop iedereen elke 16-jarige die hij of zij kent extra in het zonnetje zet”, vinden de initiatiefnemers. „Over vijf dagen begint de lente.” De aankondiging van deze dag ging gepaard met de presentatie van het boek *16 afzo... en alles wat jij moet weten*. Minister Brinkman van WVC kreeg het eerste exemplaar aangeboden, om 16 minuten voor vier op 16 maart.

Scholen, wonen, vrijen, reizen, uitgaan, uitkeringen, geld, gezondheid, eten, werken. Dat zijn de belangrijkste onderwerpen in deze gouden gids voor jongeren (er staan telefoonnummers in van van abortusklinieken, JAC's, Rutgershuizen enzovoort).

Onder het kopje Scheiden: „En nu gaan ze dus scheiden. M'n vader zegt dat ik het ooit nog wel eens zal begrijpen.” Het boek raadt jongeren aan te praten met vrienden die hetzelfde hebben meegemaakt.

„In romantische verhaaltjes is seks alleen maar lief en leuk”, begint het verhaaltje Hulp in nood. „Maar seks wordt ook door veel mensen gebruikt om zichzelf even een lekker gevoel te geven ten koste van iemand anders.” Bij aanranding, verkrachting en incest is het goed te beseffen dat je niet de enige bent en dat het jouw schuld niet is, zegt het boek.

Een andere verstandige raad: „Alcohol heeft geen kleur en geen smaak en komt bij de bereiding in bier, wijn en sterke drank terecht. Als je alleen om de smaak wil drinken, kan je dus ook met dubbeldrank uit de voeten.”

Minister moet blozen van Playboy-foto

De Amerikaanse minister van Justitie, Edwin Meese, is zondag aardig in het nauw gebracht door een groep scholieren van een High School in Philadelphia. Bij een vraag-en-antwoord-spel had één van de scholieren, de zestienjarige Jared Scogna, plotseling de middenplaat uit een Playboy, van een naakt vrouwelijk model, omhooggestoken en de minister gevraagd of hij zijn „arrogante kruisocht” tegen pornografie wil

de toelichten. Meese vindt dat er krachtiger moet worden opgetreden tegen porno en de scholier was blijklaar bereid dat hij zijn blote blaadjes moet missen. „Ik zie hoe deze foto van een naakte vrouw, die sommigen zouden kunnen zien als kunst, zou kunnen leiden tot geweldpleging tegen vrouwen,” zei Scogna. Toen Scogna gelach en het applaus waren verstomd, antwoordde de minister, met een duidelijke blos op de wangen, dat dergelijke tijdschriften niet als obscene werden beschouwd.

„Ik vind niet dat dit soort tijdschriften onderworpen zou moeten zijn aan strafvervolgning. U en ik hebben op dit punt dus geen verschil van mening,” zei Meese. Meese heeft veel kritiek gekregen toen vorig jaar een omstreven rapport was verschenen van de porno-commissie van zijn ministerie. Het pleitte voor krachtiger vervolging van leveranciers van pornografische tijdschriften en films, omdat er verband zou bestaan tussen porno en seksuele geweldpleging tegen vrouwen en kinderen.

Jongereninformatiegids op eerste Dag voor 16-jarigen

RIJSWIJK — School, wonen, vrijen, reizen, uitgaan, uitkeringen, geld, gezondheid, eten, werken en nog veel meer. Het staat er allemaal in, in de eerste landelijke jongereninformatiegids „16 OF ZO... en alles wat jij moet weten”.

De eerste exemplaren werden vanmiddag (om 16 minuten voor 16.00 uur!) door minister Brinkman van WVC uitgereikt aan de jongeren van Nederland. Hij

werd daarbij geassisteerd door NOS-deejee Frits Spits. Het is de bedoeling dat de gids ieder jaar opnieuw verschijnt en daarom is de 16e maart vanaf vandaag uitgeroepen tot de „Dag van de 16-jarigen”. De gids is een initiatief van de Raad voor het Jongerenbeleid, de Stichting Voor het Kind, de Nederlandse Federatie Jeugd- en Jongerenwerk en de Stichting Jeugd en Samenleving. De gids is op scholen gratis verkrijgbaar, in de boekhandel kost hij tien gulden.

Advies Gezondheidsraad: 'Geen veto van ouders bij ^{NRC} euthanasie kind'

UTRECHT, 30 maart — De Gezondheidsraad meent in tegenstelling tot het kabinet dat ouders geen vetorecht moeten krijgen als een patiënt die nog geen zestien jaar is om euthanasie vraagt. Dit blijkt uit het advies dat een commissie van de raad heeft uitgebracht over zorgvuldigheidseisen bij het toepassen van euthanasie.

De ouders of andere wettelijke vertegenwoordigers van een jonge patiënt moeten over het algemeen wel bij de besluitvorming worden betrokken, zo meent de commissie. Dat hoeft alleen niet als de patiënt daar volgens een arts en een te raadplegen deskundige overwegend en gefundeerd bezwaar tegen heeft.

Verder stelt de commissie in afwijking van het kabinetsvoorstel voor, de voorlichting aan de patiënt meer algemeen te formuleren. Ook wil ze het aan de patiënt overlaten of diens verzoek om levensbeëindiging wordt besproken met zijn of haar naaste omgeving.

Met een schriftelijk verzoek om euthanasie mag - als de patiënt zijn wil niet meer kan uiten - volgens de commissie rekening worden gehouden zonder dit aan een termijn te binden. Het kabinet gaat er van uit dat zo'n schriftelijke verklaring niet ouder mag zijn dan vijf jaar. Maar de commissie gaat ervan uit dat de beoordeling van zo'n verzoek moet worden overgelaten aan de behandelend arts die de patiënt goed kent. Een voorwaarde die naar de mening van de commissie zou moeten worden toegevoegd, is dat

geen andere oplossingen voorhanden zijn.

De commissie meent dat de verhouding waarin de arts staat tot de collega die hij moet raadplegen, niet van een samenwerkingsverband afhankelijk moet worden gesteld maar van de vraag of die collega in staat is tot een onafhankelijk oordeel.

De verplichte verslaglegging zou volgens de commissie alleen elementen moeten omvatten die strafrechtelijk van belang zijn voor een inhoudelijk oordeel over het handelen van de arts. De commissie laat de zuiver procedurele verplichting, het verslag desgevraagd ter beschikking te stellen aan de officier van justitie, weg.

In haar advies heeft de commissie het bestaan van een situatie van overmacht als een gegeven verondersteld. Ze is niet ingegaan op de vraag wanneer kan worden aangenomen dat er van zo'n situatie sprake is. Ze heeft ook enkele andere aspecten buiten beschouwing gelaten, zoals de wijze van uitvoering, de administratieve procedure na het overlijden van de patiënt en de stervensbegeleiding. (ANP)

Rechter in de VS gooit 36 boeken de school uit

Een rechter in de Amerikaanse staat Alabama heeft bevolen dat 36 schoolboeken moeten worden weggehaald uit alle openbare scholen in die staat. Volgens de rechter staan in de boeken teksten die in strijd zijn met de Amerikaanse grondwet, omdat ze een religie zouden bevorderen. En volgens die grondwet mag de Amerikaanse regering geen enkele godsdienst bevoornden. Maar het gaat hier juist niet om echte godsdienstboeken, maar om boeken die een andere levenshouding voorstaan.

Het besluit van de rechter, W. Hand, kwam na een klacht van een groep ouders en leraren, gesteund door religieuze fundamentalisten, streng christelijke mensen, een beetje te vergelijken met onze 'zwarte-kousenkerk'. Zij zeggen dat in die schoolboeken een levenshouding staat die zij 'seculier humanisme' noemen, en dat die als een godsdienst wordt aan-geprezen. Zo hebben ze een manier gevonden de boeken te verbieden, dus op grond van een wet die is bedoeld om te grote invloed van godsdienst uit de openbare scholen te houden. De rechter, die zelf streng christelijk is, had daar geen moeite mee.

Even een voorbeeld van de boeken die nu zijn verboden. Tegen de volgende tekst, die in een boekje over huishoudkunde staat, was bezwaar: 'Niets is bedoeld zoals het is. Jij bent degene die vorm geeft aan je leven. Als je iets wilt kun je dat uitstippelen en er naar toe werken. Niets is gemakkelijk. Maar niets is onmogelijk. Als je ontdekt dat jij degene bent die het in je leven voor het zeggen heeft, ben je aanzienlijk verder dan als je zou denken dat je leven iets is dat je sommaar overkomt'. De fundamentalisten vinden natuurlijk dat alleen god het in je leven voor het zeggen dient te hebben.

Foto: Kees van Bornekom

Uncle Sam in zijn blootje Taboesfeer in Amerika

door: Evert Ketting

Naturisme wordt door weinigen in Nederland onmiddellijk in verband gebracht met seksuele perversie. Ook is de angst dat de kinderziel blijvend geschaad zal worden bij confrontatie met volwassen naakt in ons land evenmin wijd verbreid.

Berichten die ons zo af en toe bereiken vanuit de USA doen vermoeden dat deze zaken daar heel anders liggen.

De Amerikaanse reactie op enkele foto's in Naturisme is tekenend voor de verschillen tussen ons land en de USA, daar waar het gaat om de seksualiteitscultuur en de omgang met het verschijnsel 'bloot'.

The Parent SIG

In september 1983 werden in Californië Marc en Linda Schuytens gearresteerd op verdenking van handel in kinderporno. Dit echtpaar is oprichter van de naturalistische splinter-groepering "The Parent SIG" (staat voor "Special Interest Group"). Zij zetten zich heftig af tegen de dominante Amerikaanse naturalistenverenigingen, die zij er vooral van beschuldigen het naakt te seksualiseren om het zodoende te kunnen exploiteren. De Schuytens werden overigens na één week en na ettelijke duizenden dollars juridische onkosten weer op vrije voeten gesteld en tot een proces is het nooit gekomen. De "kinderporno" bestond uit niets anders dan afleveringen van diverse naturalistentijdschriften, waaronder hun eigen "Families Naturally" (F.N.). De reactie van de autoriteiten op de 'vondst' hiervan geeft al aan hoe overgevoelig het onderwerp kinderpornografie ligt in

de USA en hoe moeilijk het is om als naturalistenvereniging hier niet in verstrikt te raken.

Bezwaren tegen foto's

Tegen deze achtergrond is het niet meer zo vreemd dat de Schuytens tegen de in Naturisme 86/1 op de pagina's 56 en 57 opgenomen foto's en met name tegen die waarop een kinderpenis in erektie is te zien, nadrukkelijk bezwaar maakten. In hun reactie stellen zij dat dit in Holland misschien nog wel te rechtvaardigen is, maar in de USA worden zulke foto's beslist verkeerd geïnterpreteerd, en wel met opzet.

Het wordt direct als kinderporno beschouwd. Als de politie het onder ogen krijgt heeft dat tot gevolg dat het naturisme veroordeeld wordt en riskeren naturalistengezinnen vervolging. Maar de Schuytens hanteren niet alleen gelegenheidsargumenten. Zij hebben ook twee morele bezwaren. Ten eerste dat publicatie van dergelijke naaktfoto's, anders dan het maken ervan, slechts bedoeld

kan zijn om er kommotie over te maken. En ten tweede dat zulke foto's later als rechtvaardiging gebruikt kunnen worden om erektes van volwassen mannen te tonen in tijdschriften die zichzelf naturalistisch noemen.

Nu gaat het er mij niet zozeer om wie nou gelijk heeft, veel interessanter vind ik de vraag waarom deze foto's kennelijk bij Amerikanen zo'n angstige afhoudende reactie oproepen, terwijl wij hier in Nederland eerder zullen denken "ach, dat kan toch weinig kwaad".

Spanning tussen moraal en gedrag

Reacties in Amerika op het naturisme zijn beslist niet los te zien van de plaats van de seksualiteit in de Amerikaanse samenleving en cultuur. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: gemeten naar West-Europese maatstaven ligt Amerika hopeloos overhoop met seksualiteit.

Het kernprobleem is eigenlijk dat de ontwikkeling van de Amerikaanse moraal geen gelijke tred heeft gehouden met veranderingen in het doen en laten van de gemiddelde Amerikaan. De opvattingen over

Naturisme
Lente '87

'Hoewel de gezondheidsaspecten van het sociale nudisme een belangrijke motivatie is geweest voor duizenden leden, kan terecht worden gekonstateerd dat de wens om een staat van relatieve vrijheid te bereiken overheerst. In een nudistische omgeving is er niet alleen sprake van een totale afwezigheid van beperkende kleding, maar ook van een mentale vrijheid - een vrijheid van gedachten die niet langer gekoppeld zijn aan verouderde concepten van schaamte, die geassocieerd wordt met het menselijk lichaam.'

VERVOLG NAT.

wat wel en niet mag, wat wel en niet hoort raken steeds verder verwijderd van wat men op het gebied van seksualiteit feitelijk doet.

En dat levert enorme spanningen op. Je zou kunnen zeggen dat de seksuele revolutie van de laat zestiger en vroeg zeventiger jaren bij ons hier een revolutie in gedrag én moraal was, terwijl dat in de USA alleen maar een revolutie in het gedrag was. De seksuele moraal is in de USA nog altijd heel viktorians en dat geeft aanleiding tot grote problemen.

Het meest schrijnend komen die problemen tot uitdrukking bij de Amerikaanse jeugd, die het regelrechte slachtoffer is van die spanning tussen gedrag en moraal.

Er is geen enkel land in de Westerse wereld waar, naar verhouding, zoveel tienermeisjes, veertig van de honderd, in hun tienerjaren zwanger worden (en bijna altijd ongewenst) als in de USA. In de meeste West-Europese landen ligt dat percentage twee tot drie maal zo laag, in Nederland zelfs zeven maal zo laag. Het verschil blijkt niet voort te komen uit een geringere seksuele activiteit onder West-Europese jongeren, maar is toe te schrijven aan een betere, in Nederland véél betere anti-konceptie-toepassing. Op haar beurt is dát verschil weer vooral te verklaren uit het feit dat wij hier veel opener en eerlijker met seksualiteit omgaan dan men in Amerika kan en doet. Seksualiteit is in Amerika nog altijd gehuld in de nevelen van schuld, schaamte en schande.

Tegen zo'n achtergrond is het niet zo verwonderlijk dat Amerikaanse collega's van me werkelijk hun ogen uitkijken als ze zien op wat een vrijmoedige, en naar hun beleving, onderkoelde manier er in Nederland in het openbaar met seksualiteit wordt omgegaan.

Dat wil zeggen, in de media, in de opvoeding en in het onderwijs.

Voorlichting: begin er niet aan!

Het tonen van naakt op de televisie is, in welke context dan ook, in de USA ondenkbaar. Sterker nog, zelfs een verwijzing naar de werkelijkheid van het seksueel gedrag van de Amerikaan kan niet op T.V. Vorig jaar nog werd door alle drie de nationaal werkende omroepmaatschappijen een reclamespotje geweigerd waarin werd geprobeerd Amerikanen ertoe te bewegen betere anti-konceptie te gebruiken. Het spotje was nota bene in opdracht van de Amerikaanse vereniging voor gynaecologie gemaakt, was zeer gedegen, toonde niets schaamtevol, bevatte geen enkel onvertogen woord, maar werd niettemin afgewezen omdat het, vanwege het uiterst gevoelige karakter, teveel kijkers zou afschrikken.

De cruciale vraag is natuurlijk, hoe het komt dat die Amerikaanse cultuur zo'n uiterst ongemakkelijke houding ten opzichte van seksualiteit heeft ontwikkeld. Waar komt die buitensporige angst voor seksualiteit toch vandaan, die er onder

meer toe leidt dat zeer veel Amerikanen nauwelijks kans zien hun opgroeiende dochters anders voor te lichten dan door te zeggen: "begin er in godsnaam niet aan!"

Nu denkt u misschien: dat is overdreven.

Maar het officiële beleid van de Reaganregering is dat er op scholen geen seksuele voorlichting wordt gegeven, behalve die welke erop gericht is jongeren te weerhouden van seksuele kontakten met elkaar. Er mogen geen overheids gelden voor antikonceptie-voorlichting worden aangewend! Dat zou jongeren alleen maar op verkeerde ideeën brengen!

De kommercie bepaalt het beeld

Bij de beantwoording van bovengestelde vragen gebruik ik de volgende leidraad: zodra seksualiteit wordt losgemaakt van een strakke moraal die daaraan regels stelt, en dat is wat er in de jaren zestig gebeurde, is ze overgeleverd aan het vrije spel der maatschappelijke krachten.

De vorm die de seksualiteit dan aanneemt wordt bepaald door de belangrijkste kenmerken van de cultuur waarin dat gebeurt. Die kenmerken zijn in de USA heel anders dan bij ons. De Amerikaanse cultuur is hard, individualistisch, prestatiegericht, weinig zorgzaam, behoorlijk agressief en gericht op onmiddellijke behoeftebevrediging, om slechts enkele in het oog lopende kenmerken te noemen. Bovenal echter is de Amerikaanse cultuur kommercieel: alles is in principe te koop en de waarde van iets blijkt ook vrijwel uitsluitend uit de verkoopbaarheid ervan. Toen in de jaren zestig het taboe op het onderwerp seksualiteit wegviel, d.w.z. toen het in de openbaarheid zichtbaar en bespreekbaar begon te worden, nam vooral de kommercie de rol over die vroeger de moraal had gespeeld. Met andere woorden de kommercie ging bepalen hoe seksualiteit er idealiter uit zou moeten zien.

Dubbele moraal

Het beeld echter dat de kommercie heeft opgeroepen van seksualiteit en vervolgens heeft uitgebuit is niet dat van de realiteit, maar dat van het verlangen, de belofte, de droom. De reclame prikkelt dat verlangen onophoudelijk, het portretteert seks als iets zeer aanlokkelijks en nastrevenswaardigs. Maar tegelijkertijd heeft diezelfde seksualiteit nadrukkelijk dat verboden-vruchten-karakter behouden. Het beeld dat de gemiddelde Amerikaan heeft van (zijn/haar eigen) seksualiteit is helemaal niet zo mooi als dat wat door de kommercie wordt neergezet. Dat zelfbeeld is doortrokken van frustraties en schuldgevoelens, omdat dat helemaal niet voldoet aan het vigerende ideaalbeeld. In zijn hart is de Amerikaan ervan overtuigd dat seks een smerige zaak is; zoiets als drugs, vreselijk lekker, maar pertinent verkeerd. Die merkwaardige gespletenheid, of liever die dubbele moraal, maakt de Amerikaan achterdochtig als het om seks gaat. Hij kan zich nauwelijks voorstellen dat seksualiteit, en in het verlengde daarvan (mooil) bloot, niet wordt gebruikt om iets gedaan te krijgen, géén handelswaar is.

Niet uit het isolement

Natuurlijk is het zo dat de verschijnselen die ik hier heb geschilderd zich tot op zekere hoogte ook bij ons voordoen. Het verschil is zeker niet absoluut. Toch mogen we in Nederland met tevredenheid terugkijken op wat er de laatste twee decennia is bereikt. In Nederland is het gelukt het verschijnsel naturisme uit haar sektarische isolement te laten treden zonder haar het slachtoffer te laten worden van kommerciële exploitatie. En dat is iets wat ik op dit moment in de USA voor onmogelijk houd.

Evert Ketting, socioloog, heeft bij het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek NIS-50 en bij de Stichting Medische Zwangerschapsontbreking STI-MEZO onderzoek verricht op het gebied van seksualiteit en in 't bijzonder geboortevogeling. Hij werkte mee aan diverse internationale, vergelijkende onderzoeken, waaronder een groot Amerikaans onderzoek naar teenage pregnancies, zwangerschap bij tieners. In de jaren zeventig lid van een naturistenvereniging, nu 'vakantienaturist'.

In het slotwoord van deze aan kinderen en naturisme gewijde uitgave van Families Naturally stelt de Schuyten Family dat het naturisme op 't verkeerde pad is, dat naturisme een sufemisme is geworden. Het familie-naturisme is bijna dood. Ze twifelen er niet aan dat binnen vijf jaar het naturistenterrein voor een kind verboden gebied zal zijn. De naturistenleiders zullen zeggen dat zoiets in de VS nooit zal gebeuren, maar heimelijk zitten ze op zo'n wet te wachten. 'We zetten ons in voor het sociale naaktzijn van ouders én kinderen'. Bij de Amerikaanse federatie ASA en bij de organisatie van Strandnaturisten The Naturists vinden de Schuytens weinig gehoor.

NUDIST & NATURIST

Families - Naturally

MAGAZINE

the Parent SJG
The Schuyten Family
Marc Linda Sean Sara
(714) 371-2000
3483 Emerson Drive
Corona, California
91720 U.S.A.

Dear Parents,

This issue of the Newsletter-Forum about CHILDREN & NUDISM may have read like an indictment of nudism, but it is far more an indictment of our (clothed) society. Nudism has been perverted, but that damage was done by those who brought the perversions of clothed society into nudism. It does not change the fact that the IDEALS of nudism are still very valuable and valid. We will continue FIGHTING for them!

Nudism has been used as a euphemism by so many men, for so long, that nudism has become a euphemism. But the public, the police, the social workers and their psychologists are NOT deceived. It has become painfully obvious that the duplicity has been killing nudism for twenty years and that family nudism is almost dead. Most nudist leaders still like to SAY they promote family nudism but they do not DO it when given the chance. You will know them by what they DO, not by what they SAY.

There should be NO doubt in your minds that, within five years, it will be illegal for a child to be in a nudist camp. Most nudist leaders will loudly protest that such a law would never be possible in the USA, while they really and secretly look forward to such a law.

We know of 3 camps that DO promote the nudism of families. We suspect/hope there are several more and we will do everything possible to determine who they are. The magazine F-N will continue advertising them and we will continue promoting the social nakedness of parents & children NATURALLY!

Zelfs de overheid propageert nu het condoom

1826

LRC-directeur Moritz... condooms niet verkopen onder de vlag van Aids. FOTOFOTO FRANS NIEUWENBURG

door FRANS BOSMAN

“WE WILLEN de houding ten aanzien van het condoom veranderen. Veel mensen hebben er bezwaren tegen, ze vinden het zo'n gedoe. Uit de groepsdiscussies op ons reclamebureau blijkt dat vooral jongeren denken dat je een ziekte onder de leden hebt, als je een condoom bij je draagt,” zegt Maria Paalman van de Stichting tot Bestrijding van Seksueel Overdraagbare Aandoeningen (SOA). De SOA gaat, tegelijk met de Aids-informatiecampagne van het Landelijke Aids Coördinatieteam, volgende maand het condoom intensief propageren. De campagnes zijn dit keer niet gericht zijn op specifieke groepen, maar op de hele Nederlandse bevolking. Paalman: “Wij willen 't brengen als 'gadget', als iets spannends waar je niet meer buiten kunt. Vrijen met een condoom is lekker en veilig. Sex is leuk, dus geen gemoraliseer. Maar vooral voor mannen en vrouwen met wisselende partners moet het gebruik van een condoom iets heel vanzelfsprekends gaan worden. De campagne wordt niet alleen onder het Aids-vaandel gevoerd. Een kwart van de onvruchtbaarheid bij vrouwen is te wijten aan niet opgemerkte geslachtsziekten. Door een condoom te gebruiken kan ook dat voorkomen worden.”

Uitwassen

Al in de middeleeuwen werd in balladen en gedichten regelmatig op het bestaan van condooms gezinspeeld. De vroege exemplaren van schapedarm waren echter zo duur, dat alleen de rijken ze zich konden veroorloven. Zo'n schapedarm was dan ook geen wegwerpproduct maar een duurzaam condoom dat je na gebruik kon uitwassen, drogen en gepoederd weer in de linnenkast kon leggen. Pas in de vorige eeuw, toen het vulcaniseren was uitgevonden, werd latex de basis van het condoom. Latex is een product van de rubberboom dat door vulcanisering elastisch wordt gemaakt. Daarmee kon een industrieel vervaardigd en

Nadat het condoom in de jaren zestig bijna volledig werd verdrongen door de anti-conceptiepill, staat het rubberen voorbehoedmiddel weer in het middelpunt van de belangstelling. Het wordt aangeprezen als het middel bij uitstek in de strijd tegen de verspreiding van Aids. De laatste twee maanden is de verkoop met vijf tot tien procent gestegen. Maar eigenlijk hoeft de London Rubber Company (LRC), fabrikant van het merk Durex dat tachtig procent van het Nederlandse marktaandeel heeft, geen reclame meer te maken voor het produkt, want in veel landen is het de overheid die met groots opgezette voorlichtingscampagnes op het belang van het condoom wijst. Nederland loopt daarin wat achter, maar half april begint een grote campagne om het condoomgebruik bij alle mensen met wisselende seksuele contacten te bevorderen. Ook zal de voorlichting over condooms een vast onderdeel worden van het lesprogramma voor leerlingen van het voortgezet onderwijs.

Omzet laatste maanden gestegen met tien procent

dus goedkoop condoom worden gemaakt. Vanaf die tijd werd het condoom niet alleen dunner, maar door steeds nieuwere produktietechnieken is het nu ook voor tenminste 97 procent betrouwbaar. Toch was het tot aan het einde van de jaren zestig niet eenvoudig om aan condooms te komen. Tot die tijd was het aanbieden, verkopen en zelfs tonen van middelen ter voorkoming van zwangerschap bij de wet verboden op straffe van twee maanden hechtenis. Na de oorlog maakte vooral de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH) zich sterk voor het condoom en verkocht het voorbehoedmiddel aan leden per postorder of bij de NVSH-depots, die op

particuliere adressen waren gevestigd. Maar ook de LRC uit Engeland zag een toekomstige markt in Nederland en opende daarom in de jaren vijftig hier maar vast een vestiging in speigeldballonnen. In 1969 werd de verkoop van condooms vrijgegeven en Durex was dan ook de eerste die reclame ging maken voor het produkt.

Onder druk van de NVSH, die bang was voor concurrentie en inferieure produkten, kwam tien jaar later het Besluit Rubbercondomen tot stand. In dit nieuwe onderdeel van de Wet op de Medische Hulpmiddelen werden de eisen vermeld waaraan een condoom moet voldoen. ‘De lengte, het reservoir niet meegerekend, moet ten minste 160 millimeter bedragen’, en ‘de breedte van het cilindrische deel, indien plat neergelegd, mag niet minder bedragen dan 49 millimeter en niet meer dan 56 millimeter’. Op die maat hebben de fabrikanten de glazen mallen gemaakt, die recht, voorgevormd, of met een zaadreservoir, twee keer in een bad met vloeibare latex worden gedompeld. En zo ontstaat het gewone condoom dat een dikte heeft van ongeveer 0,06 millimeter. Eenmaal afgekoeld worden de condooms getest en met maismeel bestoven om het verkleven van de latex na het oprollen tegen te gaan.

De Durexcondooms voor Nederland worden in een fabriek van LRC bij Hannover gemaakt en in grote zakken aangeleverd bij de Nederlandse vestiging in Leerdam. Hier worden ze, al naar gelang het type, van een zaaddodend glijmiddel voorzien en verpakt.

In het LRC-laboratorium in Leerdam, dat samen met de laboratoria van de NVSH en van TNO tot de drie enige officieel erkende testinstellingen behoort, wordt uit elke partij condooms een voorgeschreven aantal exemplaren getest. Om ze op gaatjes te controleren, worden ze in een bak zout water gehangen waar een stroomstoot doorheen

wordt gejaagd. Een printer geeft aan of de latex de stroom heeft tegengehouden. Om het condoom op poreuze plekken te testen worden ze opgeblazen. Daarbij moeten ze volgens het Besluit Rubbercondomen tenminste twintig liter lucht kunnen bevatten voor ze uit elkaar klappen. In de praktijk blijkt de knal pas na 35 liter lucht te komen. Andere exemplaren worden een week lang in een oven bij een temperatuur van zeventig graden kunstmatig verouderd en vervolgens getest. Een condoom moet tenminste vijf jaar houdbaar zijn. Om tenslotte de trekkracht van het materiaal te beoordelen wordt een ringetje uit het condoom gestanst en opgerekt.

Het materiaal dient een trekkracht van 250 kilo per vierkante centimeter te kunnen weerstaan. In de praktijk blijkt het zo sterk te zijn dat 330 kilo ook met gemak wordt gehaald.

Hoewel LRC-directeur Moritz geen verkoopcijfers wil geven, worden er naar schatting twaalf miljoen Durex-condooms per jaar aan de man gebracht. Durex heeft tachtig procent van de Nederlandse markt in handen en de rest is voor de NVSH. Tot voor kort wenste het bedrijf zijn produkten niet verbonden te zien met Aids. Toch verkoopt ook Durex intussen een wat steviger condoom voor anaal geslachtsverkeer onder de discrete naam Duo.

Moritz: “Het Landelijk Aids Coördinatieteam vroeg ons zo'n condoom te ontwikkelen. Ik heb daarop pas op de plaats gemaakt omdat we ook met het moederbedrijf in Londen te maken hadden. Uiteindelijk besloten we als grootste fabrikant in Europa toch maar mee te doen. De ontwikkeling is het laatste jaar ook heel erg snel gegaan en Aids is niet langer een homoziekte. Aids is natuurlijk een gunstig verschijnsel voor ons, maar ik vind niet dat je condooms onder die vlag moet verkopen. We hebben nog altijd een aandeel van zes procent op de totale markt van anti-conceptiemiddelen en onder onze gebruikers kunnen volstrekt monogame koppels zitten. Wanneer mevrouw in haar dorp condooms koopt mag de plaatselijke drogist niet gaan denken dat haar man 'het' misschien heeft.”

Ribbeltjes

Durex heeft slechts vijf types condooms. De NVSH probeert het gebruik van condooms vooral door een verbreding van haar assortiment te bevorderen en heeft naast de standaard-condooms nu voor elke seksuele techniek een passende type. “De seksuele vrijheid die we hebben opgebouwd, dreigt onder invloed van het Aids-gevaar weer te worden afgebroken. Stoppen met sex vinden we onzin. Blijf vrijen is ons motto, maar doe het op een veilige manier. Wij denken dat je de bezwaren tegen het condoom kunt tegen gaan door mensen nieuwsgierig te maken,” zegt Fred Julsing, directeur van de NVSH. De Vereniging heeft zelfs de serie Tutti Frutti in de aanbieding, voorzien van aardbeien-, bananen-, citroen- en dropsmaak. Volgens Julsing is ‘overigens geen enkele condoom honderd procent veilig. De meeste keren gaat het mis omdat 't condoom verkeerd wordt gebruikt. Vooral jongeren stuntelen er nogal eens mee omdat ze het pas voor het eerst gebruiken als ze het nodig hebben. Het is een techniek die je even onder de knie moet hebben, net als het rollen van een sjekkie.”

Lubberhuizenprijs toegekend aan auteur Rudi van Dantzig

VS SEK, mrt '87

Pedo-show

Op 7, 8 en 9 november 1986 vond in Los Angeles, California, de 10th International membership conference van NAMBLA (North American Man/Boy Love Association) plaats, onder voorzitterschap van Pete Nicholas. Het congres werd gehouden in het 'Wilshire Comfort Hotel', een uitstekende gelegenheid voor zo'n bijeenkomst.

Uiteraard werd er veel over Aids gesproken, Ted Petrella, van het Aids Project Los Angeles, ging nader in op de medische aspecten. Jim Kepner, oprichter en curator van de International Gay and Lesbian Archives had als thema gekozen 'Boy Love in the face of paedophilia and Aids', uiteraard geen opgewekte lezing. Amerika knipt met een snel groeiend probleem. Dr. Walter Williams, antropoloog en auteur van het kort geleden verschenen boek 'The spirit and the flesh: sexual diversity in American Indian culture', berichtte over zijn onderzoek onder de indianen van Noord-Amerika en in het bijzonder over de homoseksuele pedofilie onder hen.

De historicus Dr. Hubert Kennedy vertelde over John Henry MacKay, boy-lover and writer; and German censorship of man-boy literature, 1906-1938. Kennedy vertaalde een aantal Eijken van John Henry MacKay van het Duits in het Engels, zoals 'Books of the nameless love' en 'The hustler'. Zoals bekend schreef MacKay onder de naam Sagitta. Harry Hay en Daniel Tsang gaven een overzicht van de strijd van NAMBLA en in het bijzonder ook over de rol van de FBI (ik moge hier verwijzen naar het boekje 'A witchhunt foiled; the FBI vs. NAMBLA', New York 1985, uitgegeven door NAMBLA).

Ikzelf spreek over pedofilie in een historisch perspectief toegespitst op de ontwikkeling zoals deze zich in Europa heeft voltrokken. Tijdens een gala-diner in het luxeuse Sheraton Hotel ontving ik uit handen van de voorzitter de 'Lifetime Achievement Award', die voor het eerst werd uitgereikt.

Aan het congres namen ongeveer vijftig mensen deel, ook de pers was aanwezig. Een aantal kranten in Amerika, maar ook daarbuiten heeft positief geschreven over deze bijeenkomst in het zo zonnige Californië. Overwogen wordt om de teksten van de lezingen te publiceren. Er is beweging gekomen in Amerika sinds de bekende Danahue-show (NBC-television) op 5 februari jongstleden voor het eerst live een heel uur aan pedofilie besteedde. Een typisch Amerikaans programma, met publiek in de zaal en telefonische vragen vanuit het land. Het feit dat dit moeilijke onderwerp nu aangepakt wordt en 'from coast to coast' - over meer dan tweehonderdvijftig televisie-zenders, waaronder vijf

Canadese, uitzonden wordt, is het zichzelf een doorbraak. Het Danahue-programma heeft in de USA de grootste kijkcijfers.

Toch wel een interessante ervaring om alleen op het podium te zitten, slechts bijgestaan door een jongeman van drieëntwintig jaar, die in zijn kinderjaren een relatie had met een volwassene. Een keerpunt? De tijd zal het leren. Wel blijkt de belangstelling enorm te zijn, gezien de stroom brieven die hier dagelijks bij mij binnenkomt. Bewezen wordt, dat het grote gebrek aan informatie over seksualiteit in Amerika zeer funest is. Laten we hopen dat de initiatieven van de overzijde van de oceaan de broodnodige discussie op gang zullen brengen. (Dr. Frits Bernard)

Pedofiel 1

Het wil niet vlotten met de sociale acceptatie van de pedofiel. Hij wordt weer box en bajes ingestuurd. De openbare manifestatie in de Amsterdamse Rar. 19 maart 1976, en bijpassende euforie en moedige taal van - waar zijn ze gebleven - Bouwe Kalma en Wafelbakker is vergeten. Progressieve deklaraties, waar zelfs

AMSTERDAM (ANP) — Rudi van Dantzig, artistiek leider van Het Nationale Ballet, is de winnaar van de Geertjan Lubberhuizenprijs 1986 voor literaire prozadebuten. Hij krijgt de prijs voor zijn vorig jaar verschenen roman „Voor een verloren soldaat”. Dit heeft de Marten Toonder Stichting, die de prijs (10.000 gulden) heeft ingesteld, vrijdag bekendgemaakt.

Het prozawerk van Van Dantzig werd gekozen uit 28 inzendingen door een jury bestaande uit Willem van Toorn, Vonne van der Meer, Monica van Paemel, Bert Schierbeek en Paul Wispelare.

In zijn roman beschrijft Van Dantzig een lange herinnering aan de periode van de Hongerwinter, bevrijding en vrijheid zoals die ervaren wordt door een twaalfjarige jongen. Die wordt tijdens de Hongerwinter uit de grote stad naar het platteland geëvacueerd en na de bevrijding door een geallieerde soldaat geforceerd tot een intieme vriendschap.

Het gaat hier om een uitstekend ge-

schreven roman van een wat oudere debutant voor wie het schrijven als tweede loopbaan kan worden beschouwd, aldus de jury, die unaniem was in haar keuze.

Het is voor de derde keer dat de Geertjan Lubberhuizenprijs wordt toegekend. In 1984 ontving Hermine de Graaf de prijs voor haar verhalenbundel „Een kaart, niet het gebied” en in 1985 ging hij naar Vonne van der Meer voor haar verhalenbundel „Het limonadegevoel”.

de reklassering voor tekende, waarin dekriminalisering van de kinderliefde werd gestraagd zijn sindsdien ook niet meer verschenen.

Dr. E. Brongersma, zelf ooit justitieel geslachtloferd wegens knapenliefde, toen: "De volwassene die een seksuele relatie met een kind aangaat, geldt naar wijsverbreide overtuiging als een schandelijk individu, dat zich aan het kind vergrijpt, het opoffert aan zijn lusten, het van zijn onschuld berooft, drijft wekt waar het kind 'nog niet aan toe is'. Misbruik maakt van de weerloosheid van het kind en zijn onbekwaamheid om de situatie te beoordelen; hij verknoeit het kind en beschadigt dit voor het leven. Hoewel uit onderzoek niets van de verschrikkelijke gevolgen is gebleken, is de tegengestelde opvatting er zo ingestampt dat ze zelfs voor mensen die proberen kritisch te denken en zich rekenschap geven van de vooronderstellingen waar ze zelf van uit gaan, geldt als een vanzelfsprekendheid". Hij noemde de seksuele revolutie al in 1970 'farce en schijn'. De situatie voor de pedofiel werd alleen maar beroerder. In 1986 schrijft psycholoog Theo Sandfort in zijn boek 'Jongens over vriendschap en seks met mannen': "Macht lijkt de belangrijkste dimensie geworden waarop relaties worden geëvalueerd. Er ontstaat een preokkupatie met de minder-machtige. Die preokkupatie heeft er toe geleid dat overal waar sprake is van machtsongelijkheid, tegelijk ook machtsmisbruik wordt gezien. Dat geldt dus ook voor pedofiele relaties."

In zekere mate krijgen pedofielen en kinderen de rekening gepresenteerd van de feministische strijd tegen onderdrukking. De strijd voor gelijke rechten richtte zich in toenemende mate rechtstreeks tegen 'de mannen-terreur', in plaats van tegen 'de kapitalistische maatschappij'. Elke man werd een potentiële aanrander, sexist, prono-lover, incestpleger. De seksuele macht van de man moet worden ingedamd. Totdat de laatste bouwvakker zijn sluiten heeft verleerd. Effekten van deze strijd ziet men ook bij politie- en justieoptreden en in de vonnissen. Het adagium dat er nog nooit iemand beter is geworden van gevangenisstraf lijkt nauwelijks meer valide voor plegers van seksuele delicten. Hun verdedigers zijn bij voorbaat verdacht. Wie zich waagt aan ironisering van de materie (Gerrit Komrij met zijn traktaat over het Arnhemse vonnis, dat een typische smartegeld bracht van twaalf mille vanwege ongewenste intimiteiten; of recent Remco Campert - de Volkskrant van 6 november - die onder de kop A-macho tobt over het strelen van een vrouw in zijn droom) wordt verketterd. Wat de vrouw vreesst voor zichzelf, vreesst zij voor het kind het meest. Vandaar dat verhalen over gelukkige pedofielen er bijna even moeilijk in-

gaan als die over gelukkige incest. De kans op machtsmisbruik, geestelijke en lichamelijke terreur is in relaties tussen volwassenen en kinderen immers nog groter en in zijn effecten nog riskanter. Met de moed der wanhoop blijft desondanks een zeer beperkt aantal juristen, sociologen, psychologen en psychiaters pleiten voor ruimte voor pedofilie. Onder hen is Theo Sandfort een konstante faktor. Hij wijddt al diverse studies en publikaties aan dit onderwerp. Hij bundelde nu vijftientwintig interviews met jongeren (alleen jongens) die een (ook seksuele) relatie met een volwassen man onderhouden of -hielden. Het is jammer dat er geen jongens of meis-

jes over hun relatie tot volwassenen vrouwen aan het woord komen. Evenmin zijn er meisjes geïnterviewd, die contacten onderhouden met mannen. De nu gebundelde ervaringen van de kinderen zijn (overwegend) positief. Sandfort wil het eenzijdige beeld dat ontstaat door de verhalen van en over slachtoffers van seksuele contacten 'corrigeren'. Alhoewel: "Uit het onderzoek kan geenszins geconcludeerd worden dat ieder kind seksueel contact met volwassenen altijd leuk vindt. Dat zou ook een vreedme konklusie zijn, gezien het toenemend besef van het voorkomen van seksueel misbruik. Ook al lijkt het erop dat alleen meisjes dat soort ervaringen hebben, er zijn ook jongens slachtoffer van seksueel misbruik. Een konklusie die het onderzoek wel toestaat is dat er kinderen zijn die, zonder grote problemen, plezier beleven aan vriendschappen met volwassenen en ook aan seksuele contacten die daar bij voortkomen." De wetgever heeft daar overigens weinig booschap aan. Het ziet er niet naar uit dat deze bereid en in staat is wetregels te creëren die jon-

geren voldoende bescherming bieden tegen seksueel misbruik en die hen tegelijkertijd niet belemmeren in hun seksuele zelfbeschikkingrecht. Sandfort blijft dat - terecht - bepleiten.

Theo Sandfort: Jongens over vriendschap en seks met mannen. Uitgeverij Daa, Amsterdam. 144 bladzijden; prijs 24,50. ISBN 90 62 1424.

KRI Pedofiel 2

De werkgroep Sexualiteit, intimiteit en relaties (SIR) in Maastricht is in de weer voor de emancipatie van de pedofielen. In de Sir werken het bureau vertrouwensartsen, het COC, NVSH en Riagg samen. Zowel mannen als vrouwen - met uiteenlopende achtergrond en leeftijd - treffen elkaar. Voor informatie - voor deelname of navolging in eigen regio - kan men terecht bij het Riagg. Prins Bischoepsingel 22 in Maastricht. Telefoon: 043-21 31 31.

Sproeten en rood brilletje zijn uit

Het sproetenjongetje uit de BYER-reclame met dat rode brilletje zal van een verdere carrière in de reclame af moeten zien. Sproeten, schieve tanden, en brilletjes, daar raakt het publiek niet meer door vertoerd. Dat beweert althans Ank Mirande van het modellenbureau The Kids in het reclametraktaat Adformatie.

Volgens haar zijn kindermode-ellen sterk afhankelijk van trends. Die brutaal ogende mannetjes met een volledig potje gel door hun haar, ze wil ze niet meer. Volgens Ank Mirande zijn 'persoonlijkheden die iets uitstralen' in opkomst. Mirande heeft geen Turkse en Marokkaanse kinderen als model. Wel 'donkere modellen', maar die kan ze alleen kwijt aan kindermode-bladen als Knipplie. Een babyvoedingsfabrikant wil nog steeds 'een blonde wolk'.

(reclame Margriet Hirs)

Opa vertelt UN 17

Andrew Vachss werd met 'Burke's Manhattan' door sommige kritiek juichend binnengehaald. Het boek is in de ik-vorm geschreven en deze ik-figuur heet Burke. Hij is een gelegenhedetective en zit op zwart zaad. So far, so good. Maar deze Burke is een ontzettende kletsmeier, die maar uit blijft leggen welke trucjes hij wel kent, hoe stoer hij wel is en hoe gevaarlijk zijn hond, die zich voortdurend op de borst klopt (hij, niet de hond) en die aldoor vervalt in 'ooit maakte ik eens mee...'. Juist, opa vertelt en daarmee is het boek gelardeerd als een stuk gekookte lever.

Hij heeft een vriendin, Flood, die een karate-expert is en bepaald niet moeders moolste: „Ze zag er uit als een peer” (p. 46) en dit peermeisje blijkt nog geen anderhalve meter hoog, terwijl de uitgever op de achterflap over 'een bloedmooie vrouw' rept... Ook vroeg ik me af wanneer dit 'succesboek' geschreven is en hoe vaak geweigerd door uitgever: de meisjes lopen nog in hotpants, Bruce Lee en de Godfather zijn de helden van de jongens uit de buurt, jonge vrouwen dragen handtassen, terwt! de vertaler er van die wee, zinwekkende eigentijdse uitdrukkingen tussendoor strooit als 'so kan le wel weer' en 'seker weten' (pp. 84/85). Verder wordt er langdurig en onduidelijk geseurd over maden...

Het onderwerp is sadistische kinderporno en behalve de paar kreukels die hierop gefien en de poolers die er aan verdienen, zijn we daar allemaal tegen. Maar daarom zijn we nog geen goed mens! En dat is nu juist de nare smaak die 'Burke's Manhattan' me gaf. Burke als 'strijder tegen het onrecht' en Andrew Vachss als de man van het gat in de markt. Even mijn mond spoelen.

"DE MORGEN" - 25 MAART 1987

LA FOLIE

Er was eens in een klein land, hier vlakbij, een controverse. Heeft zo'n klein land - want dáár was iedereen het over eens - wel behoefte aan een eigen filmcultuur? Men argumenteerde en debatteerde, men sneerde en diskussieerde. Zo nu en dan konden enkele cineasten toch hun werk doen. Men verfilmde folkloristische heimat-literatuur, men blikte populaire komedies in, men nam voorzichtig het woord 'auteursfilm' in de mond, men draaide geëngageerde films of kunstzinnige docudrama's, etc. En de controverse bleef maar duren. Maar toen gebeurde er iets raar. Er werd een film gemaakt, die zélf controversieel was. Indien het niet zo gezwollen en hoogdravend zou klinken, zouden we 'Crazy Love' wel durven omschrijven met die bombastische term, die begint met mijl en eindigt op paal. Enfin, u begrijpt wel wat we bedoelen.

Hoera, we hebben een échte controverse

NA kortfilms als 'Killing Jo-ke' en 'Vodka Orange' kreeg de jonge cineast Dominique Deruddere stevast de adjectieven 'opkomend' en 'veelbelovend' voor z'n naam geschoven. In de loop van '84 raakte hij betrokken bij een internationaal project. Een aantal regisseurs zouden ieder in hun land een kortverhaal van de roemruchte schrijver Charles Bukowski verfilmen en het geheel zou dan onder de titel 'Fantastic Tales: Dirty and Crazy' uitgebracht worden. Kandidaten waren de Spanjaard Bigas Luna ('Caniche'), de Braziliaan Hector Babenco ('Pixote'), de Amerikaan Michael Sarne ('Myra Breckinridge') en de Filippijn Lino Brocka ('Bayan Ko').

In duigen

Eind '84 draaide Deruddere alvast zijn onderdeel. Dat werd 'Foggy Night', o.m. gebaseerd op het kortverhaal 'The Copulating Mermaid of Venice'. Maar het internationale project viel in duigen. Babenco had inmiddels William Hurt kunnen strikken voor 'The Kiss of the Spider Woman' en ook de andere cineasten haakten af. Producent Erwin Provoost liet echter niet af. Er werd wat met

filmrechten geïmagineerd; Bukowski zag de kortfilm van Deruddere en was enthousiast. En het resultaat was dat Deruddere en Marc Didden zich opnieuw aan het schrijven zetten om, geïnspireerd door het Bukowski-universum, een scenario in drie delen uit te werken waarin 'Foggy Night' als derde luik zou fungeren. Dat geheel wordt nu in de persmap omschreven als 'drie sfeervolle, Bukowskiaanse nachten uit het leven van een mens, op zoek naar liefde'.

Zelfkant

In 1955 is Harry Voss (Geert Hunaerts) twaalf jaar jong en even naïef. Voor hem is de liefde iets van prinses en prinsessen, die edele gevoelens koesteren en elkaar zedige kussen geven. Zijn vader is een held, die zijn moeder 'gekidnapt' heeft en op een eenzame bergtop, vanwaar hij haar de wereld liet zien, met haar getrouwd is. Later zal hij ook zo iets doen... Maar Harry moet nog veel leren. Hij leert over 'heet staan' en wat je moet doen als het 'jeukt' en als je alleen bent. Dat betekent meteen het einde van zijn kinderlijke onschuld.

In 1962 leert Harry (Jos De

Geert Hunaerts en Michaël Pas: de kinderlijke onschuld en de invloed van de 'slechte' kameraad.

Pauw), geteisterd door jeugd-brand, dat er mooie mensen zijn en leuke, dat de liefde onrechtvaardig is en dat de drank troost kan brengen. In 1976 is Harry totaal aan de zelfkant van de maatschappij verzeild geraakt. Dronken, ontgoocheld en uitgeblust. Maar hij leert nog één ding: dat een mens in staat is tot alles, maar dan ook alles, in ruil voor een beetje liefde.

Vlaamse film

De van anti-chauvinisme bol-

komst aan te duiden, zonder vergelijkende of denigrerende bijbetekenis. We zijn dat stadium duidelijk voorbij en nu kan men zich dus eindelijk op de film zelf concentreren. Dat levert dan weer een controverse op rond masturbatie en nekrofilie (sex met lijken), twee belangrijke elementen uit het verhaal van 'Crazy Love'. Wie hier echter schandaalfilterij of effectjagerij achter zoekt, is vermoedelijk te kwader trouw. Beide uitingen van menselijke seksualiteit worden immers met opvallende schroom en subtiel beeld (of net niet) gebracht. Of zoals regisseur Deruddere het in deze krant zelf al verwoordde: 'Indien ik echt had willen shockeren, dan had ik het wel anders gedaan'.

Leuke dingen

Een dergelijke mini-rel kan weliswaar interessant zijn voor de commerciële carrière van de film. Maar wie alleen dáárom naar de bioscoop stapt, zal zeker bedrogen uitkomen. En zal wellicht geen aandacht gehad hebben voor de uitstekende vertolkingen (Geert Hunaerts: vertederend en ontwapenend; Jos De Pauw: in

optima forma, ontroerend en aangrijpend), de zorgvuldige ensceñering en de sfeervolle reconstrukties, de zelfzekere camera-voering, de erg functionele muziek van Raymond van het Groenewoud en nog zo'n paar leuke dingen voor de mensen die van mooie films houden.

Jan TEMMERMAN

TITEL: Crazy Love. REGIE: Dominique Deruddere. SCENARIO: Dominique Deruddere en Marc Didden, gebaseerd op het werk van Charles Bukowski. FOTOGRAFIE: Willy Stassen. MUZIEK: Raymond van het Groenewoud. MONTAGE: Ludo Troch en Guido Hendrickx. PRODUCTIE: Erwin Provoost en Alain Keytsman voor Multimedia. VERTOLKING: Jos De Pauw, Geert Hunaerts, Michaël Pas, Gène Bervoets, Amid Chakir, Florence Béliard, Karen Vanparry, Carmela Locantore, e.a. België, 1987, kleur, 90 min. Verdeeld door Independent Films.

Een vieze man is hooguit 1/3 onbehoorlijk

Van masturberen word je doof en het kan je ook voor de rechter brengen — maar dat laatste alleen als het in het openbaar gebeurt. De officier van justitie beschouwt de handeling dan als een aantasting van de goede zeden. Maar wat is dat, een misdrijf of een overtreding?

Voor die vraag zag de Haagse politierechter mr Abspoel zich gesteld. Hij behandelde een zaak tegen een man die er door een vrouw op was betrapt dat hij „vanuit“ zijn auto zat te masturberen. Eerste vraag voor de rechter was of dit wel bewezen kon worden. Niemand anders dan de bewuste vrouw was getuige geweest van de affaire, maar dat bleek na ampele overweging geen probleem. De man was in het verleden al eerder voor iets dergelijks veroordeeld,

en de getuige had een heel nauwkeurige beschrijving gegeven. Mr Abspoel: „Het is volstrekt duidelijk dat het bewijs hier bij wijze van spreken uitpuilt.“

Volgende vraag: is het ernstig? Tegenwoordig niet meer. „In deze tijd is dit een overtreding. Je kunt het hooguit kwalificeren als onbehoorlijk gedrag“, meende de rechter. Gedrag dat door mr Abspoel werd bestraft met een boete van honderdvijftig gulden. Dat was heel wat minder dan de vier weken voorwaardelijk en vijfhonderd gulden boete die mevrouw de officier van justitie mr D. van der Vliert, had geëist.

De advocaat van de vieze man was het maar gedeeltelijk met dat vonnis eens. „De manier van kwalificeren is een verademing ten opzichte van het preutse gedrag van

het Openbaar Ministerie“, zei hij. Maar de bewijsvoering vond hij te mager. „Mijn cliënt wordt ergens voor veroordeeld, alleen omdat iemand hem het heeft zien doen.“

Masturberen meer dan overtreding 1/3

Masturberen in het openbaar is tegenwoordig niet meer zo ernstig. Het is nog maar een overtreding, aldus de politierechter mr Abspoel (Dag in - Dag uit van 3 maart).

Blijkbaar beseffen sommige mensen nog steeds niet hoe uit het veld geslagen, vies en vernederd je je voelt, als tegenover je in de trein of in een park een man zich begint af te trekken. Het is niet toevallig dat een vrouw zo'n man betrapt. De masturberende zal zo gaan zitten dat ze hem wel moet zien. Hij kiest bewust voor een plaats vanwaar hij de vrouw langere tijd kan zien. Hij gebruikt haar als object om „op“ te masturberen.

Ik noem dit niet slechts een overtreding. Zeker niet omdat veel vrouwen hier regelmatig last van ondervinden.

NIJMEGEN

Gemma Jansen

CDA wil belangrijker rol levensbeschouwing in hulpverlening 1/3

AMERSFOORT (ANP) — Het CDA wil de rol van de levensbeschouwing in de hulpverlening versterken. Om verdere ontsparing van de hulpverlening tegen te gaan wil het CDA de professionele hulpverlener weer afhankelijk maken van een bestuur dat de levensbeschouwelijke identiteit van de hulpverlenende instantie bewaakt.

Dat zei drs C. Klop, adjunct-directeur van het wetenschappelijk instituut van het CDA, zaterdag in Amersfoort op een congres over grondslagen van de hulpverlening, dat was georganiseerd door het Centrum voor Reformatorische Wijsbegeerte.

Aanleiding voor het congres was dat de professionele hulpverlening, na een periode van snelle groei, nu in onze samenleving ter discussie wordt gesteld.

Volgens Klop moet de overheid slechts bodemvoorzieningen aan de burgers garanderen, terwijl het particulier initiatief meer ruimte moet krijgen om eigen, levensbeschouwelijk hulpverlenende instanties op te zetten.

**Prins Philip voor
kleur-condooms**

LONDEN (DPA) - De Britse prins-gemaal Philip heeft deze week in een Lagerhuiscommissie het gebruik van condooms aangeprezen. In een voordracht over bevolkingsbeperking opperde de prins de condooms in verschillende kleuren te maken, zodat ze aanvaardbaarder worden voor de uiteenlopende etnische en religieuze bevolkingsgroepen in de Derde Wereld.

Oorleltjes

Als zoekende mens in deze barre tijden, waar men de dag van vandaag in een apoteek bijna gelycht wordt als men geen grote verpakking condomen koopt, ben ik zeer blij met de nieuwe richtlijnen van de paus ivm. het verwekken van kinderen. Ik juich het toe dat de reglementering hieromtrent duidelijker en strakker wordt gemaakt.

Nochtans zijn er naar mijn gevoel toch nog enkele onduidelijkheden en blijf ik met enkele vragen zitten.

Moet het licht aan of uit tijdens de geslachtsdaad? Moet het gebeuren in de slaapkamer en net vóór het slapen gaan en zo ja, hoelang vóór het slapen gaan?

Is het bijten in oorleltjes - zoals mijn vrouw wel eens pleegt te doen - tijdens het copuleren wel toegelaten? Ik kan dit nauwelijks geloven, daar dit bij mijn weten geen enkele invloed heeft op de bevruchting, om nog niet te spreken over het fluisteren van obscene woorden.

In afwachting van een antwoord op deze prangende vragen, teken ik met de meeste onthouding.

Eddy MACQUOY
Leuven

Voortplanting

Alleluja... We worden toch nog eens zalig, want voortaan slapen we weer met de handen boven de lakens. Het rukken is voorbij, gedaan met masturberen op de trappen van de spermabank. Tijdens zijn vele, goedkope wereldreizen heeft het wit konijn uit Rome diep nagedacht over het gebruik van 'ons' kruis. Vermits het venijn in de staart zit, heeft de Paashaas in zijn heiligheid (of

is het heiligheid?) beslist dat:
- arbeiders uit de condoom fabrieken moeten overgaan tot prikkakties;

- vrouwen heel onderdanig hun cervix-kapje moeten vervangen door theezesjes;

- proefbuizen vervangen worden door beeldbuizen, kwestie van de geloofsleer beter te slikken;

- men voortaan zal kweken als de konijnen.

Het wit konijn kan het weten want 'ervaring is de beste leer-school'. Om dit alles in kristelijke banen te houden, zullen een dertigtal rechercheurs op pad gaan om via huiszoekingen een en ander te controleren. Voorwaar onze voortplanting is een goddelijke gave. De bloemkool en de ooievaar zijn in opmars...

Geert VERBEKE
Kortrijk

Genieten

Ik heb zojuist met mijn partner nog heerlijk gevrijd en nu voel ik mij ontzettend schuldig. Ik vind nl. dat 'de band tussen vrijen en voortplanting' bij ons erg verstoord is (zie De Morgen van 10 maart, blz. 24).

Ik ben elf jaar geleden gescheiden en heb mij sedert 15 jaren laten steriliseren, nadat ik twee door mij gewilde kinderen op de wereld had gezet. Gelukkig heb ik intussen een schat van een man leren kennen, die op zijn beurt vroeger ook een sterilisatie liet uitvoeren. Vermits wij het nut van de pil, noch van een condoom inzien, vraag ik mij af of het wel geoorloofd is dat wij nog van deze heerlijke zaken genieten.

Paus op of Paus af..., hetgeen wij allemaal op dat gebied beleven, daar kan (lees: mag) hij niet over meepraten, de sukkelaar.

Naam en adres bij de redactie bekend

Meisje (17) 'om eigen bestwil' gesteriliseerd

LONDEN (The Independent, Reuter, AP) - Een 17-jarig geestelijk gehandicapt meisje moet van het Britse Hof van Beroep 'om haar eigen bestwil' gesteriliseerd worden.

Eén van de drie leden van het Hof die dit gisteren besloten, zei dat het meisje, dat het ontwikkelingspeil heeft van een kind van vijf, 'seksueel aan het rijpen' was en dat de gevolgen van een eventuele zwangerschap 'angstaanjagend' waren. Het meisje, dat Jeanette wordt genoemd, wordt in mei 18 jaar en staat onder curatele van de gemeenteraad van Sunderland. Deze had, gesteund door de moeder, de aanvraag tot sterilisatie ingediend.

Advocaten verwachten dat na de uitspraak soortgelijke gevallen voor de rechter zullen worden gebracht. "Een zeer gevaarlijk precedent," zei een woordvoerder van de Engelse Stichting voor Geestelijke Volksgezondheid in een reactie. "Waar is het eind als je eenmaal zo ver bent gegaan?"

De Nationale Raad voor Burgerlijke Vrijheden noemde sterilisatie 'een extreme maatregel die deze jonge vrouw haar fundamentele recht ontnemt om kinderen te krijgen.' Eén van de rechters erkende dat Jeanette een elementair mensenrecht wordt ontnomen, maar volgens hem heeft dat voor dit meisje geen enkele betekenis.

De rechter verklaarde dat meisjes als Jeanette in het verleden in een tehuis zouden zijn geplaatst en dat er dan geen gevaar was voor een zwangerschap. Maar tegenwoordig, zo zei hij, wordt er naar gestreefd ook geestelijk gehandicapten zoveel mogelijk vrijheid te gunnen die zij aankunnen, 'zodat zij met al hun

beperkingen kunnen genieten van de kwaliteit van hun bestaan'. Toen maatschappelijk werkers en de moeder van Jeanette zagen dat het meisje 'zich bewust werd van haar seksualiteit' diende zich volgens de rechter onmiddellijk de kwestie aan van het risico op zwangerschap.

TV-predikant

Bakker van

voetstuk Bh

gevallen 23-3

CHARLOTTE - De Amerikaanse tv-predikant Jim Bakker is afgetreden als hoofd van zijn "electronische kerk" PTL (Praise the Lord - Looft de Heer), nadat een plaatselijke krant een buitenechtelijke verhouding met een secretaresse had onthuld. PTL, dat vorig jaar een omzet had van ruim 250 miljoen gulden, wordt overgenomen door ds. Jerry Falwell, leider van de "Moral Majority", de beweging van conservatieve evangelische christenen.

De 47-jarige Bakker, die bekend staat om zijn dure huizen en zijn prachtige limousines, gaf toe dat hij bijna een kwart miljoen gulden zwijggeld had betaald aan personen die hem met wilden chanteren wegens een affaire met een secretaresse. Zijn boodschap was een mengeling van fundamentalistische geloofsopvattingen en uiterst conservatieve en nationalistische ideeën. Met zijn religieuze shows wist hij miljoenen mensen te bereiken.

DE MORGEN - 10 MAART 1987

WIM KAYZER IN HUMO :

99 HUMO: Stél dat men een correlatie vindt tussen genenstructuur en latente homosexualiteit. Wat zal er dan gebeuren?

Kayzer: «Dan zullen foetus- en met die "afwijking" systematisch worden geaborteerd. En de bestaande homoseksuelen zullen aan steeds fellere discriminatie blootstaan. Tot de homoseksuelen als groep zullen zijn uitgestorven. Tot de "plaag" als het ware uit het menselijke landschap is verdwenen. Je kan gewoon niet meer homoseksueel zijn in de *Brave New Society* die de wetenschappers voorspellen.»

HUMO: Homosexuelen, misdadigers, druggebruikers worden dus gezien als "mutanten"; als een soort van genetische aberraties?

Kayzer: «Precies. En een mutant moet zich maar redden, of wij plegen euthanasie op hem. Of: hij mag zich niet voortplanten, die éne dissident. Op die wijze willen de heren een "zuiver" superras kweken. Het is pervers waarover wij praten. Maar het probleem is wel dat het zich steeds dwingend aandient, vandaag.»

99 vraag: "Als iemand die bepaalde genenconstitutie heeft, zou die constitutie dan ook verantwoordelijk kunnen zijn voor een bepaald gedrag? Is een bepaalde genenconstitutie verantwoordelijk voor bijvoorbeeld iets als het intelligentiequotient?" Nou, tot daar aan toe. Maar men stelt zich ook al de vraag: "Zou er samenhang kunnen zijn tussen een bepaalde genenconstitutie en misdadigheid? Homofilie? Pedofilie?"

HUMO: Toch kan je de wetenschap zelf niet verantwoordelijk stellen. Het is pas als de resultaten van die wetenschap in de praktijk worden gebracht, dat het onheil ontstaat.

Kayzer: «Nee. Want als wetenschapper weet je dat van tevoren. Wat je ook vindt, vroeg of laat wordt het gebruikt. Zo zit deze wereld nou éénmaal in elkaar. Ik vind het dus pervers om te zoeken naar de genetische gebondenheid van maatschappelijke afwijkingen, want het maakt mij niet uit of iemand afwijkt van de norm. Ik wijk immers zelf af van die norm: ik heb zelf ook zes tot twaalf genen die "niet deugen".»

99

99

DE POST (BELGIË)

T e koop: kinderen van vier maanden tot veertien jaar oud. Interessante prijzen. Kandidaten gelieven contact op te nemen met Mr. Hussein Mokalled in Arb Salim en hoeven niet bang te zijn voor bombardementen. H. Mokalled, 43 jaar, mecanicien.»

Het lijkt een misplaatste grap, maar deze advertentie, die in het Libanese dagblad *Al Hatar* verscheen, is in Beiroet niet meer dan een faits divers. Elke dag plaatsen de Libanese kranten berichten waarin ouders hun kinderen te koop aanbieden in de hoop er een zo hoog mogelijke prijs voor te krijgen. Dat lukt niet altijd, want iedereen heeft wel een paar kinderen veil. Alleen pasgeboren baby's liggen nog goed in de markt, omdat die zonder problemen geëxporteerd kunnen worden.

Voor morele overwegingen is er in de ontworpen Libanese samenleving geen ruimte meer. De uitzichtloze burgeroorlog heeft de levens van de volwassenen verwoest en ook de kinderen meegesleept in de ellende. Geen gebrek aan kinderen want de uitgesproken conservatieve bevolking van Libanon maakt weinig of geen gebruik van voorbehoedsmiddelen.

Het gesjacher met jongeren is niets nieuws in het Midden-Oosten. Voor het leeuwedeel van de stedelijke bevolking is de westerse cultuur weinig meer dan een oppervlakkig vernisje. Onderhuids blijven de patriarchale tradities opgeld doen. Nu een massa Libanezen uit de bergen naar steden als Beiroet, Saïsa, Tripoli en Tyr is gevlucht als gevolg van de burgeroorlog, winnen oude gebruiken ook in de verwoestte steden weer veld.

De jongens staat een jeugd op de straat te wachten. Dat betekent dat ze vanaf een jaar of acht in het circuit van de pedofilie en prostitutie terecht komen. De kinderen worden gerecrueteerd in bioscopen en straatgroepjes. De oudere jon-

gens in die bendes krijgen ongeveer dertig Belgische frank als ze een schandknaapje in het milieu introduceren. Ook dit onfrisse net wordt gecontroleerd door een paar grote figuren in het Libanese openbare leven.

«Die hoge heren zijn niet te pakken», zegt René. Ze is verantwoordelijk voor een opvangcentrum voor jonge homoseksuelen. «We hebben geprobeerd het gerecht in te schakelen. Maar dat heeft niets uitgehaald. Praten over dergelijke dingen én namen noemen is in dit land je nek uitsteken. De hooggeplaatste personen die dit misdadernet organiseren, doen het niet voor het geld, maar om zich op een soireetje te amuseren en hun beschermelingen een goed inkomen te verzekeren.»

Uiteraard zijn het de tussenpersonen die het geld inkasseren. De kinderen zijn zich de eerste jaren meestal van geen kwaad bewust. Ze verdienen nooit meer dan drie-

honderd frank per avond, ongeacht hun leeftijd en ervaring. Dikwijls weten de ouders niet dat de jongens als prostituee aan de kost komen. Als ze een jaar of zestien zijn en voldoende straattraining achter de rug hebben, engageren de meeste opgroeiende jongens zich bij een of andere politieke groepering. Sommigen blijven zich prostitueren, anderen niet.

Ondanks een betere opleiding ziet de toekomst er voor de Palestijnse kinderen in Libanon evenmin rooskleurig uit. De oorlog zonder einde brengt alleen geld in het laatje voor een paar enkelingen; voor de anderen is er alleen armoede, geweld en doffe ellende. De kinderen weten van jongsaf aan dat er weinig hoop is voor hun volk. De laatste tijd is het aantal zelfmoorden dan ook onrustbarend gestegen. Op de vraag hoelang de oorlog nog zal duren, antwoorden ze onveranderlijk dat hij misschien eeuwig doorgaat. Geen wonder dat de kinderen met volwassen cynisme een snelle dood verkiezen boven geweld, prostitutie of misdaad.

In Libanon slijten de meeste kinderen hun jeugd op straat. Daar komen ze in contact met pedofilie, prostitutie, wapens en geweld. Ze sluiten zich aan bij jeugdbendes en later bij een politieke groepering. Op die manier worden ze opgeleid tot kanonnenvlees.

Ruting had weinig op met de grote wereld ^{Vk} 12

Van onze kunstredactie

AMSTERDAM — Als kind in Amsterdam-West wist hij al een dreigende natuurramp te voorkomen. Met zijn broer redde hij duizenden rupsen die onherroepelijk onder het opgespoten zand van de stadsuitbreiding zouden zijn terechtgekomen. De schrijver/tekenaar Jos Ruting (78) die dinsdag overleed, wist alles van wat klein en kwetsbaar was: kinderen, vogels, vissen, vlinders en flora, maar buiten de stad zag je hem zelden. Bijna heel zijn leven woonde hij op een kamer aan de Herengracht, boven de uitgeverij Bert Bakker.

Jos Ruting zal bekend blijven als de schrijver van *Lydia en de zwaan*, de roman waarmee hij als 54-jarige debuteerde, een prachtig boek over twee opgroeiende meisjes, dat een plaats verdient naast *Woutertje Pieterse* en *Kees de Jongen*.

In dat boek komen veel kanten van deze mild-grommerige, eigengereide en dwarse man met zijn speelse fantasie tot hun recht. Op zijn kamer had hij een grote hoeveelheid kasten met knipsels en andere documentatie over van alles en nog wat. Het typeert hem dat zijn verzameling „hogergeplaatsten” was opgeborgen onder het opschrift „Schurken”.

Jos Ruting werd op 6 februari 1909 geboren als tweede in een gezin van vijf kinderen. Zijn vader was makelaar in assurantiën. Hij werd opgeleid als grafisch ontwerper en verdiende met de vaardigheden die hij toen opdeed als free-lancer de kost. Daarnaast verdiepte hij zich in de biologie. Hij volgde geen academische studie maar verzamelde zoveel kennis, met name over de ichtyologie, dat hij het standaardwerk *De zoetwatervissen van Midden- en West-Europa* kon schrijven. Aan de universiteit van Amsterdam werkte hij tot zijn vroegtijdige pensionering op de afdeling biologie. Vele dissertaties heeft hij daar met natuurgetrouwe vissen, vogels en planten verlicht.

Al vroeg begon Ruting zijn tekeningen te voorzien van verhaaltjes, die onder meer in het jeugdblad *Kris-Kras* en in het *Handelsblad* werden gepubliceerd. Zijn eerste literaire verhaal verscheen in 1957 in het blad *Podium*. De toenmalige directeur van de uitgeverij Meulenhoff ontdekte hem als schrijver. Na *Lydia en de zwaan* verschenen on-

JOS RUTING

der meer de verhalenbundels *Het wonderbare water*, *Natuurzuiver kinderhor-moon*, de pamflettenbundel *Op de vuist met de engel* en de roman *Romeinse slaafjes*.

Ruting had niet veel op met de wereld en de volwassenen, en al helemaal niet met politici. Zijn afkeer van hun hypocrisie en humbug klinkt in al zijn werk door; een ruwe bolster waarin de liefde en vertederling voor al wat op het punt staat te ontluiken beschermd wordt. En dat met een geheel eigen gevoel voor humor.

Hij liet zich ook directer uit over de misstanden die hij zag vanaf de Herengracht. „Weet u”, zei hij in 1974, „dat er met Pasen voor het eerst meer blanken dan negers in de Leidsestraat liepen? Door de Duitsers.” Als hij het gevoel had dat hem door de schurken iets moois werd afgepakt, nam hij geen blad voor de mond.

WILLEM KUIPERS

Tot ons diep leedwezen overleed op 10 maart 1987 onze goede vriend en huisgenoot

JOS RUTING

Wij zullen hem missen.

UITGEVERIJ BERT BAKKER
Amsterdam.

De COC-petitie en de herziening van artikel 247 Sr

MIT DELIKT EN DELINQUENT

Met betrekking tot seksualiteit zijn het vooral de politieke emoties die bepalen welke normen er in de strafwet terechtkomen. De juistheid van deze stelling van prof. J. Soetenhorst-De Savornin Lohman (*1) dreigt te worden bevestigd door de gang van zaken rond de strafbaarstelling van seksuele contacten met jeugdigen. Niet de inhoud, maar de presentatie van diverse voorstellen terzake bleek tot nu toe bepalend voor de publieke beoordeling ervan. In 1980 stelde de regeringsadviescommissie-Melai in haar eindrapport voor, het bestaande verbod op genoemde contacten, buiten die in afhankelijkheidsrelaties, te vervangen door een verbod op het bewegen van jeugdigen beneden 16 jaar tot het plegen of dulden van seksuele handelingen. (*2) Hoewel deze opheffing van het absolute verbod in Europa haar gelijke niet zou hebben, vermocht het rapport geen storm te ontketenen. De ontvangst door de vakpers was weliswaar kritisch, waarbij echter juist de geringe mate van decriminalisering en de slechte toepasbaarheid van de 'bewegen-tot'-formule aan de orde werden gesteld, (*3) maar de algemene publiciteitsmedia toonden nauwelijks belangstelling. Zowel het rapport als het begeleidende persbericht beperkten zich tot het melden van hetgeen strafbaar zou blijven. Bijgevolg werd het voorstel van de adviescommissie door velen opgevat als strekkende tot handhaving van het verbod.

Dit laatste bleek uit de perscommentaren die volgden op de aanvaarding, in 1985, door de ministerraad van het wetsvoorstel 'zware zedendelicten', waartoe de commissie-Melai advies had uitgebracht. Seksuele handelingen met 12- t/m 16-jarigen, buiten afhankelijkheidsrelaties, zouden worden verboden indien deze zijn 'voorbereid of bevorderd door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding'. Hiermee werd teruggegrepen op het bestaande artikel

* Lid van de bestuurscommissie-wetgeving van de N.V.I.H. COC. Het artikel is à titre personnel geschreven.

(*1) J. Soetenhorst-De Savornin Lohman en U. Jansz. *Seksueel geweld zal de wetgever een zorg zijn*, Gouda Quint, Arnhem, 1986, blz. 172.

(*2) *Eindrapport van de Adviescommissie-zedelijkheidswetgeving*, Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage, 1980.

(*3) Zie o.m. M. Zeegers, *Conservatieve vernieuwing in de zedelijkheidswetgeving*, Intermediair, 1980/48 en E. Brongersma en A.X. van Naerssen, *Enkele kannekeningingen bij het rapport Melai met betrekking tot seksuele handelingen met kinderen*, Tijdschrift voor Criminologie, 1981/1.

bij kinderen beneden 12 jaar het oordeel des onderscheids als regel niet aanwezig is, maar dat aan de wil van minderjarigen tussen 12 en 16 jaar in de wet een zeker gewicht moet worden toegekend. Het zou weinig consequent zijn indien de Raad deze gedachtengang, die ook ten grondslag ligt aan het wetsvoorstel zware zedendelicten uit 1985, zou loslaten zodra het gaat om seksualiteit in plaats van de wel zo zwaarwegende kwestie van dood en leven.

Hoewel het op grond van het bovenstaande uitgesloten geacht mag worden dat het meergenoemde wetsvoorstel seksueel misbruik van kinderen strafvrij zou maken, is die indruk wel gewekt en deze zal moeilijk kunnen worden weggenomen. Men kan de vraag stellen of uitblijven van wetswijziging werkelijk erg is, gezien de aanzienlijke versoepeling die reeds in de toepassing van art. 247 Sr heeft plaatsgevonden. (*9) De differentiatie tussen strafwaardige en niet-strafwaardige gevallen wordt momenteel in het opsporings- en vervolgingsbeleid gemaakt en dat zou zo kunnen blijven. Afzien van wetswijziging in het licht van een sterk terughoudend vervolgingsbeleid is echter niet de weg die de wetgever pleegt te kiezen, zoals blijkt uit recente decriminaliseringsexercities: abortus, hulpverlening aan weggelopen minderjarigen (art. 280 Sr), pornografie, het bordeelverbod. Daarvoor bestaan dan ook goede redenen. Zonder wetsaanpassing zou het afzien van vervolging van niet-strafwaardige zaken, in plaats van een recht waarop een solide beroep mogelijk is, worden tot een gunst die bovendien te allen tijde zonder interventie van de wetgever kan worden ingetrokken. De rechter kan zijn oordeel omtrent de strafwaardigheid van een hem voorgelegde zaak tot uitdrukking brengen in de strafmaat, maar zal in het algemeen bezwaarlijk tot vrijspraak kunnen besluiten indien wetsovertreding bewezen is. Bij het uitblijven van een wettelijke regeling kan bovendien de landelijke uniformiteit van het gevoerde beleid niet in dezelfde mate worden gewaarborgd als na wetswijziging het geval zou zijn. Ten behoeve van de rechtszekerheid en de rechtsgelijkheid dienen daarom de criteria voor het onderscheiden van strafwaardige en niet-strafwaardige zaken in de wet te worden aangebracht, zodat de strafrechter deze zaken daaraan kan toetsen. Dit is eens te meer van belang nu vaststaat dat een wetsvoorstel zal worden ingediend en het afzien van wetsherziening dus een gepasseerd station is. Zou bij de komende herziening het bestaande verbod op seksuele contacten

(*9) Het aantal veroordelingen wegens seksueel contact met iemand beneden 16 jaar (art. 247 Sr) daalde tussen 1950 en 1982 van 10,7 tot 0,7 per 100 000 inwoners, dus met 93%. Zie A.W.M. van der Heijden, *Seksuele criminaliteit 1975-1982*, Maandstatistiek politie, justitie en brandweer, CBS, Voorburg, 1984/2, blz. 15.

248ter Sr. Anders dan het voorstel-Melai c.s. kende het regeringsontwerp een absoluut verbod op seksuele handelingen met beneden-twaalfjarigen. Wellicht werd daardoor hetgeen voor de boven-twaalfjarigen in het vat zat zodanig geaccentueerd dat het voorstel de indruk wekte van een aanzienlijke liberalisering. Feit is dat volgens de pers sex met jongeren tussen 12 en 16 jaar zou 'mogen' (Trouw), of 'worden toegestaan' (de Volkskrant). De verontwaardiging die volgde op deze *canard* ligt nog vers in het geheugen. Tekenend daarvoor was de wel uiterst banale reactie van Wolters (*4) die bij aanvaarding van het ontwerp toename van de 'consumptiesex' met kinderen en seksueel misbruik van baby's, peuters en kleuters voorzag.

Werd het verschil in ontvangst van de twee voorstellen gerechtvaardigd door het onderscheid in beider reikwijdte? De critici van het regeringsvoorstel toonden zich vooral bezorgd over de naar hun mening moeilijke bewijsbaarheid van misbruik van overwicht, (*5) terwijl het juist de verwachte bewijsmoeilijkheden waren die de minister van Justitie ertoe hebben genoopt, van het voorstel van de commissie-Melai af te wijken! (*6) Wellicht heeft het feit dat art. 248ter vrij onbekend is en weinig toepassing heeft gevonden, de critici parten gespeeld. Daar staat tegenover dat juist die elementen van art. 248ter waaraan deze beperkte toepassing kan worden toegeschreven (het klachtvereiste, het vereiste dat de minderjarige 'van onbesproken gedrag' moet zijn, en het feit dat het artikel thans slechts relevant is voor boven-zestienjarigen) in het regeringsvoorstel niet meer aan de orde waren. De rechtsgeschiedenis van het artikel leert bovendien dat ermee werd beoogd 'den rechter vrijheid te geven zelf te beslissen wanneer misbruik van overwicht op grond van de hem blijkende omstandigheden aanwezig zou zijn' en dat het zo is toegepast. (*7) Een betoog van een getuige-deskundige zou kunnen volstaan om de rechter te overtuigen dat een verdachte zijn overwicht heeft misbruikt.

De Raad van State heeft over het regeringsvoorstel inmiddels advies uitgebracht, dat ten tijde van het schrijven van deze regels nog niet openbaar is gemaakt. Wel bekend is hoe de Raad denkt over de wilsbepaling van jongeren met betrekking tot euthanasie. (*8) De Raad is van mening dat

(*4) W.H.G. Wolters, *De verlaging van de leeftijdsgrens voor seksueel contact met minderjarigen*, Medisch Contact, 17 januari 1986.

(*5) W.H.G. Wolters, *ibid.*, het Kamerlid G.C. van Dam in diverse interviews.

(*6) Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot herziening van de artikelen 242-249 en van enkele andere bepalingen in het Wetboek van Strafrecht, 1984, blz. 22. Het betreft hier de openbaar gemaakte Memorie van Toelichting, die in 1984 voor advies naar de Emancipatieraad werd gezonden.

(*7) Conclusie van den A-G Wijnveldt, Hooge Raad, 14 februari 1938, NJ 1938, 959.

(*8) Advies Raad van State: wetsvoorstel-Kohnstamm tot wijziging artt. 293 en 294 Sr, Tweede Kamer, 1985-1986, 18 331, nr. 43C, blz. 6.

van en met beneden-zestienjarigen worden herbevestigd dan verkrijgt het een nieuwe legitimatie, waarvan verwacht mag worden dat zij het vervolgingsbeleid zal beïnvloeden.

Daarbij komt het principiële argument dat de overheid niet de eerstverantwoordelijke behoort te zijn voor de relatievorming van jongeren, zolang daarbij van misbruik geen sprake is. Decriminalisering wordt wel gezien als een aanslag op de ouderlijke macht, (*10) maar verschuift in feite de zeggenschap over seksuele relaties van jeugdigen van de overheid naar ouders of opvoeders. Indien ouders met zo'n relatie niet instemmen beschikken zij over civielrechtelijke middelen om deze te doen beëindigen. De Hullu en Van der Neut zijn van mening dat het niet aangaat ouders ingrijpende stappen te laten ondernemen voordat het in hun ogen ongewenste gedrag ophoudt. (*11) Maar net zo min als elk delict *per se* leidt tot toepassing van het *ultimum remedium* van een strafproces, zal ook elke ouderlijke weerstand behoeven te leiden tot een kort geding. Met Abspoel kan men de vraag stellen waarom juist in dit geval aan de ouders de mogelijkheid tot verweer via het strafrecht geboden dient te worden, terwijl die bij verleiding van een kind tot ongewenst alcohol- en tabakgebruik (en, kan men daaraan toevoegen, bij niet-seksuele relaties van jeugdigen met derden) niet bestaat. (*12) In eerste instantie is het de opvoeding waardoor kinderen een bepaald gedrag wordt bijgebracht.

Na te hebben geconcludeerd dat wetsaanpassing niet mag uitblijven en dat het regeringsvoorstel in de oorspronkelijke vorm politiek moeilijk haalbaar zal zijn, moet men vaststellen dat de marges voor een compromis uiterst smal zijn. De Hullu en Van der Neut betogen dat het bij strafbepalingen op dit terrein 'enigszins onvermijdelijk' is om betrekkelijk algemene en ruime normen op te stellen en vervolgens bij concrete gevallen de strafwaardigheid te beoordelen. (*13) Daar is veel voor te zeggen, maar om de hierboven genoemde redenen is het wenselijk dat toetsing van deze strafwaardigheid door de rechter dan niet achterwege blijft. Een oplossing voor het probleem kan worden gevonden in handhaving van het algemene verbod, maar toevoeging daaraan van een of meer strafuitsluitingsgronden. Een soortgelijke oplossing is bepleit door het Landelijk Beraad van Chefs

(*10) Aldus de sectie kinder- en jeugdpsychiatrie van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, *Eindrapport van de Adviescommissie-zedelijkheidswetgeving*, bijlage III.

(*11) J. de Hullu en J.L. van der Neut, *Zedelijkheidswetgeving in beweging*, Ars Aequi Libri, Nijmegen, 1985, blz. 123/4.

(*12) J.J. Abspoel, *Wenselijkheid en nut van strafbaarstelling van niet-gewelddadige seksuele gedrag*, Zedelijkheidswetgeving in de branding, Nederlands Gespreks Centrum, Baarn, 1983, blz. 44.

(*13) J. de Hullu en J.L. van der Neut (1985), blz. 127.

Jeugdpolitie: (*14) 'de tekst van het artikel zal dusdanig verwoord moeten worden dat hierin een belangenafweging tot uitdrukking wordt gebracht, dat wil zeggen er is sprake van strafbaarheid, tenzij het seksuele contact met de volledige instemming van de minderjarige plaatsvindt (en) met de nodige zorgvuldigheid ten aanzien van de jeugdige is gehandeld'. Met een dergelijke formulering wordt, conform het uitgangspunt van de commissie-Melai en van het regeringsvoorstel, de maatschappelijke norm die gebiedt tot terughoudendheid bij de seksuele benadering van jeugdigen, in de wet gepositieerd.

De Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC heeft op deze basis een eigen voorstel geformuleerd, dat is vervat in een petitie aan de minister van Justitie en de Tweede Kamer. De tekst daarvan is afgedrukt in DD 16 (1986), p. 933-936. Het voorstel behelst een strafuitsluitingsgrond voor die gevallen waarin de jongere het seksuele contact zelf zocht, actief onderhield, of er zich niet aan onttrok ofschoon dit mogelijk was. Hiermee wordt beoogd het verbod niet van toepassing te verklaren indien de jeugdige er zelf blijf van geeft aan het desbetreffende seksuele contact toe te zijn. De door het COC gekozen formulering geeft een richting van denken aan en is niet bedoeld als conceptwettekst. Een suggestie daarvoor werd ontvangen van prof. Enschedé die zich over de petitie zelf overigens niet heeft uitgesproken: 'Niet strafbaar is hij die handelingen pleegt met iemand boven de leeftijd van elf en beneden de leeftijd van zestien jaren die die handelingen desbewust heeft gezocht of gedoogd'. Het COC noemt overigens geen benedengrens van twaalf jaar, met als overweging dat de leeftijd niet terzake doet wanneer de uitsluitingsgrond van toepassing is (hetgeen bij zeer jonge kinderen echter als regel niet het geval zal zijn).

Het van sommige kanten gehoorde bezwaar dat de voorstellen van de commissie-Melai en de regering tot problemen in de bewijsvoering aanleiding zouden kunnen geven is bij het COC-voorstel niet aan de orde. Het is immers de verdachte die zich zal moeten beroepen op de strafuitsluitingsgrond. Bij toetsing daarvan is de rechter niet gebonden aan de wettige bewijsmiddelen (art. 339 Sv.)

De strekking van het COC-voorstel, dat op 15 januari jl. aan de minister van Justitie werd overhandigd, is gesteund door een groot aantal ter zake kundige personen en organisaties. Het voorstel had mede ten doel de over de kwestie van de leeftijds grenzen ontstane tegenstellingen te overbruggen. Uit de verkregen steun kan worden afgeleid dat het COC wat dit betreft

(*14) Landelijk Beraad van Chefs Jeugdpolitie van Gemeente- en Rijkspolitie. *Commentaar op het Eindrapport zedelijkheids-wetgeving (zie Melai), 1982.*

enig succes niet kan worden ontzegd. Op de lijst van ondertekenaars, waarvan een selectie bij dit artikel is gevoegd, komen naast voorstanders van vérgaande decriminalisering, zoals Brongersma en de NVSH ook de namen voor van diegenen die zich daarvan een minder sterke of geen voorstander hebben getoond, zoals Melai, Beyaert en Lievegoed. Ook uit politieke hoek (de jongeren- en vrouwenorganisaties van VVD, PvdA en D'66) en van feministische zijde werd steun ontvangen. Niet alle aangeschrevenen reageerden positief. Zo bleek de Katholieke Onderwijsvereniging bezorgd omdat uit het voorstel een steunbetuiging aan pedofielen zou kunnen worden afgeleid, terwijl de vereniging voor pedofielen 'Martijn' het voorstel onvoldoende achtte. Desondanks mag uit de voor het voorstel verkregen adhesie worden opgemaakt dat het in staat is te fungeren als compromis tussen soms sterk uiteenlopende wensen en opvattingen.

Selectie van de ondertekenaars van de COC-petitie; herziening art. 247 Sr

Mr. A.L. Melai, emeritus hoogleraar straf- en strafprocesrecht
 Prof. dr. C. Fijnaut, hoogleraar strafrecht en criminologie
 H. Singer-Dekker, emerita hoogleraar straf- en strafprocesrecht
 Miek de Langen, hoogleraar jeugdrecht
 R.W. Jongman, hoogleraar criminologie
 Prof. mr. C. Kelk, hoogleraar straf(proces)recht en pen. recht
 Mr. G.E. Langemeijer, oud-procureur-generaal Hoge Raad
 H.Drion
 Dr. M.F. Andriessen, criminologie
 Dr. E. Brongersma, oud-lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
 Dr. M. Moerings, universitair hoofddocent
 Prof. dr. B.C.J. Lievegoed
 F.H.L. Beyaert, hoogleraar for. psychiatrie, geneesheer-directeur P. Baan-centrum
 E.L. Beyaert-Köhler, psychotherapeut
 Prof. dr. J. Frenken, hoogleraar seksuologie
 Prof. dr. M. Zeegers, emeritus hoogleraar forensische psychiatrie
 Prof. dr. G.A. Ladee, emeritus hoogleraar psychiatrie
 Prof. dr. C.J.B.J. Trimbos, hoogleraar prev. en soc. psychiatrie
 Prof. dr. R.H. van den Hoofdakker, vakgr. biol. psychiatrie RUG
 Prof. dr. M.A.J. Romme, hoogleraar sociale psychiatrie

Prof. dr. M. Kuilman, psychiater
 J.D. Imelman, hoogleraar algemene pedagogiek
 Prof. dr. J.D. Ingleby, vakgr. ontwikkeling en socialisatie RUU
 Prof. dr. B.P.R. Gersons, hoogleraar amb. en soc. psychiatrie
 Prof. dr. H. Musaph, emeritus hoogleraar medische seksuologie
 J. Soetenhorst-De Savornin Lohman, hoogleraar andragologie
 Prof. dr. A.J.M. Hermans, hoogleraar psychologie
 Prof. dr. E.C. Klip, hoogleraar medische psychologie
 Prof. dr. B.P.M. Creemers, hoogleraar onderwijskunde
 Prof. dr. J.G. van Dijk, hoogleraar seksuologie
 Bestuursleden Katholiek Studiecentrum v.d. Geestelijke Volksgezondheid
 Dr. Michiel W. Hengeveld, psychiater, seksuoloog
 Dr. P. Cohen-Kettenis, univ. docent klinische psychologie
 Drs. Peter van der Mede, ontwikkelingspsycholoog
 Dr. Carol van Nijnatten, univ. hoofddocent ontwikkelingspsychologie
 Dr. A.P. Buunk, univ. hoofddocent gezondheidspsychologie
 Dr. P. Voestermans, univ. hoofddocent vakgr. cultuurpsychologie KUN
 Dr. B.S. Witte, directeur NISSO
 F. Bruinsma, kinderpsychiater, seksuoloog
 Drs. TH. G.M. Sandfort, sociaal-psycholoog
 Dr. G.T. Roelofs, psychiater, seksuoloog
 Paul Vennix, wet. medewerker NISSO
 Dr. mr. C.J. Straver, wet. hoofdmedewerker en plv. dir. NISSO
 Drs. M.A.A. van der Veer, psycholoog, psychotherapeut
 Dr. W.J. Sengers, zenuwarts en sociaal geneeskundige
 Drs. F. van Ree, psychiater, psychotherapeut
 Drs. A.X. van Naerssen, univ. hoofddocent klin. psychologie
 Rutgers Stichting
 Nederlandse Organisatie van Welzijnswerkers, sectie maatsch. werk
 PSVG, Prot. Stichting voor Voorlichting en Vorming omtrent Relaties en Seksualiteit
 Jhr. mr. J.A. Schorerstichting
 Landelijk Bureau van de FIOM
 Algemene Bond van Onderwijzend Personeel
 Nederlandse Federatie Jeugd- en Jongerenwerk
 Stichting Kinderthuizen van Humanitas
 Stichting Landelijke Organisatie Vormingswerk voor Jongeren
 Stichting Rotterdams Steunpunt voor Jeugd- en Jongerenwerk
 Redactie Jeugd en Samenleving
 Simon Vuyk, directeur orthopedagogisch centrum De Marke

Frits Wafelbakker, jeugdarts
 R. Louis, lid Kroonraad Raad voor de Kinderbescherming arr. Rotterdam
 Landelijke Hervormde Jeugd Raad
 Doopsgezinde Jeugdcentrale
 Humanistisch Verbond
 Prof. dr. G.J. Hoenderdaal, emeritus hoogleraar theologie
 Prof. dr. L.W. Nauta, hoogleraar sociale filosofie
 Prof. dr. B. Delfgauw, emeritus hoogleraar wijsbegeerte
 Dr. Th.A.F. Kuipers, univ. hoofddocent filosofie
 Hedy d'Ancona, lid Europees parlement
 Organisatie Vrouwen in de VVD
 Rooie Vrouwen in de Partij van de Arbeid
 Politiek Emancipatie- en Aktiveringscentrum D'66
 JOVD
 Jonge Socialisten
 Jonge Democraten
 PSJG
 Landelijk Homo Jongeren Overleg
 Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming
 Stichting Landelijk Overleg Werkgroepen Ouders Homoseksuele Kinderen
 Dr. Jan C. Terlouw, auteur
 Mr. Manuel Kneepkens, dichter, docent strafrecht
 Annie M.G. Schmidt
 Yvonne Keuls, schrijfster
 Miep Diekmann
 Veronica Hazelhoff, schrijfster
 Gertie Evenhuis, schrijfster, docente Nederlands
 Dolf Verroen, schrijver van kinderboeken
 Dr. L. Gooren, internist
 Dr. A.K. Slob, medisch fysioloog

